

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

ԹԻՄ ՅՈՒՆԻԵՐ ՓԲԸ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ

«Թիմ Յունիթ» ՓԲԸ

Թողարկողի հիմնադրված անվանումը

**Փակ բաժնետիրական
ընկերություն**

Կազմակերպչ-իրավական ձևը

**ՀՀ, ք. ԵՐԵՎԱՆ 0014, ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ՊՈՂՈՏԱ / 24/1
ՔԱՆԱՔԵՌ-ՉԵՅԹՈՒՆ**

Հեռ.՝ 010400400

Էլ.-փոստ՝ info@teamgroup.am

Կայք՝ www.teamgroup.am

«Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա»

Տեղաբաշխողի անվանումը

**Սահմանափակ
պատասխանատվությամբ
ընկերություն**

Կազմակերպչ-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան 0015, Պարոնյան 40/2

Հեռ.՝ +(374)-12-252252,

Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33

Էլ.-փոստ՝ IB@FFIN.am

Կայք՝ www.ffin.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ
ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային Պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ
	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	1,400,000,000 (մեկ միլիարդ չորս հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
	31,500,000 (երեսուներեկ միլիոն հինգ հարյուր հազար) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 աշխատանքային օր առաջ
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 աշխատանքային օր առաջ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	5
ՄԱՍ 1 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
1.1 ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ և ՆՐԱ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	6
1.2 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻՆ և ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ՌԻՍԿԵՐԸ	11
1.3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՉԱՐԳԱՅՄԱՆ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ	14
1.4 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ԱՌԻԴԻՏԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԱՆՁԻ և ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	14
1.5 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ, ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ և ԽՈՇՈՐ ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐԸ	15
1.6 ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՈՒԹԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ	16
1.7 ԱՐԺԵԹՈՒԹԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՀԱՄԱԿՈՐՄԱՆԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	17
1.8 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ՁԱՆԸ	18
1.9 ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ	18
ՄԱՍ 2 ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	27
2.1. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ	27
2.2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	29
2.3. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԿԱՊԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՈՒԹԵՐԻ ՀԵՏ	29
2.4. ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ և ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ	38
2.5. ԱՌԱՏՐԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ և ԱՌԱՏՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ	47
2.6. ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	48
2.7. ԿՈՎԵՆԱՆՏՆԵՐ ԵՎ ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	49
ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	53
3.1 ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐ	53
3.2 ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ	54
3.3 ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ	63
3.4 ԲԻԶՆԵՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	73
3.5 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ	78
3.6 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ	79

3.7	Ձարգացման Վերջին Միտումները	80
3.8	ԾԱՐՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ	80
3.9	ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ և ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ	85
3.10	ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	92
3.11	ՀՍԿՈՂ ԱՆՁԻՆՔ	93
3.12	ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐԻ և ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	93
3.13	ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	94
3.14	ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԵՐԸ	95
3.15	ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ, ԳԼԱՅԱՏՈՒԻ, ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԻ ԿԱՍ ՀԱԾՎԱՊԱՅԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԸ ԵՎ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆՁԱՆՑԻՑ ՎԵՐՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ	95
3.16	ԱՅԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	95
	ՄԱՍ 4 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	96
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ	
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: ԱՌԴԴՏ ԱՆՑԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՉԾԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱԾՎԱՐԿՄԱՆ ԲԱՆԱՁԵՎԵՐԸ	

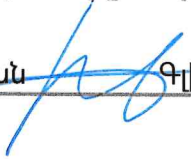
ՊԱՏՄԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների՝ ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք

Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Ստորագրություն	Ամսաթիվ
Հայկ Եսայան	Խորհրդի նախագահ		17.11.25
Ալեքսանդր Եսայան	Խորհրդի անդամ		17.11.25
Արամ Բարսեղյան	Խորհրդի անդամ		17.11.25
Տաթևիկ Գևորգյան	Հաշվապահական ծառայություններ մատուցող՝ «ԹԻՄ» ՓԲ Ընկերության Հաշվապահական և Խորհրդատվական ծառայությունների ղեկավար		17.11.25
«Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա»՝ ի դեմս տնօրեն Հովակ Հովակիմյանի	Տեղաբաշխող		17.11.25

Ստորագրությունները հավաստում են՝

Հայկ Եսայան Գլխավոր տնօրեն

ՄԱՍ 1 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱՃԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն ծրագրային ազդագիրը և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերն էլեկտրոնային տարբերակով www.ffin.am և www.teamgroup.am կայքերից:

Ազդագրում օգտագործված մեծատառ հասկացություններն ունեն Ազդագրում (այդ թվում՝ Հավելված 1-ում) նշված իմաստները:

1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

1.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Լրիվ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝ ընկերություն	«Թիմ Հոլդինգ» փակ բաժնետիրական

Ռուսերեն՝	Закрытое акционерное общество “Тим Холдинг”

Անգլերեն՝	“Team Holding” Closed Jointed Stock Company

Կրճատ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝	«Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ

Ռուսերեն՝	ЗАО “Тим Холдинг”

Անգլերեն՝

“Team Holding” CJSC

Պետական գրանցման վայր՝ Հայաստան, ԵՐԵՎԱՆ, 0014, ՔԱՆԱՔԵՌ-
ՉԵՅԹՈՒՆ, ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ Պ., 24/1

Պետական գրանցման համար՝ 264.120.1209904

Գործունեության վայր՝ Հայաստանի Հանրապետություն

Կապի միջոցներ

Հեռ.՝ 010400400

Էլ. փոստ՝ info@teamgroup.am

Կայք՝ www.teamgroup.am

Թողարկողին առնչվող հարցերի դեպքում դիմել «Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ գանձապետական բաժնի մասնագետ Ալիսա Շարոյանին հետևյալ հեռախոսահամարով՝ 010400400:

1.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը

«ԹԻՄ ՅՈՒՂԻՆԳ» ՓԲԸ պատմությունը սկիզբ է առնում **2021** թվականին: Յուլիսգի համահիմնադիրներ Յայկ և Ալեքսանդր Եսայանների կողմից տնտեսության տարբեր ոլորտներում կուտակած հարուստ փորձի և տեսլականի արդյունքում Թողարկողը շատ շուտով վերածվեց բազմաճյուղ ներդրումային խմբի:

2021 թվականից մինչ օրս Յուլիսգը միավորել է կախյալ և դուստր ընկերություններ տարբեր ոլորտներից՝ Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և համակարգային ինտեգրացիա, ֆինթեք, լոգիստիկա և էլեկտրոնային առևտուր, Էներգետիկա և շինարարություն, հյուրընկալության ոլորտ, գինեգործություն և բարձրորակ սպառողական ապրանքների մատակարարում:

Թողարկողը Ընկերությունների հետ միասին ներկայացնում է ԹԻՄ ընկերությունների խմբի երկու մեծ ճյուղավորումներից մեկը: Խմբի մյուս ճյուղը ներառում է «ԹԻՄ» ՓԲԸ-ն, որը հանդիսանում է «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ բաժնետոմսերի 82.48%-ի սեփականատերը:

Թողարկողի պատմությունը մանրամասն ներկայացված է 3.3.1 և 3.3.2 բաժիններում:

1.1.3 Թողարկողի ռազմավարությունը

Հանդիսանալով Team ընկերությունների խմբի երկու հիմնական ուղղություններից մեկը՝ Թողարկողը կիսում է նույն արժեքները, առաքելությունն ու տեսլականը, որոնք ձևավորում են խմբի միասնական ինքնությունն ու ուղղորդում նրա շարունակական զարգացումը:

Տեսլական

Հոլդինգի տեսլականը հիմնված է իր հիմնական կարողությունների, փորձի և մասնագիտական ներուժի նպատակային կիրառման վրա՝ տարբեր ոլորտների կայուն աճին և զարգացմանը աջակցելու համար: Հոլդինգը հավատում է, որ իր գիտելիքներն ու նորարարական մոտեցումները կարող են խթանել ազգային և տարածաշրջանային տնտեսության վերափոխումը՝ ձևավորելով արդիական, մրցունակ և կայուն բիզնես միջավայր: Հոլդինգը բազմաճյուղ և նորարարությամբ առաջնորդվող ներդրումային խումբ է, որը նպաստում է Հայաստանի կայուն տնտեսական զարգացմանը՝ նպատակային ներդրումների, արդյունավետ կառավարման և երկարաժամկետ արժեքի ստեղծման միջոցով:

Արժեքները

- Գերազանցություն

Հոլդինգը իր գործունեության բոլոր ուղղություններում հավատարիմ է բարձրագույն չափանիշներին: Հոլդինգը մշտապես ձգտում է կատարելության՝ ապահովելով որակ, արդյունավետություն և շարունակական զարգացում յուրաքանչյուր նախաձեռնության մեջ: Այս մոտեցումը առաջընթացի և երկարաժամկետ հաջողության հիմքն է:

- Բարեվարչություն

Հոլդինգի գործունեության հիմքում ընկած են ազնվությունը, թափանցիկությունը և բարեվարչությունը: Հոլդինգը կարևորում է վստահության կառուցումն ու պահպանումը՝ թե՛ իր գործընկերների, թե՛ հաճախորդների, թե՛ աշխատակիցների հետ հարաբերություններում: Նման բարեվարչ գործելաոճը Հոլդինգի ամենաուժեղ արժեհամակարգային հիմքերից է:

- Նորարարություն

Հոլդինգը խթանում է նորարարական մտածողությունը՝ մշտապես որոնելով նոր գաղափարներ, տեխնոլոգիաներ և գործելակերպ: Հոլդինգը ձգտում է մշտապես բարելավել գործընթացները և լինել մի քայլ առաջ՝ արձագանքելով փոփոխվող բիզնես միջավայրի պահանջներին: Նորարարությունը Հոլդինգին հնարավորություն է տալիս ստեղծել արժեք և ձևավորել ապագան՝ համընթաց ժամանակի զարգացմանը:

Հոլդինգը միավորում է Հայաստանի տնտեսության առանցքային ճյուղերում գործող բարձր ներուժ ունեցող ընկերություններ՝ ձևավորելով փոխկապակցված և համադրված Էկոհամակարգ, որը խթանում է աճը, նորարարությունը և մրցունակությունը:

Տնտեսական ռազմավարություն

Հոլդինգը ներդրումներ է կատարում մի շարք ոլորտներում՝ ապահովելով կայուն դրամական հոսքերի և երկարաժամկետ աճի հավասարակշռություն: Հոլդինգը նաև իրականացնում է պորտֆելի դիվերսիֆիկացիա աշխարհագրական և արժույթային

տեսանկյունից՝ ներդրումներ կատարելով արտասահմանյան շուկաներում, ինչպիսիք են Վրաստանը և Իռլանդիան: Ստորև ներկայացված են Հոլդինգի պորտֆելի առանցքային մասը կազմող տնտեսական ոլորտները և դրանցում գործունեություն ծավալող ընկերությունները.

- **Էներգետիկ շուկա** («Մեգա Էներջի» ՍՊԸ)
- **Շինարարություն և ինժեներական լուծումներ** («Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ, «Թիմ սիսթեմա» ՓԲԸ)
- **Հյուրընկալություն և զբոսաշրջություն** («Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ)
- **Ֆինթեք և վճարային ծառայություններ** («Թիմ Փեյ» ՓԲԸ)
- **Գինեգործություն** («Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ)
- **Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ծրագրային ապահովում** («Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ)
- **Էլեկտրոնային առևտուր** («Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ)
- **Լոգիստիկա և բեռնափոխադրումներ** («Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ)
- **Պրեմիում սպառողական ապրանքների ներմուծում** (Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ)

1.1.4 Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը և դրա կառուցվածքը

Հոլդինգի կանոնադրական կապիտալն Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրվա դրությամբ կազմել է 100,000 ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 100,000 հատ տեղաբաշխված սովորական անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 1 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը և դրա կառուցվածքը մանրամասն ներկայացված են 3.13.1 բաժնում:

1.1.5 Թողարկողի բիզնեսի նկարագիրը

«Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «հոլդինգային» ընկերություն, որը միավորում է ընկերություններ տարբեր ոլորտներում և ստեղծում բազմաճյուղ կորպորատիվ Էկոհամակարգ:

Հոլդինգի դերը ոչ միայն կապիտալի նպատակային բաշխումն է, այլև ռազմավարական առաջնորդությունը, կառավարման փորձի փոխանցումն ու վերահսկողությունը, լավագույն պրակտիկաների տարածումը և ռիսկերի համախմբված կառավարումը:

Թողարկողի բիզնես նկարագիրը մանրամասն ներկայացված է 3.4 գլխում:

1.1.6 Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը

Թողարկողի կառավարումն իրականացնում են բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, տնօրենների խորհուրդը և գլխավոր տնօրենը:

Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է 3.9 գլխում:

1.1.7 Թողարկողի խմբի կառուցվածքը

Ստորև ներկայացված է խմբի սխեմատիկ կառուցվածքը.

Ընդհանուր տնտեսական ռիսկեր

Հոլդինգի, Ընկերությունների, ինչպես նաև վերջիններիս մրցակիցների և առհասարակ ոլորտի հաջողությունը սերտորեն կապված է ՀՀ-ում ընդհանուր տնտեսական զարգացումների հետ: ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Հոլդինգի և Ընկերությունների գործունեության վրա:

Լիցենզավորման և թույլտվությունների ռիսկ

Որոշ Ընկերությունների գործունեությունը կախված է կարգավորող մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաներից և թույլտվություններից: Առկա լիցենզիաները և թույլտվություններն ունեն գործողության ժամկետ, որոնք կարող են երկարաձգվել Ընկերության հայտի հիման վրա: Այդ ուղղությամբ Հոլդինգը և Ընկերությունները կնախաձեռնեն բոլոր անհրաժեշտ քայլերը և գործընթացները թույլտվությունները և լիցենզիաները պահպանելու և երկարաձգելու համար:

Գործառնական ռիսկեր

Բազմաոլորտային պորտֆելի կառավարման բարդություն. Բազմաոլորտային պորտֆելի կառավարումը բարդացնում է ռեսուրսների արդյունավետ բաշխումը: Ցանկացած Ընկերությունում գործող խնդիր կարող է անդրադառնալ Հոլդինգի ընդհանուր հեղինակության վրա:

Կորպորատիվ կառավարման ռիսկեր. Բազմաշերտ կառավարման կառուցվածքը պահանջում է ուժեղ կոորդինացիա, հստակ հաշվետվողականություն և արդյունավետ վերահսկողություն: Կառավարման սխալները կամ ոչ օպտիմալ որոշումները կարող են բերել ծախսերի աճի, ծրագրերի ձգձգման կամ շահութաբերության նվազման:

Կադրային ռիսկեր. Հոլդինգի հաջողությունը մեծապես կախված է բարձրակարգ մասնագետներից՝ SS, ինժեներական, ֆինանսական և մենեջմենթի ոլորտներում: Տաղանդավոր կադրերի ներգրավումը և պահպանումը մրցակցային շուկայում մարտահրավեր է, ինչը կարող է սահմանափակել ընկերության աճի և նոր նախագծերի իրագործման հնարավորությունները:

Չարգացող երկրներին բնորոշ ռիսկեր

Հոլդինգն իր ներդրումային պորտֆելի զգալի մասը կենտրոնացրել է ՀՀ-ում, որը հանդիսանում է զարգացող շուկա, որում կարող են տեղի ունենալ կտրուկ կամ չնախատեսված տնտեսական կամ քաղաքական փոփոխություններ, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերությունների գործունեության, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա, ինչն ընդհանուր առումով կանդրադառնալ Հոլդինգի վրա:

Երկրի վարկանիշի ռիսկ

Միջազգային վարկանիշային գործակալության(ների) կողմից ՀՀ վարկանիշի իջեցումը կարող է բացասաբար ազդել ՀՀ-ում գործող Ընկերությունների գործունեության, և հետևաբար Հոլդինգի վրա, քանի որ կարող է սահմանափակել հավելյալ ֆինանսական միջոցների ներգրավումը, ինչպես նաև ազդել տոկոսադրույքների և վարկային միջոցների

այլ առևտրային պայմանների վրա: Արդյունքում դա կարող է սահմանափակել Հոլդինգի ֆինանսավորման և/կամ պարտքային միջոցների վերաֆինանսավորման համար միջոցների ներգրավման հնարավորությունները:

Տարածաշրջանի ռազմական կոնֆլիկտների ռիսկ

Ընկերությունների գործունեության տարածաշրջանում հնարավոր ռազմական հակամարտությունները կարող են ունենալ հետևանքներ, որոնք կազդեն Հոլդինգի գործունեության վրա: Մասնավորապես, ՀՀ և հարևան երկրների միջև հնարավոր ռազմական բախումները, պատերազմները կարող են բացասաբար ազդել ՀՀ և Վրաստանի հանրապետության տնտեսական ակտիվության և շուկայական կոնյուկտուրայի վրա:

Իրացվելիության ռիսկ

Հոլդինգի պարտավորությունների կատարումը հիմնականում կախված է Ընկերություններից ստացվող շահաբաժիններից կամ այլ բաշխումներից, որոնք ինքնին կախված են Ընկերությունների ֆինանսական արդյունքներից:

Ոլորտային ռիսկեր

Հոլդինգը ենթարկվում է որոշակի ոլորտային ռիսկերի՝ կապված Ընկերությունների գործունեության ոլորտային առանձնահատկությունների հետ, որոնք բխում են ինչպես արտաքին տնտեսական ու կարգավորող միջավայրից, այնպես էլ ներքին օպերացիոն գործոններից: Ստորև ներկայացված են Հոլդինգի ներդրումային պորտֆելի վրա էական ազդեցություն ունեցող Ընկերություններին վերաբերվող ոլորտները, որոնցից յուրաքանչյուրը ենթարկվում է ոլորտին յուրահատուկ որոշակի ռիսկերի:

- **Էներգետիկա**
- **Շինարարություն և ինժեներական լուծումներ**
- **Զբոսաշրջություն**
- **Ֆինթեք և վճարային ծառայություններ**
- **Գինեգործություն**
- **Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ**
- **Էլեկտրոնային առևտուր**
- **Լոգիստիկա**
- **Պրեմիում սպառողական ապրանքներ**

Թողարկողին առնչվող ոլորտային ռիսկերի, ինչպես նաև այլ ռիսկերի մանրամասն նկարագիրը ներակայացված է 3.2.2 կետում:

1.2.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Հոլդինգի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Տոկոսադրույքի ռիսկ. տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով Պարտատոմսերում ներդրողի կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է առաջանալ շուկայում տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկ. երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի պահանջարկի անկման հնարավորությունն է:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ. ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները փոխատուի նկատմամբ:

Արտարժույթային ռիսկ. արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, ինչը կարող է առաջանալ փոխարժեքի տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես ներդրողի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա:

Իրացվելիության ռիսկ. Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ կողմից Պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված ռիսկավորությունների առաջացումն է:

Գնաճի կամ գնողունակության ռիսկ. ինֆլյացիայի հետևանքով Պարտատոմսերի իրական եկամտաբերության անկման հնարավորությունն է:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկ. Պարտատոմսերի հետ կապված իրավահարաբերությունների օրենսդրական կամ ենթաօրենսդրական դաշտի այնպիսի փոփոխությունների հավանականությունը, որը բացասական ազդեցություն կունենա Պարտատոմսերի շուկայի վրա:

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագիրը ներակայացված է 2.1 գլխում:

1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Իրենց բնականոն գործունեության նպատակով Ընկերությունները ստացել են մի շարք հիմնական լիցենզիաներ, որոնց մանրամասն նկարագիրը սահմանված է 3.4.1.1. կետով:

2025 թվականը նշանակալից էր Հոլդինգի համար՝ վերջինիս կազմում երեք նոր առանցքային Ընկերությունների («Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ, «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ, «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ) ընդգրկմամբ: Նշվածը զգալի ազդեցություն է ունեցել Հոլդինգի վրա, ոչ միայն ռազմավարական տեսանկյունից՝ ամրապնդելով Հոլդինգի դիրքերը, հասանելիություն տրամադրելով նոր տնտեսական ոլորտների, այլ նաև ֆինանսական տեսանկյունից:

Առաջին կիսամյակի արդյունքներով Հոլդինգի հասույթը կրկնակի աճ է ունեցել 2024 թվականի տարեկանի համեմատ: Միևնույն ժամանակ առանց հարկերի և տոկոսագումարների հասույթը գրանցել է 24.7% աճ, իսկ զուտ եկամուտը ավելացել է 7.5%-ով: Չզալիորեն բարձրացել է նաև Հոլդինգի ակտիվների արժեքը՝ գրանցելով 26% աճ:

Նույն ժամանակահատվածում Հոլդինգի ընդհանուր պարտքը ավելացվել է 27%-ով, և առաջին կիսամյակի արդյունքներով այն կազմում է 26,6 մլրդ դրամ:

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին տեղեկություններ

Թողարկողի 2023-2024թթ.-ի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացրել է «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն (ասյուլիտ՝ **Աուդիտորական**

կազմակերպություն):

«Բեյքեր Թիլլի ԱՐՄԵՆԻԱ»-ն հաշվապահական և խորհրդատվական ծառայությունների վստահելի առաջատար է: 1996 թվականից ի վեր մատուցում են առաջատար աուդիտորական ծառայություններ Հայաստանում և ունեն Հայաստանի Հանրապետությունում առաջին աուդիտորական լիցենզիան (համար 001): Աուդիտորական կազմակերպության Գլխավոր տնօրենն է Վահե Գևորգյանը:

Կայքը՝ <https://www.bakertilly.am> :

«Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ-ն ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզավորված ներդրումային ընկերություն է, որը հաճախորդներին մատուցում է ներդրումային ծառայությունների լայն շրջանակ՝ ապահովելով անխափան մուտք ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային արժեթղթերի շուկաներ: Ընկերությունը հանդիսանում է միջազգային Freedom Holding Corp. ֆինանսական հոլդինգի դուստր ընկերությունը, որի բաժնետոմսերը ցուցակված են NASDAQ բորսայում (FRHC):

Ազդագրի կազմման գործընթացի իրականացման նպատակով Տեղաբաշխողը ներգրավել է «Կանցլեր» ՓԲԸ-ին, որպես խորհրդատու, որը ավելի քան 5 տարի է զբաղեցնում է հուսալի դիրք հայկական իրավաբանական շուկայում՝ տրամադրելով պրոֆեսիոնալ ծառայություններ ֆինանսական, ներդրումային, կոմերցիոն և այլ ոլորտներում: Ընկերության տնօրենն է Վարդան Եսայանը:

Կայքը՝ <https://kanzler.am/>

Էլ փոստ՝ info@kanzler.am

«Կանցլեր» ՓԲԸ-ի իրավասությունները սահմանափակված են Ազդագրում գետեղված տեղեկատվության՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի Կանոնակարգ 4/04-ի պահանջներին համապատասխան ներկայացման մասով:

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, Տնօրենների խորհուրդը և Գործադիր մարմինը՝ Գլխավոր տնօրենը:

Թողարկողի խորհուրդը կազմված է 3 անդամներից.

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Հայկ Եսայան	Խորհրդի նախագահ	«ԹԻՄ» ՓԲԸ 50% բաժնետեր, գլխավոր տնօրեն, «ԹԻՄ ՓԵյ» ՓԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ (Նախագահ), «Կողբ» հիմնադրամ, հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, «Արմենիա» ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ, «Երևան Յուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի

		անդամ:
Ալեքսանդր Եսայան	Խորհրդի անդամ	«ԹԻՄ» ՓԲԸ 50% բաժնետեր, «Մանդալ Էյ Այ» ՍՊԸ, գործադիր տնօրեն, «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ծառայությունների համաշխարհային ընկերակցություն» (WITSA), տնօրենների խորհրդի անդամ, «Առաջատար տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միություն», Նախագահ «Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարան», հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, «Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախումբ», հոգաբարձուների խորհրդի պատվավոր Նախագահ: Ալեքսանդր Եսայանը հանդիսանում է Նաև Տեղեկում Արմենիա ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի Նախագահ, «Երևան Հյուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամ:
Արամ Բարսեղյան	Խորհրդի անդամ	«ԹԻՄ ՓԵյ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ, «Բազետ ընդ Դելիսես» ՍՊԸ համասեփականատեր, «Տեղեկում Արմենիա» ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ, «Երևան Հյուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամ:

Թողարկողի գործադիր մարմնի կառուցվածքը՝

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Հայկ Եսայան	Գլխավոր տնօրեն	ներկայացված է Նախորդիվ

Հոլդինգի և Ընկերությունների աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 31.12.2024թ. դրությամբ կազմել է 1094:

Հոլդինգի իրական շահառուներն են Հայկ և Ալեքսանդր Եսայանները, յուրաքանչյուրը՝ Հոլդինգի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 50%-ի սեփականատերն է: Վերջիններս որպես Հոլդինգի բաժնետեր ունեն ձայնի միևնույն իրավունքները:

1.6 Առաջարկվող արժեթղթերի հիմնական տվյալները

	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
Պարտատոմսերի տեսակ	անվանական ոչ փաստաթղթային, բաժանելի չեն, փոխարկելի չեն	
Արժեթղթերի քանակ	14,000	126,000
Թողարկման ծավալ	1,400,000,000	31,500,000
Անվանական արժեք	100,000	100
Արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսադրույքը, մարման օրը, տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը և արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը	Ենթակա է որոշման Հոլդինգի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 Աշխատանքային օր առաջ:	

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորություն չի նախատեսվում՝ բացառությամբ 2.3.10 կետով սահմանված դեպքերի:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները Թողարկողը նախատեսում է օգտագործել Հոլդինգի ռազմավարությունից բխող ներդրումների իրականացման և ստացված վարկերի/փոխառությունների վերաֆինանսավորման նպատակով:

Միջոցների օգտագործման մանրամասները ներկայացված են 3.3.2.2. կետում:

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերը կտեղաբաշխվեն կարգավորվող շուկայից դուրս՝ ուղղակի վաճառքի միջոցով:

Պարտատոմսերը ձեռք բերելու համար ներդրողը Տեղաբաշխողին է ներկայացնելու հայտ-հանձնարարական, ինչպես նաև վճարելու է ձեռք բերվող Պարտատոմսերի արժեքը Տեղաբաշխողի՝ հատուկ բացված հաշվեհամարին:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու և ավարտելու օրը, ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 Աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի առաջարկի վերաբերյալ մանրամասները սահմանված են 2.3-2.5 գլուխներում:

1.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել առնվազն իր ինտերնետային կայքում:

1.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

1.9.1 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը (հազար դրամ)	2023	2024	2025(կ.1)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	2,710,799	4,657,248	9,283,865
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	1,649,645	2,960,870	6,587,447
Համախառն շահույթ (վնաս)	1,061,154	1,696,378	2,696,418
Իրացման ծախսեր	(334,957)	(620,566)	(898,531)
Վարչական ծախսեր	(446,091)	(2,493,669)	(716,076)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների,	-	-	-

ծառայությունների
իրացումից շահույթ
(վնաս)

Գործառնական այլ եկամուտներ	628,243	1,961,671	15,529
Գործառնական այլ ծախսեր	(206,609)	(199,046)	(429,784)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	701,740	344,768	429,784
Ֆինանսական շահույթ (վնաս)	1,047,946	(510,316)	(489,408)
Բաժնեմասնակց ության մեթոդով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ (վնաս)	284,556	447,112	289,439
Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքներից և պարտավորությունն երի մարումներից շահույթ (վնաս)	-	-	-
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	(517,411)	254,424	313,218
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	-	-	-
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)	-	-	-
Չուղտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի	1,516,831	535,988	543,033

գծով
ծախսի նվազեցումը

Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	36,732	(121,457)	(97,746)

Չուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	1,553,563	414,531	445,287

1.9.2 ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

Ցուցանիշի անվանումը (հազար դրամ)	2023թ	2024թ	2025թ (կ. 1)
Հիմնական միջոցներ	11,666,670	16,785,065	20,765,695
Ոչ նյութական ակտիվներ	340,084	502,161	1,214,062
Տրված փոխառություններ	224,275	948,515	1,216,368
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	2,035,785	37,425	601,699
Բաժնեմասնակցությ ան մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ	1,295,432	2,456,617	2,410,733
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	72,920	12,603	99,849
Գուդվիլ	-	88,000	88,000
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	609,821	364,957	355,422

Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	661,674	42,842	100,811
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	16,906,661	21,238,185	26,852,639
Պաշարներ	581,703	4,903,066	6,162,275
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	1,227,400	5,247,142	8,133,678
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,020,000	310,439	42,586
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	302,814	861,507	1,197,411
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,909	1,787,354	1,010,811
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	3,186,826	13,109,508	16,546,760
Ընդամենը ակտիվներ	20,210,410	34,347,693	43,962,576
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	100	100	100
Կուտակված շահույթ	1,800,773	2,222,441	2,657,277
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	926,514	989,171	1,094,412
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	(5,384)	(55,051)	-

Չվերահսկող բաժնեմաս	38,824	2,254,340	2,264,791
Ընդամենը սեփական կապիտալ	2,760,827	5,411,001	6,016,580
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	14,712,592	15,630,307	25,095,621
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություն ներ	14,712,592	15,630,307	25,095,621
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	692,547	5,404,565	2,108,941
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	1,895,218	7,848,285	10,728,236
Այլ ընթացիկ պարտավորություննե ր	32,303	53,535	13,199
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորությու ններ	2,620,068	13,306,385	12,850,376
Ընդամենը պարտավորությու ններ	17,332,660	28,936,692	37,945,997
Ընդամենը սեփական կապիտալ և	20,210,410	34,347,693	43,962,577

պարտավորություններ

1.9.3 ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը (հազար դրամ)	2023	2024	2025(կ.1)
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	102,381	54,909	1,827,762
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	1,296,781	(332,666)	2,084,536
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(15,116,220)	(6,286,411)	(6,202,759)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	13,773,583	8,391,861	3,302,588
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	54,909	1,827,762	1,010,811

1.9.4 ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը (հազար դրամ)	2023	2024	2025(կ.1)
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	15.54	4.15	4.45

Սեփական կապիտալի ճանաչաբանություն (ROE)	92.2%	10.1%	7.8%
Ակտիվների ճանաչաբանություն (ROA)	14%	1.5%	1.1%
Չուտ շահույթի մարժա (NPM)	57.3%	8.9%	4.8%
Կապիտալի համարժեքության գործակից	0.14	0.16	0.14
Ֆինանսական կախվածության գործակից	5.58	3.89	4.52
Բացարձակ իրացվելիության գործակից	0.14	0.2	0.17
Ընթացիկ իրացվելիության գործակից	0.6	0.59	0.8
Ընդհանուր իրացվելիության գործակից	1.22	0.99	1.29
Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	1.43	0.59	0.87
Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	255	615	422
Պաշարների շրջանառելիության գործակից	2.84	0.6	1.07
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով	129	604	341

Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	1.34	0.56	0.81
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	272	647	451

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 4-ում:

ԾԱՆՈԹՅՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՄ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

2.1 Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում՝ ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող են նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող ռիսկեր, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Հոլդինգի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Հոլդինգի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և հետևաբար, գնի անկմանը:

Հոլդինգի կողմից առավել էական ռիսկեր են դիտարկվում.

Տոկոսադրույքի ռիսկը տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով Պարտատոմսերում ներդրողի կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է առաջանալ շուկայում տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության արդյունքում:

Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության ցուցանիշի վերանայման: Երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն տոկոսադրույքների բարձրացումն, այլ հավասար պայմաններում, հանգեցնում է Պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկը երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի պահանջարկի անկման հնարավորությունն է:

Պարտատոմսերի պահանջարկը, և ըստ այդմ՝ իրացման արժեքը, կարող է (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակահատվածում) նվազել ներքին և միջազգային շուկաներում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշների և դրանց սպասվող փոփոխությունների հետ կապված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են տատանվել և ժամանակի ընթացքում կարող են իջնել կամ բարձրանալ:

Միևնույն ժամանակ ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ, անկախ շուկայում գների

փոփոխություններից և դրանց սպասումներից, թողարկողի կողմից վճարվող արժեկտրոնների և Պարտատոմսի մարման գումարային մեծություններն, արտահայտված թողարկման արժույթով, չեն փոփոխվում:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները փոխատուի նկատմամբ:

Ներդրողները թողարկողի Պարտատոմսերը ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումները կատարելու կամ Պարտատոմսերն անվանական արժեքով մարելու անհնարինության և թողարկողի հնարավոր սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, ինչը կարող է առաջանալ փոխարժեքի տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես ներդրողի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա:

Պարտատոմսերն արտահայտված են ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով, և հետևապես, ներդրումները և ներդրումների ետ ստացումն (Պարտատոմսերի ձեռք բերման/մարման դիմաց ստացվող գումարներ) իրականացվելու են համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և/կամ ԱՄՆ դոլարով: Այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, որոնք իրենց դրամական միջոցները Պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով պետք է փոխարկեն մի արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Իրացվելիության ռիսկը Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ կողմից Պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների առաջացումն է:

Թողարկողը Պարտատոմսերը ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու նպատակով դիմելու է ֆոնդային բորսա, ինչպես նաև երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու համար ներգրավելու է շուկա ստեղծող/ներ: Այնուամենայնիվ, թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ Պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել Պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով և/կամ նախընտրելի ծավալով:

Գնաճի կամ գնողունակության ռիսկը ինֆլացիայի հետևանքով Պարտատոմսերի իրական եկամտաբերության անկման հնարավորությունն է:

Թողարկողի կողմից իր Պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Հայաստանում գնաճի առկայության պարագայում Պարտատոմսերի իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը նշականում է Պարտատոմսերի հետ կապված իրավահարաբերությունների օրենսդրական կամ ենթաօրենսդրական

դաշտի այնպիսի փոփոխությունների հավանականությունը, որը բացասական ազդեցություն կունենա Պարտատոմսերի շուկայի վրա:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունը կարող է հանգեցնել երկրորդային շուկայում Պարտատոմսերի գրավչության և հետևաբար նաև իրացման արժեքի անկման:

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

Պարտատոմսերի թողարկումը և դրան հետևող տեղաբաշխումները իրականացվում են ֆինանսական միջոցների ներգրավման նպատակով, որոնք ուղղվելու են Թողարկողի վարկերի վերաֆինանսավորմանը և այնուհետ Ներդրումային ծրագրով (Ազդագրի 3.3.2 բաժնով) նախատեսված կապիտալ ծախսերի իրականացմանը:

2.3 Տեղեկատվություն՝ կապված առաջարկվող արժեթղթերի հետ

2.3.1 Արժեթղթերի տեսակը և դասը

Պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն: Պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

2.3.2 Երկիր

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն կիրառելի օրենսդրության:

2.3.3 Արժեթղթերի ձևը

Պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը կվարի Դեպոզիտարիան՝ վերջինիս համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի համաձայն՝ Հաշվի Օպերատոր հանդիսացող «Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ-ի միջոցով:

2.3.4 Արժեթղթի անվանական արժեքը և քանակը

Մեկ Պարտատոմսի անվանական արժեքը ՀՀ դրամով թողարկվող Պարտատոմսերի դեպքում կազմում է՝ 100,000 ՀՀ դրամ, իսկ ԱՄՆ դոլարով թողարկվող Պարտատոմսերի դեպքում՝ 100 ԱՄՆ դոլար: Թողարկվող և տեղաբաշխվող (վաճառվող) Պարտատոմսերի քանակը յուրաքանչյուր սերիայի համար կհաշվարկվի Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

2.3.5 Թողարկման արժույթը.

Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամն է և ԱՄՆ դոլարը:

2.3.6 Առաջարկվող Պարտատոմսերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի՝ **Թողարկողի լուծարման դեպքում**՝ նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

1) Առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,

2) Երկրորդ հերթին բավարարվում են այն քաղաքացիների պահանջները, որոնց առջև լուծարվող իրավաբանական անձը պատասխանատվություն է կրում նրանց կյանքին կամ առողջությանը վնաս պատճառելու համար՝ համապատասխան պարբերական վճարումների կապիտալացման միջոցով,

3) Երրորդ հերթին վճարվում է աշխատանքային պայմանագրով աշխատող անձանց արձակման նպաստների, աշխատավարձի և հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունը,

4) Չորրորդ հերթին մարվում է պետական բյուջե, շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխին կատարվող պարտադիր վճարների պարտքը ,

5) Հինգերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում մնացած պարտատերերի հետ՝ բացառությամբ ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի,

6) Վեցերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի հետ:

Յուրաքանչյուր հերթի պարտատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պարտատերերի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող Պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են հինգերորդ հերթին:

Եթե լուծարումը պայմանավորված է Թողարկողի սնանկությամբ, ապա համաձայն «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

1) Առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,

2) Երկրորդ հերթին վճարվում են կառավարչի վարձատրությունը և վարչական ծախսերը,

3) Երրորդ հերթին բավարարվում են քաղաքացիների՝ կյանքի կամ առողջության հետ կապված պահանջները,

4) Չորրորդ հերթին բավարարվում են աշխատանքային պայմանագրերից բխող պահանջները, և կատարվում են հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունների վճարումները,

5) Հինգերորդ հերթին կատարվում են դատական ծախսերը,

6) Վեցերորդ հերթին բավարարվում են պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին դատարանի վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո պարտապանի գույքի իրացումից ծագող հարկային պարտավորությունները,

7) Յոթերորդ հերթին բավարարվում են այն չապահովված պահանջները, որոնք

առաջացել են պարտապանի կողմից ստանձնած պարտավորությունների նկատմամբ՝ թուլատրված դատարանի կողմից մինչև պարտատերերի պահանջների վերջնական ցուցակի հաստատումը,

8) Ութերորդ հերթին բավարարվում են այն չապահովված պահանջները, որոնք առաջացել են պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից՝ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով իրականացված գործառնությունների հետևանքով,

9) Իններորդ հերթին բավարարվում են չապահովված պարտատերերի պահանջները, ներառյալ՝ պարտադիր սոցիալական վճարները, հարկային պարտավորությունները և դատական ծախսերի գումարը, բացառությամբ ստորադաս չապահովված պարտատերերի պահանջների,

10) Տասներորդ հերթին բավարարվում են ստորադաս չապահովված պարտատերերի պահանջները, ներառյալ՝ պարտապանին իր հիմնադիրների (մասնակիցների, բաժնետերերի, անդամների կամ գործընկերների) կողմից տրամադրված վարկերից, փոխառություններից կամ այլ ներդրումներից առաջացած չապահովված պահանջները, պարտապանի կողմից տեղաբաշխված տասը տարի և ավելի ժամկետ ունեցող պարտատոմսերով, ինչպես նաև արտոնյալ արժեթղթերով ներկայացված պահանջները և ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,

11) Այնուհետև բավարարվում են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված մյուս պահանջները:

Յուրաքանչյուր հերթի պարտատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պարտատերերի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող Պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են իններորդ հերթին:

2.3.7 Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքներն են.

1) Ստանալ Պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները (արժեկտրոններ) և մարման գումարը՝ ըստ ճրագրային Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում Պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում:

2) Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամուտները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել Պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենսդրությամբ թուլատրվող գործողություններ:

3) Գրավադրել Պարտատոմսերը կիրառելի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

4) Իր ցանկությամբ օտարել Պարտատոմսերը Բորսայում (Բորսայում ցուցակված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում՝ ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Հայաստանի

Ֆոնդային բորսայի կանոններով արգելվում է կարգավորվող շուկայից դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կամ ցուցակված արժեթղթեր:

5) Օրենսդրությամբ և Ազդագրով նախատեսված այլ իրավունքներ:

2.3.8 Անվանական տոկոսադրույքը և այդ տոկոսների վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

Արժեկտրոնները Պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին Աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները ստանալու իրավունք ունեն միայն Պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00 դրությամբ Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Արժեկտրոնների վճարումների համար նախատեսվող գումարներն սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնորդական թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամուտները/Պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվելու են ներդրողի բանկային հաշվին համաձայն Դեպոզիտարիայի Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոնների, ինչպես նաև Դեպոզիտարիայի և Հաշվի օպերատորի հետ կնքվելիք Պարտատոմսերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի (**եռակողմ պայմանագիր**):

Թողարկողն արժեկտրոնի գումարները վճարելու է բանկային փոխանցմամբ՝ համաձայն եռակողմ պայմանագրի: Ըստ Դեպոզիտարիայի կանոնների, Թողարկողը պարտավոր է Դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված ժամկետում իր միջոցների առկայությունը ապահովել իրեն սպասարկող Հաշվի օպերատորի համապատասխան հաշվին:

Հաշվի օպերատորը, առաջնորդվելով Դեպոզիտարիայի կանոններով, ներկայացնում է արժեկտրոնների վճարման վերաբերյալ համապատասխան Հանձնարարականը Դեպոզիտարիա: Հանձնարարականի հիման վրա Դեպոզիտարիան ապահովում է արժեկտրոնների փոխանցումը Պարտատոմսերի հաշվեկշիռներում արտացոլված սեփականատերերի բանկային կամ դրամական հաշիվներին՝ երեք (3) Աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ ըստ արժեթղթերի հաշվառման տվյալների:

Այն դեպքերում, երբ ռեեստրում առկա է անվանատիրոջ կամ օտարերկրյա անվանատիրոջ հաշիվ, Դեպոզիտարիան եկամուտները փոխանցում է այդ անվանատիրոջ Համակարգում գրանցված հաշվին՝ վերջինիս պարտավորեցնելով ապահովել գումարների փոխանցումը վերջնական սեփականատիրոջ հաշվին: Եթե հաշվետիրոջ հաշվին փոխանցման համար պահանջվում են արտասահմանյան փոխանցման լրացուցիչ ծախսեր, Դեպոզիտարիան իրավունք ունի պահանջել դրանց փոխհատուցում՝ Կանոնների համապատասխան դրույթների հիման վրա:

Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջն Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում Պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում գրանցված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով, կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ջանքերը ներդրողին բոլոր հնարավոր կապի միջոցներով հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու համար: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը մուծելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ՝ համաձայն կիրառելի օրենսդրության:

Դեպոզիտարիան, արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա ժամը 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն՝ Պարտատոմսի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Արժեկտրոնների վճարման ընթացքում ծագող հարկային պարտավորությունների հաշվարկն ու պահումները կատարվում են ՀՀ հարկային օրենսդրության պահանջներին համապատասխան: Դեպոզիտարիան և/կամ Հաշվի օպերատորը, սահմանված դեպքերում, կարող են հանդես գալ որպես հարկային գործակալ և իրականացնել հարկման պարտավորությունները՝ ներդրողի անունից ու հաշվին:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ բանաձևը՝

$$AI = FV \times C + k \times DSC + DCC$$

- AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,
- FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

- C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

- k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է,

հաճախականությունը,

- Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում

- o DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1];

- o DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1];

- o D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է;

- o D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է;

- o D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

2.3.9 Արժեթղթերի մարման ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Մեկ դոլարային Պարտատոմսի մարման արժեքը կազմում է 100 (հարյուր) ԱՄՆ դոլար, իսկ մեկ դրամային Պարտատոմսի մարման արժեքը՝ 100.000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է Պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը: Պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ միայն մինչև ռեեստրի փակման պահը Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Պարտատոմսերի մարման գումարները Պարտատոմսերի սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են Պարտատոմսերի մարման օրը: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:

Թողարկողը մարման գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջն Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում Պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում գրանցված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով, կվերադարձվի Թողարկողի

համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ջանքերը ներդրողին բոլոր հնարավոր կապի միջոցներով հայտնաբերելու ու սրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու համար: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը մուծելու է Նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն կիրառելի օրենսդրության:

Համաձայն Եռակողմ պայմանագրի՝ Դեպոզիտարիան, հիմք ընդունելով մարման գումարների վճարման փաստը, մինչև մարման գումարների վճարման օրվա ժամը 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն Պարտատոմսի մարման գումարների փաստացի վճարման մասին:

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով թողարկված Պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով:

Հաշվի առնելով Պարտատոմսերի անվանական արժեքի արժույթը և Պարտատոմսերի մարման հետ կապված միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը՝ ներդրողը պետք է նկատի ունենա, որ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված միջնորդավճարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման դեպքերում հնարավոր է, որ ներդրողը մարման գումարները ստանա պահումներով՝ ըստ միջնորդ բանկերում (առկայության դեպքում) գործող սակագների:

2.3.10 Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում

Պարտատոմսերի քոլ/փուլ օպցիոններ կամ վաղաժամկետ մարում չեն նախատեսվում, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի.

2.3.10.1 Էական փոփոխություն՝ պարտադիր հետգնում

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ծրագրային Ազդագրի լրացում, որը կապված է Էական փոփոխության հետ, ապա Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր սեփականատեր իրավունք ունի գրավոր պահանջ ներկայացնել Թողարկողին՝ հետ գնելու տվյալ սեփականատիրոջը պատկանող բոլոր Պարտատոմսերը կամ դրանց որոշակի մասն առնվազն սրա կողմից Պարտատոմսերի ձեռքբերման գնով, նման Էական փոփոխությամբ պայմանավորված Ծրագրային Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո 30 (երեսուն) Աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Թողարկողը պարտավորվում է Պարտատոմսերի հետգնումն իրականացնել հետգնման պահանջի ներկայացման օրվանից 10 (տասը) Աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.3.10.2 Պարտավորությունների չկատարման դեպքեր

Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը և դրանցով պայմանավորված Պարտատոմսերի հետգնման ընթացակարգը ներկայացված են Ծրագրային 2.7.4 բաժնով:

2.3.10.3 Առաջարկի և տեղաբաշխման չեղյալ հայտարարում

Թողարկողի կամ Տեղաբաշխողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը չեղյալ

հայտարարելու դեպքում Պարտատոմսերի հետզնման ընթացակարգերը ներկայացված է 2.5.1 բաժնով:

2.3.11 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը (մինչև մարումը տարեկան եկամտաբերություն, yield to maturity, YTM) տեղաբաշխման ընթացքում լինելու է անփոփոխ և հավասար Պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնային եկամտաբերությանը. վերջինս ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.3.12 Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

Պարտատոմսերի թողարկման/առաջարկի ծրագրի վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի ժողովի որոշմամբ առ 15.09.2025 թ.: Թողարկողի որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Թողարկողի՝ Պարտատոմսերի սերիաների թողարկման մասին որոշումներով կարող է իրականացվել Պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր սերիայի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատվում են Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.3.13 Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ Թողարկողի որոշմամբ Պարտատոմսերի թողարկման/տեղաբաշխման, ինչպես նաև Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի կամ մեկ գործարքի նկատմամբ կիրառվող՝ ձեռք բերվող Պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումից, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ այլ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ կիրառելի օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը մտադիր է դիմել Բորսա՝ Պարտատոմսերը ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու համար, և համաձայն գործող օրենսդրության Պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն Բորսայում:

Ներդրողները կարող են օտարել Պարտատոմսերը Բորսայում (ցուցակված և/կամ առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ կիրառելի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կամ ցուցակված կորպորատիվ արժեթղթեր: Սույն պահանջի ներքո ՀՀ ԿԲ-ն կարող է բացառություններ սահմանել ներքոնշյալ գործարքների համար.

- մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ գործարքներ, որոնց կողմերը նախապես

հայտնի են,

- արժեթղթերի տեղաբաշխման նպատակով տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար,
- կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթերի՝ այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար:

2.3.14 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից, և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով գերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների փոփոխության արդյունքում առաջացած լրացուցիչ ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Պարտատոմսերում ներդրում կատարող անձը եկամուտ կարող է ստանալ երկու դեպքում՝

- ☐ պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսից (արժեկտրոնային եկամուտ) և
- ☐ պարտատոմսի վերավաճառքից (կապիտալի հավելած):

Թողարկողի Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար), բացառությամբ ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի 149-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերի, մասնավորապես՝ Բորսայում մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ստացված տոկոսների կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտների մասով: Արժեկտրոնային եկամուտից գոյացող հարկի մասով՝ ոչ ռեզիդենտ և ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի մասով) և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի մասով) հարկային գործակալը Թողարկողն է:

2.3.14.1. Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի շահութահարկով հարկման կարգը և նկարագիրը

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Արժեթղթերի արժեքի հավելաճը ներառվում է ՀՀ-ում գործող 18% շահութահարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 125-րդ հոդված 1-ին մաս), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձին վճարվող տոկոսագումարը/արժեկտրոնային եկամուտը ներառվելու է ՀՀ-ում գործող 18% շահութահարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 125-րդ հոդված, 1-ին մաս), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը

Բորսայում ցուցակված Պարտատոմսերից ստացվող արժեքի հավելաճը ներառվելու է ՀՀ-ում գործող 0% շահութահարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 125-րդ հոդված, 4-րդ մաս, 4-րդ կետ), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո, իսկ վճարման ենթակա տոկոսագումարը/արժեկտրոնային եկամուտը ներառվելու է ՀՀ-ում գործող 10% շահութահարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 125-րդ հոդված, 4-րդ մաս, 2-րդ կետ), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո:

2.3.14.2 Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի՝ եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը

Բորսայում ցուցակված Պարտատոմսերից ստացվող արժեքի հավելաճը ներառվելու է ՀՀ-ում գործող 20% եկամտային հարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 150-րդ հոդված, 1-ին մաս), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո, իսկ վճարման ենթակա տոկոսագումարը/արժեկտրոնային եկամուտը ներառվելու է ՀՀ-ում գործող 10% եկամտային հարկով հարկվող հասարակ եկամտի մեջ (Հարկային օրենսգիրք, 150-րդ հոդված, 5.1-ին մաս), թույլատրելի նվազեցումները կատարելուց հետո:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը

Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են, ինչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1.1 Առաջարկի պայմանները և վիճակագրությունը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայից դուրս, ուղիղ վաճառքի միջոցով: Տեղաբաշխումն սկսելու օրը և տեղաբաշխման տևողությունը ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

Տեղաբաշխման ընթացքում գործում են առաջարկից օգտվելու հետևյալ պայմանները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները վճարումը պետք է կատարեն

մինչև Պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ավարտը՝ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման հիմքով: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված համապատասխան բանկային հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտ-հանձնարարականները չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ բանկային հաշվի վրա մնալը՝ մինչև Պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Բանկային փոխանցման միջոցով Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$V = P * Q$, որտեղ.

- V-ն Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է:
- P-ն Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի ներկայացման օրվա դրությամբ Պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է Ազդագրի 2.4.3.1 ենթաբաժնի համաձայն:
- Q-ն Պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:

2.4.1.2 Առաջարկի ընդհանուր ծավալը

Պարտատոմսերի թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է առավելագույնը 31,500,000 (երեսունմեկ միլիոն հինգ հարյուր հազար) ԱՄՆ դոլար և 1,400,000,000 (մեկ միլիարդ չորս հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման ծավալը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

2.4.1.3 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակահատվածը՝ ներառյալ տեղաբաշխումը

սկսելու և ավարտելու օրը, ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերը մի քանի սերիաներով տեղաբաշխվելու դեպքում բոլոր տեղաբաշխումները սկսվելու են նույն օրը և ավարտվելու են կամ Թողարկողի կողմից որոշված ամսաթվին (բոլոր սերիաների դեպքում պետք է լինի միևնույն ամսաթիվը) կամ այն օրը, երբ կտեղաբաշխվի տվյալ սերիայի վերջին Պարտատոմսը:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

2.4.1.4 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Տեղաբաշխման ընթացքում Պարտատոմսերը գնելու համար ներդրողները պետք է կատարեն հետևյալ քայլերը.

Ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին ներկայացնեն Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, որով կհավաստեն Պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք լրացնում են հայտ-հանձնարարականի պարտադիր դաշտերը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները կիրառարկվեն Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում: Հայտ-հանձնարարականն առնվազն պետք է պարունակի հետևյալ տեղեկությունները.

- Հայտ-հանձնարարականի ներկայացման ամսաթիվը,
- Պարտատոմսերի ձեռքբերման օրը (ձեռքբերման դիմաց փաստացի վճարման օրն է),
- Ներդրողի տվյալները՝

- o ֆիզիկական անձանց (անհատ ձեռնկարկատերերի) դեպքում՝ անունը և ազգանունը, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, գրանցման վայրը, ռեզիդենտությունը,

- o իրավաբանական անձանց դեպքում՝ անվանումը, գրանցման համարը, գտնվելու վայրը, ՀՎՀՀ-ն, ռեզիդենտությունը,

- Ներդրողի բանկային և արժեթղթերի հաշիվների վավերապայմանները՝

- o Արժեթղթերի հաշվի համարը և պահառուի անունը

- Ձեռքբերվող պարտատոմսերի տվյալները
  - o Պարտատոմսի գինը
  - o Պարտատոմսերի քանակը
  - o Վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար համապատասխան դրամական միջոցները ներդրողների կողմից պետք է մուտքագրվեն Թողարկման հաշվեհամարին մինչև հայտ-հանձնարարականում նշված Պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականը կհամարվի վավեր պատշաճ առաքման և համապատասխան վճարի կատարման հիմքով (**Վավեր հայտ-հանձնարարական**):

Սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման ժամկետի ավարտից հետո, ինչպես նաև Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո, Թողարկման հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Տեղաբաշխողին, եթե այն առաքվել է ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով.

Օնլայն եղանակով` Տեղաբաշխողի Tradernet հավելվածի միջոցով Էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու միջոցով:
Առձեռն` Այցելելով Տեղաբաշխողի գրասենյակ և հաճախորդների մենեջերների միջոցով լրացնելով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը:
Էլեկտրոնային փոստ` IB@ffin.am
CBAnet հասցե` Freedomfinance/CBANet

Տեղաբաշխողը Վավեր հայտ-հանձնարարական ներկայացրած անձին նույնականացնելու նպատակով վերջինից կարող է պահանջել հավելյալ տեղեկատվություն/փաստաթղթեր:

Վավեր հայտ-հանձնարարականները բավարարվում կամ մերժվում են այն ներկայացնելու օրվան հաջորդող մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Վավեր հայտ-հանձնարարականները կարող են մերժվել, եթե փոխանցված դրամական միջոցները չեն համապատասխանում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ոլորտը կարգավորող միջազգային և/կամ կիրառելի օրենսդրության պահանջներին և/կամ Տեղաբաշխողի ներքին նորմատիվ ակտերին, ինչպես նաև Ազդագրով նշված դեպքերում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

2.4.1.1. Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի հերթականության և Թողարկողի հաշվի վրա դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման առկայության: Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված՝ հնարավոր է Պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում:

Այն դեպքում, եթե Պարտատոմսերի ձեռքբերման Վավեր հայտ-հանձնարարականները միաժամանակ են ներկայացվել և ձեռքբերվող Պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը գերազանցում է տեղաբաշխման ենթակա Պարտատոմսերի մնացորդային քանակը, ապա տվյալ հայտ-հանձնարարականները բավարարվում են համամասնորեն՝ ըստ հայտ-հանձնարարականներում նշված ձեռքբերվող Պարտատոմսերի ընդհանուր քանակում յուրաքանչյուր հայտ-հանձնարարականով նշված ձեռքբերվող Պարտատոմսերի քանակի մասնաբաժնի:

Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում ներդրողին վերադարձման ենթակա գումարը Թողարկողի կողմից վերադարձվում է 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում (մինչև Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացման ժամկետի ավարտը) համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

2.4.1.2. Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Ներդրողները Պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց և Տեղաբաշխողի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

2.4.1.3. **Նվազագույն և առավելագույն գումարները**

Թողարկման ընթացքում կարող են լինել Պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական և գումարային սահմանափակումներ, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից Պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) Աշխատանքային օր առաջ:

2.4.1.4. **Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելը**

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք ամբողջական վճարումը կատարում են Թողարկման հաշվեհամարին: Վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Թողարկման հաշվեհամարին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո Ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից:

Տեղաբաշխողն իրավունք ունի Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի Պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները չկրեդիտագրել Թողարկման հաշվեհամարին, չտալ համապատասխան հանձնարարական Դեպոզիտարիային՝ Պարտատոմսերը Արժեթղթերի թողարկման հաշվից (Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նպատակով Դեպոզիտարիայում բացված արժեթղթերի հաշիվ) արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու համար, եթե փոխանցված դրամական միջոցները չեն համապատասխանում փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ոլորտը կարգավորող միջազգային և/կամ կիրառելի օրենսդրության պահանջներին և/կամ Տեղաբաշխողի ներքին նորմատիվ ակտերին: Նման իրավիճակում Տեղաբաշխողն իրավունք ունի մերժել հայտ-հանձնարարականը, իսկ փոխանցված դրամական միջոցները վերադարձնել, որի հետ կապված ֆինանսական ծախսերը կրում է Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական ներկայացրած անձը: Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Թողարկման հաշվեհամարին փոխանցված դրամական միջոցները Տեղաբաշխողի կողմից նույն վավերապայմաններով վերադարձնելու դեպքում հնարավոր են նաև ծառայության դիմաց գանձումներ միջնորդ բանկերի և շահառուի բանկի կողմից:

Ներդրողի կողմից ներկայացված հայտ-հանձնարարականը բավարարվելուց հետո Պարտատոմսերն արտացոլվում են Ներդրողի անվամբ պահվող արժեթղթերի հաշվին՝ Դեպոզիտարիայի կողմից սահմանված կարգով: Արժեթղթերի նկատմամբ սեփականության իրավունքը ծագում է հենց գրանցման պահին՝ համաձայն գործող օրենսդրությանը և Դեպոզիտարիայի կանոններին: Գրանցումից հետո Ներդրողը իրավունք ունի ստանալ քաղվածք իր արժեթղթերի հաշվից՝ դիմելով համապատասխան Պահառուին, որը սպասարկում է նրա հաշիվը:

Տեղաբաշխողը, կատարելով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման

կանխարգելման ոլորտին առնչվող պարտադիր ստուգումները՝ միջազգային ստանդարտների, կիրառելի օրենսդրության և իր ներքին նորմատիվ ակտերի պահանջներին համապատասխան, ունի իրավունք մերժել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը այն դեպքում, երբ փոխանցված դրամական միջոցները չեն բավարարում նշված չափանիշներին: Նման դեպքերում Տեղաբաշխողը կարող է չկրեդիտագրել դրամական միջոցները թողարկման հաշվեհամարին և չտրամադրել հանձնարարական Դեպոզիտարիային՝ Պարտատոմսերը թողարկման հաշվից ներդրողի արժեթղթերի հաշվին փոխանցելու համար: Մերժման դեպքում փոխանցված դրամական միջոցները վերադարձվում են փոխանցում կատարած անձին, իսկ ֆինանսական բոլոր ծախսերը կրում է վերջինս: Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ դրամական միջոցների վերադարձը կարող է ուղեկցվել միջնորդ բանկերի կամ շահառուի բանկի կողմից գանձվող լրացուցիչ վճարներով:

Պարտատոմսերը ներդրողի արժեթղթերի հաշվին փոխանցվում են այն օրը, երբ բավարարվում է պարտատոմսերի ձեռքբերման վերաբերյալ ներկայացված հայտ-հանձնարարականը: Այդ պահը հանդիսանում է պարտատոմսերի նկատմամբ ներդրողի սեփականության իրավունքի իրավական ամրագրման վերջնական փուլը՝ Դեպոզիտարիայի գրանցումների համաձայն:

2.4.1.5. Առաջարկի արդյունքների հրապարակումը

Առաջարկի արդյունքները կհրապարակվեն տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Տեղաբաշխողի և/կամ Թողարկողի պաշտոնական կայքում:

2.4.1.6. Նախապատվության իրավունքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների հերթականության և դրանց դիմաց կատարված վճարման առկայության Թողարկման հաշվեհամարին, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականն ավելի վաղ է ստացվել և միաժամանակ վճարումը Թողարկման հաշվեհամարին առկա է:

Թողարկվող Պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2.4.2 Տեղաբաշխման պլանը

2.4.2.3 Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն արվում է ՀՀ-ում՝ առանց ներդրողների մասով որևէ սահմանափակումների:

2.4.2.2 Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Ներդրողները Տեղաբաշխողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտ-հանձնարարականի ներկայացման ժամկետին հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Տեղաբաշխողին է ներկայացրել Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը:

2.4.3 Առաջարկի գինը

2.4.3.1. Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսի գինը որոշվելու է հետևյալ բանաձևով.

$$P = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \left[\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} \right] + \left[\frac{A}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}} \right]$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DSN - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի/անվանական արժեքի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած փաստացի օրերի քանակն է,

DCC - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրը եղած փաստացի օրերի քանակն է,

P - պարտատոմսի գինն է,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է մեկ տարվա ընթացքում,

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է,

Y – պարտատոմսի՝ մինչև մարում եկամտաբերությունն է,

C - տարեկան արժեկտրոնի չափն է,

A - պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

i - արժեկտրոնի տվյալ հերթական համարն է, որը փոփոխվում է տվյալ պահից մինչև վերջնական մարում մնացած արժեկտրոնների վճարումների քանակից կախված, ընդ որում **i** արժեքը փոփոխվում է ըստ աճման և ընդունում է 1-ից մինչև **N** արժեքները (երբ **N**-ը ընդունում է 1 արժեք, **i**-ն նույնպես ընդունում է 1 արժեք):

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունն է՝ փաստացի/փաստացի.

DCC=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 – D1M1Y1

DSN=Օրերի փաստացի քանակը, D3M3Y3 – D2M2Y2

որտեղ՝

D1M1Y1 - գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 - գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 - գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, Պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրառարակվի առնվազն Տեղաբաշխողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում, Տեղաբաշխողի կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ ունենալ արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

2.4.4 Տեղաբաշխումը

2.4.4.1 Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Ազդագրի գրանցման ներկայացման պահին երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու համաձայնությունն առկա չէ:

2.4.4.2 Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Արժեթղթերի տեղաբաշխման փաթեթի պատրաստման և չերաշխավորված տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ» պայմանագիր «Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ-ի հետ (ՀՀ, Երևան 0015, Պարոնյան 40/2):

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ-ն իրականացնելու է Պարտատոմսերի տեղաբաշխում չերաշխավորված եղանակով:

2.4.4.3 Տեղաբաշխման պայմանները

Համաձայն «Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ-ի հետ կնքած «Արժեթղթերի տեղաբաշխման փաթեթի պատրաստման և չերաշխավորված տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման պայմանագիր» պայմանագրի՝ Թողարկողը պարտավորվել է Տեղաբաշխողին վճարել պայմանագրով սահմանված ծառայությունների վճար՝ միջինում տեղաբաշխման ծավալի 1.75%-ի չափով

2.4.4.4 Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը

Ազդագրի հրապարակման պահին երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

2.4.4.5 Վճարում ընդունող բանկերը և պահառուները

Պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել Տեղաբաշխողի կողմից «Ինեկոբանկ» ՓԲԸ-ում բացված ՀՀ դրամով 2050012010571003 և ԱՄՆ դոլարով 2050012010571022 թողարկման հաշվեհամարին: Եթե ներդրողը Պարտատոմսերի ձեռքբերումը իրականացնելու է իր բրոքերային ընկերության միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի բրոքերային ընկերության հետ:

Պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումը և/կամ գրանցումը (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրավար՝ վերջինիս համակարգում գործող Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (Դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 26/1, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ (+374) 60 615555).

Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի օպերատորը «Ֆրիդոմ Ֆինանս Արմենիա» ՍՊԸ, հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան 0015, Պարոնյան 40/2 /հեռ.՝ (+374) 12 252252/)

Պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ ունենալ արժեթղթերի հաշիվ:

2.5 Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Առևտրին թույլտվությունը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո 5 (հինգ) Աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը մտադիր է դիմել Բորսա՝ տեղաբաշխված Պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու համար: Ընդ որում Պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու հայտը կարող է չբավարարվել Բորսայի կողմից:

Պարտատոմսերը ցուցակելու հայտը ներկայացնելուց հետո 6-ամսյա ժամկետում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ: Չեղյալ համարելու վերաբերյալ Թողարկողի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից 10 (տասը) Աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողը ետ է գնելու Պարտատոմսերն իրենց առաջարկի գնով (ներառյալ մինչ չեղյալ համարելու որոշման ուժի մեջ մտնելու օրը

հաշվեգրված տոկոսագումարները):

2.5.2 Շուկաները

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Շրագրային Ազդագրով գրանցվող Պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

2.5.3 Շուկա ստեղծողները

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքեր) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Տեղաբաշխված Պարտատոմսերը Բորսայի կողմից ցուցակվելու/առևտրին թույլատրվելու դեպքում Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1 Խորհրդատուներ

Ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը օգտվել է Տեղաբաշխողի և վերջինիս կողմից՝ Ազդագրի կազմման գործընթացի իրականացման նպատակով ներգրավված «Կանցլեր» ՓԲԸ ծառայություններից:

«Կանցլեր» ՓԲԸ-ի իրավասությունները սահմանափակված են Ազդագրում զետեղված տեղեկատվության՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի Կանոնակարգ 4/04-ի պահանջներին համապատասխան ներկայացման մասով:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի սույն Շրագրային Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2023-2024թթ. համար), որոնք ենթարկվել են աուդիտի Աուդիտորական կազմակերպության կողմից, սույն Շրագրային Ազդագրում ներկայացված այլ ֆինանսական տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի Աուդիտորների կողմից:

Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են Հավելված 2-ում:

2.7 Կովենանտներ և այլ պարտավորություններ

2.7.1 Բացասական կովենանտներ

Հոլդինգին և Ընկերություններին արգելվում է՝

1. Բաշխումներ՝

- հայտարարել կամ վճարել շահութաբաժին (դիվիդենտ), կապիտալի վերադարձ կամ բաշխում, կամ կատարել Հոլդինգի բաժնետոմսի/մասնակցության հետ կապված որևէ այլ վճարում,

- վճարել տոկոս, մայր գումար, միջնորդավճար, ծախս, կամ իրականացնել որևէ այլ վճարում կապված Հոլդինգի որևէ բաժնետիրոջից կամ վերջինիս հետ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն փոխկապակցված որևէ երրորդ անձից ստացված փոխառության հետ,

- վճարել կառավարման, խորհրդատվության կամ որևէ այլ ծառայության վճար, աշխատավարձ (բացառությամբ Ազդագրի հրապարակման պահին սահմանվածի), պարգևավճար, հավելավճար Հոլդինգի որևէ բաժնետիրոջ կամ վերջինիս հետ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն փոխկապակցված (համաձայն արժեթղթերի շուկայի մասին ՀՀ օրենքի) որևէ երրորդ անձի,

(յուրաքանչյուրն առանձին՝ **«Սահմանափակ վճարում»**), բացառությամբ.

- Ընկերությունների կողմից Հոլդինգին փոխառության (ներառյալ տոկոսագումարների) վերադարձի,

- Ընկերությունների կողմից Հոլդինգին շահաբաժինների վճարման,

- Ազդագրի հրապարակման պահից հետո Հոլդինգի բաժնետերերի կողմից ստացված անտոկոս փոխառությունների մայր գումարի վերադարձի:

2. Կապիտալ ծախսեր՝

Իրականացնել կապիտալ ծախսեր, բացառությամբ Հոլդինգի կամ Ընկերության առևտրային գործունեության սպասարկման ընթացիկ կապիտալ ծախսերի և Ազդագրով սահմանված դեպքերի:

3. Պարտք՝

Ստանձնել որևէ ֆինանսական-վարկային պարտավորություն, որի արդյունքում Հոլդինգի և Ընկերությունների ընդհանուր վարկային պարտքը կգերազանցի 40 միլիարդ ՀՀ դրամին համարժեք գումարը: Սույն կետից բացառություն են կազմում 5-րդ կետում սահմանված նոր ակտիվների ձեռքբերման համար ներգրավված փոխառությունները/վարկային միջոցները:

4. Երաշխիքներ՝

Տալ երաշխիքներ կամ ցանկացած այլ կերպ երաշխավորել որևէ պարտավորության կատարում՝ բացառությամբ

- Ընկերությունների կողմից պետական գնումներին մասնակցության և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվող գնման գործընթացների շրջանակներում տրվող երաշխիքների և երաշխավորությունների,

- վերաֆինանսավորման այնպիսի դեպքերի շրջանակներում, որոնք իրենց պայմաններով չեն վատթարացնում Հոլդինգի և/կամ Ընկերություն(ների) դրությունը,

- 5-րդ կետում սահմանված նոր ակտիվների ձեռքբերման համար վարկավորման ընթացքում Հոլդինգի կամ Ընկերությունների կողմից տրամադրված երաշխավորությունների

5. Գրավ՝

Ստեղծել կամ թույլատրել գրավի իրավունքի ստեղծում ցանկացած ներկա կամ ապագա գույքի, եկամուտների կամ այլ ակտիվների նկատմամբ, բացառությամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների ֆինանսավորմամբ նոր ակտիվի սեփականության իրավունքով ձեռքբերման գործարքների, որտեղ գրավի իրավունքի առարկա գույք է հանդիսանում բացառապես նոր ակտիվը և պահպանվում է գրավի առարկայի շուկայական արժեք/ստանձնվող պարտավորություն 1:0.7 նվազագույն հարաբերակցությունը:

6. Կառավարում

Պայմանագրի հիման վրա կամ ցանկացած այլ կերպ մասնագիտացված ընկերությանը փոխանցել Հոլդինգի կամ Ընկերություն(ների) կառավարումը:

7. Կառուցվածք

Փոփոխել Հոլդինգի կամ Ընկերություն(ների) կորպորատիվ կառավարման կառուցվածքը, բացառությամբ կորպորատիվ կառավարման բարելավմանն ուղղված փոփոխությունների:

8. Օտարում

վաճառել կամ ցանկացած այլ կերպ օտարել որևէ ակտիվ (սույն կետի իմաստով՝ **օտարում**)՝ բացառությամբ օտարման այնպիսի դեպքերի, երբ օտարված ակտիվ/ների արժեքը

- 1 տարվա ընթացքում չի գերազանցում յուրաքանչյուր գործարքի կամ փոխկապակցված գործարքների համար 2 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումարը, և

- մինչև Պարտատոմսերի ամբողջական մարումը՝ ոչ ավել քան 8 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումարը:

- ակտիվն օտարվում է շուկայականից էապես (անկախ գնահատողի կողմից տրված եզրակացության համաձայն՝ առնվազն 20%) բարձր արժեքով, իսկ ստացված միջոցները (նվազեցրած ակտիվով ապահովված՝ վաղաժամկետ մարված պարտավորության գումարը), ոչ ուշ քան օտարումից հետո 6 ամսվա ընթացքում,

- ուղղվում են օտարված ակտիվի համանման/համարժեք նոր ակտիվի ձեռքբերմանը, կամ

- առավելագույնը Հայաստանի ՀՀ սուվերեն վարկանիշի ռիսկայնության ֆինանսական գործիքների ձեռքբերմանը, կամ

- մուտքագրվում են բանկում բացված հատուկ (էսքրոու) հաշվեհամարի՝ ի ապահովում Պարտատոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ Հոլդինգի պարտավորության կատարման:

9. Վերակազմակերպում

Վերակազմակերպել (միաձուլել, բաժանել, առանձնացնել, միացնել) կամ լուծարել Հոլդինգը կամ Ընկերություն(ներ)ը՝ բացառությամբ նմանատիպ գործունեություն ծավալող Ընկերությունների միացման/միաձուլման դեպքերի, և 2 տարի անընդմեջ հասույթ չունեցող Ընկերությունների լուծարման:

10. Վաղաժամ վճարում

Վաղաժամ (սահմանված հերթական մարման ժամանակացույցից երկու ամսից ավել շեղմամբ) վճարել կամ մարել իր ֆինանսական պարտքի ցանկացած մասը, կատարել դրա հետ կապված ցանկացած կամավոր կանխավճար, բացառությամբ վերաֆինանսավորման

այնպիսի դեպքերի, որոնք իրենց պայմաններով չեն վատթարացնում Հոլդինգի և/կամ Ընկերություն(ների) դրությունը, ինչպես նաև սույն բաժնի 8-րդ կետով սահմանված դեպքերի:

11. Մասնակցության իրավունք՝

Հոլդինգի կողմից մարել, չեղարկել, նվազեցնել իր որևէ բաժնետոմս/մասնակցության իրավունք կամ թույլատրել փոփոխել առկա բաժնետոմսի/մասնակցության իրավունքին կից որևէ իրավունք:

12. Վերահսկողություն՝

իրականացնել Հոլդինգի կամ Ընկերություն(ների) վերահսկողության ցանկացած փոփոխություն: Վերահսկողության փոփոխություն է համարվում

- ցանկացած իրադարձություն, որից հետո Ազդագրի հրապարակման պահին առկա Հոլդինգի բաժնետերերը դադարում են ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տիրապետել Հոլդինգի կամ Ընկերություն(ների) բաժնետոմսերի/մասնակցության ձայնի իրավունքի բացարձակ մեծամասնությունը (3/4), կամ

- տեղի է ունենում Հոլդինգի կամ Ընկերություն(ների) իրավական կամ իրական շահառուի ցանկացած փոփոխություն՝ Ազդագրի հրապարակման պահի դրության համեմատ:

Սույն կետից բացառություն են կազմում Հոլդինգի կողմից սույն բաժնի 8-րդ կետում սահմանված կարգով Ընկերության բաժնեմասի/մասնակցության իրավունքի ամբողջական օտարման դեպքերը:

2.7.2 Դրական կովենանտներ

Հոլդինգը և Ընկերությունները պարտավոր են.

1. Օրինականություն՝

Գործունեությունն իրականացնել օրենքի բոլոր պահանջներին համապատասխան, ներառյալ՝ հարկային, հաշվապահական հաշվառման, ֆինանսական կառավարման, աշխատանքային օրենսդրության, կիբեռանվտանգության, հետ կապված պարտավորություններ և այլն:

2. Աուդիտ՝

Իրականացնել Հոլդինգի տարեկան արտաքին աուդիտ համախառն հասույթի մակարդակի ՀՀ առաջին 10 աուդիտորական ցանցերի լիիրավ անդամ հանդիսացող աուդիտորական կազմակերպություններից որևէ մեկի կողմից:

4. Պարզած ձեռքի սկզբունք՝

Առևտրային գործունեության ընթացքում գործարքներ կնքելիս առաջնորդվել բացառապես պարզած ձեռքի սկզբունքով (arm's length transaction):

7. Հաշվետվություններ՝

Յուրաքանչյուր ֆինանսական եռամսյակի ավարտից հետո ոչ ուշ քան 45 օրվա ընթացքում առնվազն Հոլդինգի պաշտոնական կայքում հրապարակել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող հաշվետվությունները:

8. Ապահովագրություն՝

Ապահովել Հոլդինգի և Ընկերությունների ակտիվների գործող ապահովագրումների շարունակականություն՝ մինչև պարտատոմսերով/Ազդագրով ստանձնած պարտավորությունների ամբողջական և պատշաճ կատարումը:

9. Ներդրումային ծրագիր՝

Օգտագործել Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները բացառապես Ներդրումային ծրագրին և Ազդագրի պայմաններին համապատասխան:

2.7.3 Ֆինանսական կովենանտներ

Մինչև Պարտատոմսերի մարումը Հոլդինգը պարտավորվում է պահպանել հետևյալ տարեկան ֆինանսական ցուցանիշները.

	2026	2027	2028	2029	2030
«Debt Service Coverage Ratio»	1.05	1.1	1.15	1.2	1.25
«Interest Service Coverage Ratio»	1.7	2.3	2.8	3.3	3.8

Սույն կետի իմաստով վերոնշյալ տերմիններն ունեն հետևյալ նշանակությունը՝

«Debt Service Coverage Ratio» (DSCR) = CFADS / (Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումներ + Ֆինանսական ծախս (ներառյալ՝ Վարկերից և փոխառություններից տոկոսային ծախսեր + Անտոկոսփոխառության վաղաժամկետ մարման ծախս)

«Interest Service Coverage Ratio» (ISCR) = EBITDA / Ֆինանսական ծախս (ներառյալ՝ Վարկերից և փոխառություններից տոկոսային ծախսեր + Անտոկոս փոխառության վաղաժամկետ մարման ծախս)

*CFADS= (EBITDA- Tax Cash costs - Change in Working Capital - CapEx)

**որտեղ Working Capital= ընթացիկ ակտիվներ – ընթացիկ պարտավորություններ

2.7.4 Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը և դրանց հետևանքները

2.7.4.1 Պարտավորությունների չկատարման դեպքերը

Ներքոնշյալ դեպքերից յուրաքանչյուրը համարվում է Պարտավորությունների չկատարման դեպք: Սույն կետի իմաստով Թողարկող նշանակում է Հոլդինգը կամ որևէ Ընկերություն:

(ա) Չվճարում։ Թողարկողը սահմանված ժամկետում չի վճարում որևէ Պարտատոմսի արժեկտրոնային եկամուտները կամ մայր գումարը, և չվճարումը, որը պայմանավորված է վարչական կամ տեխնիկական խնդիրներով, շարունակվում է 3 (երեք) աշխատանքային օր անընդմեջ։

(բ) Այլ պարտավորությունների չկատարում։ Թողարկողը չի կատարում իր՝ սույն ճրագրային Ազդագրով սահմանված և/կամ Պարտատոմսերի հետ կապված որևէ պարտավորություն։

(գ) Անվճարունակություն։ Թողարկողը ճանաչվել է սնանկ/անվճարունակ կամ վերջինիս նկատմամբ հարուցվել է սնանկության վտանգի վարույթ։

(դ) Դատական ակտերի պահանջների չկատարման դեպքեր։ Թողարկողը չի կատարում վերջնական և անբողոքարկելի դատական կամ արբիտրաժային որոշումը, որը բացասական ազդեցություն կգործի Թողարկողի վրա և/կամ որի ընդհանուր գումարը կազմում է առնվազն 1,000,000 (մեկ միլիոն) ԱՄՆ դոլար (դրա համարժեքը այլ արժույթով)։

2.7.4.2 Պարտավորությունների չկատարման դեպքերի հետևանքները.

(ա) Եթե տեղի է ունենում Ազդագրի 2.7.4.1(ա) կետով սահմանված Պարտավորությունների չկատարման դեպք (Չվճարում), ապա Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր սեփականատեր իրավունք ունի, Թողարկողին գրավոր ծանուցում ուղարկելով, իրեն պատկանող Պարտատոմսերը հայտարարել անհապաղ մարման ենթակա՝ ամբողջությամբ կամ մասամբ, որի ուժով այդ Պարտատոմսերը դառնում են անհապաղ մարման ենթակա՝ անվանական արժեքի և հաշվեգրված տոկոսագումարների չափով, առանց որևէ հետագա գործողությունների կամ ընթացակարգերի կատարման։

(բ) Եթե տեղի է ունենում Պարտավորությունների չկատարման դեպք (բացառությամբ Ազդագրի 2.7.4.1(ա) (Չվճարում) կետով սահմանված չվճարման դեպքի), ապա Հոլդինգը պետք է այդպիսի Պարտավորությունների չկատարման դեպքը վերացնի և դրա մասին տեղեկատվություն հրապարակի իր ինտերնետային կայքում դրա ի հայտ գալուց 3 օրվա ընթացքում։ Խախտման դեպքն ի հայտ գալուց հետո 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում Պարտավորությունների չկատարման դեպքը չվերացնելու կամ դրա մասին իր ինտերնետային կայքում տեղեկատվություն չհրապարակելու դեպքում Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր սեփականատեր իրավունք ունի, եռամսյա ժամկետում սկսած այն պահից երբ իմացել է կամ պետք է իմանար նման՝ Պարտավորությունների չկատարման դեպքի մասին, Թողարկողին գրավոր ծանուցում ուղարկելով, իրեն պատկանող Պարտատոմսերը հայտարարել անհապաղ մարման ենթակա՝ ամբողջությամբ կամ մասամբ, որի ուժով այդ Պարտատոմսերը դառնում են անհապաղ մարման ենթակա՝ անվանական արժեքի և հաշվեգրված տոկոսագումարների չափով, առանց որևէ հետագա գործողությունների կամ ընթացակարգերի կատարման։

(գ) Սույն բաժնով նախատեսված հետևանքները վրա չեն հասնում Ազդագրով բացահայտված և Ազդագրի հրապարակման պահին արդեն իսկ տեղի ունեցած կամ տեղի ունեցող գործընթացների և/կամ իրավիճակների կապակցությամբ։

ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորներ

Թողարկողի 2023-2024թթ.-ի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացրել է

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ն:

Հասցե՝ Հայաստան, 0010, Երևան

Հանրապետության փող., 22 շենք, 5-րդ հարկ հեռ.՝ + 374 (10) 51 21 51

Ֆաքս՝ +374-10-562404

կայք՝ <https://www.bakertilly.am>

3.2 Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած ներդրող մինչև Թողարկողի արժեթղթերում ներդրում անելը պետք է ամբողջությամբ ուսումնասիրի Թողարկողի գործունեությանը հատուկ ռիսկային գործոնները: Ստորև ներկայացված են այն ռիսկերը, որոնք Թողարկողը Ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ համարում է Էական, սակայն կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Թողարկողին այս պահին հայտնի չեն կամ Թողարկողը դրանք համարում է ոչ Էական. ստորև նկարագրված ռիսկային գործոնների ցանկը պետք է օգտագործվի միայն որպես ուղեցույց:

3.2.1. Մակրոտնտեսական և տարածաշրջանային ռիսկեր

Ֆինանսական և ներդրումային ռիսկեր

Արտարժույթային ռիսկեր. Հոլդինգի կողմից ներգրավված միջոցների, ներդրումների, ինչպես նաև Հոլդինգի կողմից գեներացվող եկամտի որոշ մասն արտարժույթով է, ուստի Թողարկողի մոտ առկա է նաև արտարժույթային ռիսկի գործոնը՝ կապված փոխարժեքի հնարավոր տատանումների հետ: Հարկ է նշել, արժույթային ռիսկի գծով Հոլդինգն իրականացնում է մշտական դիտարկումներ և ռիսկերի կառավարում, ինչն արտացոլվում է Հոլդինգի կողմից՝ արտարժույթային ռիսկի համատեքստում, ռազմավարության պարբերական վերլուծությամբ և արդիականացմամբ:

Վարկային ռիսկեր. Հոլդինգի ընդլայնման ծրագրերը պահանջում են կապիտալ ծախսեր, որոնք կախված են ինչպես ներքին, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական շուկաներից: Տոկոսադրույքների աճը կամ կապիտալի շուկաներում հասանելիության սահմանափակումը կարող են բարձրացնել ծախսերը և ազդել նախագծերի իրագործման վրա: Հոլդինգի և Ընկերությունների ակտիվների մոտ 95%-ը գրավադրված է գործող վարկային պարտավորությունների ապահովման համար, ինչը նաև արտահայտվում է խմբի leverage ratio (Debt-to-Equity) ցուցանիշում: Այս կառուցվածքը ցույց է տալիս, որ բիզնեսի ընդլայնման և ներդրումային ծրագրերի զգալի մասը իրականացվել է պարտքային ֆինանսավորման գործիքների միջոցով:

Իրացվելիության ռիսկ

Հոլդինգի պարտավորությունների կատարումը հիմնականում կախված է Ընկերություններից ստացվող շահաբաժիններից կամ այլ բաշխումներից, որոնք ինքնին կախված են Ընկերությունների ֆինանսական արդյունքներից:

Ընդհանուր տնտեսական ռիսկեր

Հոլդինգի, Ընկերությունների, ինչպես նաև վերջիններիս մրցակիցների և առհասարակ ոլորտի հաջողությունը սերտորեն կապված է ՀՀ-ում ընդհանուր տնտեսական զարգացումների հետ: ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Հոլդինգի և Ընկերությունների գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Ընկերությունների գործընկերների/հաճախորդների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, վերջիններիս կողմից Հոլդինգի կամ Ընկերությունների հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են ազդել Հոլդինգի գործունեության վրա: Հոլդինգի գործունեության վրա այդպիսի ազդեցությունը կարող է արտահայտվել Հոլդինգի/Ընկերությունների կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարման անհրաժեշտությամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ:

Հոլդինգը՝ ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացնում է տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ: Նման վերլուծություններ կատարելու Հոլդինգի ներուժը հատկապես զգալի է՝ հաշվի առնելով Ընկերությունների կողմից տնտեսության ամենատարբեր բնագավառներում ծավալվող գործունեությունները: Տնտեսության տարբեր բնագավառներում նման ներգրավվածությունը հնարավորություն է տալիս արագ արձագանքել շուկայում սպասվող կամ տեղի ունեցող փոփոխություններին և մշակել գործունեության պլան՝ փոփոխված իրավիճակին համապատասխան:

Լիցենզավորման և թույլտվությունների ռիսկ

Որոշ Ընկերությունների գործունեությունը կախված է կարգավորող մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաներից և թույլտվություններից: Առկա լիցենզիաները և թույլտվություններն ունեն գործողության ժամկետ, որոնք կարող են երկարաձգվել Ընկերության հայտի հիման վրա: Այդ ուղղությամբ Հոլդինգը և Ընկերությունները կնախաձեռնեն բոլոր անհրաժեշտ քայլերը և գործընթացները թույլտվությունները և լիցենզիաները պահպանելու և երկարաձգելու համար:

Լիցենզիաներից և թույլտվություններից որոշների ձեռքբերումը բարդ և երկարատև գործընթաց է և կարող է Ընկերություններին ենթարկել համապատասխանության հետ կապված շարունակական պարտավորությունների: Բացի այդ, եթե որևէ Ընկերություն չկատարի կիրառելի օրենսդրության պահանջները կամ եթե չկատարի իր լիցենզիայի կամ թույլտվության պայմաններից որևէ մեկը, լիցենզիաները և գործունեության համար անհրաժեշտ այլ թույլտվությունները կարող են կասեցվել կամ դադարեցվել:

Հոլդինգը շատ ցածր է գնահատում առկա լիցենզիաների կամ այլ անհրաժեշտ պետական լիազորությունների կասեցման կամ դադարեցման հավանականությունը, քանի որ Ընկերություններից ոչ մեկի մոտ չի դիտարկվել անհրաժեշտ լիցենզիաների և/կամ թույլտվությունների կասեցման, դադարեցման կամ չերկարաձգման որևէ դեպք, սակայն տվյալ ռիսկի ի հայտ գալը կարող է Էական բացասական ազդեցություն ունենալ Հոլդինգի գործունեության և գործառնական արդյունքների վրա:

Գործառնական ռիսկեր

Բազմաուղորտային պորտֆելի կառավարման բարդություն. Բազմաուղորտային պորտֆելի կառավարումը բարդացնում է ռեսուրսների արդյունավետ բաշխումը: Ցանկացած Ընկերությունում գործող խնդիր կարող է անդրադառնալ Հոլդինգի ընդհանուր հեղինակության վրա:

Կորպորատիվ կառավարման ռիսկեր. Բազմաշերտ կառավարման կառուցվածքը պահանջում է ուժեղ կոորդինացիա, հստակ հաշվետվողականություն և արդյունավետ վերահսկողություն: Կառավարման սխալները կամ ոչ օպտիմալ որոշումները կարող են բերել ծախսերի աճի, ծրագրերի ձգձգման կամ շահութաբերության նվազման:

Կադրային ռիսկեր. Հոլդինգի հաջողությունը մեծապես կախված է բարձրակարգ մասնագետներից՝ SS, ինժեներական, ֆինանսական և մենեջմենթի ոլորտներում: Տաղանդավոր կադրերի ներգրավումը և պահպանումը մրցակցային շուկայում մարտահրավեր է, ինչը կարող է սահմանափակել ընկերության աճի և նոր նախագծերի իրագործման հնարավորությունները:

Ձարգացող երկրներին բնորոշ ռիսկեր

Հոլդինգն իր ներդրումային պորտֆելի զգալի մասը կենտրոնացրել է ՀՀ-ում, որը հանդիսանում է զարգացող շուկա, որում կարող են տեղի ունենալ կտրուկ կամ չնախատեսված տնտեսական կամ քաղաքական փոփոխություններ, որոնք կարող են Էական ազդեցություն ունենալ Ընկերությունների գործունեության, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա, ինչն ընդհանուր առումով կանդրադառնալ Հոլդինգի վրա:

ՀՀ-ն վերջին տարիներին ենթարկվել է Էական քաղաքական, տնտեսական և սոցիալական փոփոխությունների, որոնք իրենց ազդեցությունն են թողել տնտեսության վրա:

Երկրում քաղաքական կամ կառավարական անկայունությունը, ինչպես նաև բարեփոխումներին ուղղված քաղաքականությունների իրականացման տապալումը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Թողարկողի, ինչպես նաև ՀՀ հետ կապված ներդրումային գործիքների արժեքի վրա: Ծուկաների ապագա տնտեսական ուղղվածությունը, մեծապես կախված է պետական մարմինների կողմից ձեռնարկված տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից, ինչպես նաև հարկային, իրավական և քաղաքական զարգացումներից:

Երկրի վարկանիշի ռիսկ

Միջազգային վարկանիշային գործակալության(ների) կողմից ՀՀ վարկանիշի իջեցումը կարող է բացասաբար ազդել ՀՀ-ում գործող Ընկերությունների գործունեության, և հետևաբար Հոլդինգի վրա, քանի որ կարող է սահմանափակել հավելյալ ֆինանսական միջոցների ներգրավումը, ինչպես նաև ազդել տոկոսադրույքների և վարկային միջոցների այլ առևտրային պայմանների վրա: Արդյունքում դա կարող է սահմանափակել Հոլդինգի ֆինանսավորման և/կամ պարտքային միջոցների վերաֆինանսավորման համար

միջոցների ներգրավման հնարավորությունները:

Տարածաշրջանի ռազմական կոնֆլիկտների ռիսկ

Ընկերությունների գործունեության տարածաշրջանում առկա և ապագա ռազմական հակամարտությունները կարող են ունենալ հետևանքներ, որոնք կազդեն Հոլդինգի գործունեության վրա: Մասնավորապես, ՀՀ և հարևան երկրների միջև հնարավոր ռազմական բախումները, պատերազմները կարող են բացասաբար ազդել ՀՀ և Վրաստանի հանրապետության տնտեսական ակտիվության և շուկայական կոնյուկտուրայի վրա:

3.2.2 Ոլորտային ռիսկեր

Հոլդինգը ենթարկվում է որոշակի ոլորտային ռիսկերի՝ կապված Ընկերությունների գործունեության ոլորտային առանձնահատկությունների հետ, որոնք բխում են ինչպես արտաքին տնտեսական ու կարգավորող միջավայրից, այնպես էլ ներքին օպերացիոն գործունեությունից: Ստորև ներկայացված են Հոլդինգի ներդրումային պորտֆելի վրա էական ազդեցություն ունեցող Ընկերություններին վերաբերվող ոլորտային ռիսկերը:

Էներգետիկ շուկա («Մեգա Էներջի» ՍՊԸ)

Գնային տատանումներ. Էլեկտրաէներգիայի մեծածախ շուկայի ազատականացումը բացում է նոր հնարավորություններ, սակայն այն նաև ավելացնում է գնային տատանումների և անկայունության ռիսկերը: Գների կտրուկ փոփոխությունները կարող են ազդել Ընկերության դրամային հոսքերի կանխատեսելիության վրա:

Կարգավորող դաշտ. Վերականգնվող Էներգետիկայի ոլորտը մեծապես կախված է պետական քաղաքականությունից և սուբսիդիաներից: Օրենսդրական փոփոխությունները կամ պետական աջակցության նվազումը կարող են դանդաղեցնել նոր նախագծերի իրագործումը կամ բարձրացնել ներդրումային ռիսկերը:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Նոր կայանների կառուցումը պահանջում է բարձր կապիտալ ծախսեր, իսկ դրանց վերադարձի ժամկետները երկար են: Ծինարարական կամ տեխնիկական ուշացումները կարող են ազդել շահութաբերության և ներդրումների արդյունավետության վրա:

Տեխնիկական և արտադրական ռիսկեր. Հիդրո և արևային կայանների շահագործումն առնչվում է տեխնիկական խափանումների և արտադրողականության տատանումների հետ: Եղանակային պայմանները, արևային օրերի պակասը կամ գետերի ջրահոսքերի անկայունությունը կարող են կրճատել արտադրված Էլեկտրաէներգիայի ծավալը:

Ծինարարություն և ինժեներական լուծումներ («Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ (հանդես է գալիս «Team Construct» ապրանքային նշանի ներքո), «Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ)

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Ոլորտը բնույթով կապիտալատար է և զգայուն տնտեսական ցիկլերի նկատմամբ: Հայաստանի շինարարական շուկան մեծապես կախված է անշարժ գույքի նկատմամբ պահանջարկից, հիփոթեքային վարկավորման պայմաններից (այդ թվում՝ եկամտային հարկի վերադարձի ծրագրերից) և ֆինանսական միջավայրից: Հիփոթեքային տոկոսադրույթների աճը կամ բնակչության

վճարունակության նվազումը կամ եկամտային հարկի վերադարձի հետ կապված ծրագրի կրճատումը կարող են սահմանափակել պահանջարկը, ինչը բացասաբար կանդրադառնա Ընկերությունների նախագծերի իրագործման և վաճառքի տեմպերի վրա:

Հումքային շուկաներ և մատակարարման շղթա. Ծինանյութերի և ինժեներական սարքավորումների ներմուծման գների բարձրացումը կամ մատակարարման շղթայի խափանումները կարող են մեծացնել ընդհանուր ծախսերը և նվազեցնել շահութաբերությունը:

Ժամկետների և նախագծերի կառավարման ռիսկեր. Աշխատանքների ձգձգումները՝ պայմանավորված թույլտվությունների ստացման գործընթացներով, ենթակառուցվածքների անհամապատասխանությամբ կամ գործընկերների հետ պայմանագրային խնդիրներով, կարող են բացասաբար անդրադառնալ նախագծերի ժամանակացույցի և կանխիկ հոսքերի վրա:

Կարգավորող և իրավական ռիսկեր. Քաղաքաշինական նորմերի խստացումը, թույլտվությունների երկարաձգված գործընթացները կամ հնարավոր իրավական վեճերը կարող են դառնալ լրացուցիչ խոչընդոտ:

Տեխնոլոգիական և մատակարարման ռիսկեր. Ընկերությունների գործունեության առանձնահատուկ ռիսկերից են տեխնոլոգիական լուծումների շուկայում մրցակցության սրացումը, միջազգային մատակարարներից կախվածությունը և տեխնիկական ստանդարտների շարունակական փոփոխությունը: Սարքավորումների ներմուծման գների տատանումները, ինչպես նաև մատակարարման ժամկետների ձգձգումները կարող են առաջացնել հավելյալ ծախսեր և նախագծերի դանդաղում:

Աշխատուժի հասանելիություն. Բարձր որակավորում ունեցող ինժեներական ու ՏՏ մասնագետների պակասը կարող է սահմանափակել Ընկերությունների աճի և նոր նախագծերի իրականացման հնարավորությունները:

Զբոսաշրջության բնագավառ («Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ)

Շուկայի և պահանջարկի տատանումներ. Հյուրանոցային ոլորտը կախված է զբոսաշրջային հոսքերից, որոնք զգալուն են տարածաշրջանային կայունության, գլոբալ ճգնաժամերի կամ համավարակների նկատմամբ: Հյուրընկալության ոլորտին բնորոշ սեզոնայնությունը կարող է հանգեցնել զբաղվածության տատանումների՝ հատկապես ցածր սեզոններին:

Մրցակցային ճնշում. ոլորտում առկա է մրցակցային ճնշում՝ պայմանավորված գործող միջազգային բրենդների ներկայությամբ և նոր գլոբալ ցանցերի հնարավոր մուտքով:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Ընկերության՝ պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձան ճանաչված շենքի պահպանման և սպասարկման անհրաժեշտությունը ինչպես նաև սպասարկման բարձր որակի պահպանման պարտավորությունը կարող են բերել օպերացիոն ծախսերի հավելյալ աճի:

Քաղաքական և կարգավորող միջավայր. Չբոսաշրջային քաղաքականության, վիզային ռեժիմի կամ ավիահաղորդակցությունների փոփոխությունները կարող են ազդել այցելությունների հոսքի վրա և, հետևաբար, հյուրանոցի եկամուտների վրա:

Ֆինսթեք և վճարային ծառայություններ («Թիմ Փեյ» ՓԲԸ)

Կարգավորող և իրավական ռիսկեր. Ֆինանսական ծառայությունների և էլեկտրոնային վճարումների ոլորտը Հայաստանում խիստ կարգավորվող միջավայր է, որտեղ ցանկացած օրենսդրական կամ ենթաօրենսդրական փոփոխություն կարող է եական ազդեցություն ունենալ ընկերության գործունեության վրա:

Այս փոփոխությունները կարող են առաջացնել լրացուցիչ ծախսեր՝ կապված տեխնիկական լուծումների ներդրման, ներքին գործընթացների վերանայման և նոր համապատասխանության համակարգերի ներդրման հետ:

Տեխնիկական և գործառնական ռիսկեր. Ընկերության ծառայությունների անխափան մատուցումը կախված է SS ենթակառուցվածքների, սերվերների, տվյալների պահեստավորման և կապի հուսալիությունից: Ցանկացած տեխնիկական խափանում կարող է դադարեցնել գործարքների ընթացքը, առաջացնել հաճախորդների դժգոհություն և վնասել ընկերության հեղինակությունը:

Խնդիր կարող են առաջացնել նաև ինտեգրացիոն համակարգերի խափանումները՝ բանկերի, գործընկերների կամ պետական կառույցների հետ տվյալների փոխանակման գործընթացներում:

Բացի այդ, գործառնական մակարդակում մարդկային սխալները (օր.՝ տվյալների սխալ մուտքագրում, գործարքների սխալ կատարման ռիսկեր) նույնպես կարող են առաջացնել ֆինանսական կորուստներ:

Տվյալների անվտանգություն և կիբերանվտանգության ռիսկեր. Ֆինանսական տվյալները և օգտատերերի անձնական տվյալները հանդիսանում են կիբերհարձակման հիմնական թիրախ: Տվյալների արտահոսքը կամ համակարգի կոտրումը կարող են հանգեցնել ֆինանսական կորուստների, անբարենպաստ իրավական հետևանքների, ինչպես նաև վստահության կորստի:

Գինեգործություն («Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ)

Շուկայի և պահանջարկի տատանումներ. Հայաստանի պրեմիում գինիների պահանջարկի մի մասը կապված է զբոսաշրջիկների հոսքի հետ: Տնտեսական ճգնաժամեր, քաղաքական անկայունություն կամ համավարակային սահմանափակումները կարող են կտրուկ նվազեցնել վաճառքները:

Միջազգային շուկաների անկայունություն. Նոր արտահանման շուկաներ մուտք գործելը ենթադրում է բարձր մարքեթինգային ծախսեր, դիստրիբյուտորների վստահություն և գնային ճնշումներ արդեն հաստատված խաղացողների կողմից:

Մրցակցային ճնշում. Հայաստանի պրեմիում գինու սեգմենտում արդեն ճանաչում ունեն արտադրողներ, որոնք ունեն բրենդի ուժ և հաստատված արտահանման ցանցեր: Նոր խաղացողի համար բարդ է նման դաշտում արագորեն մասշտաբավորվել:

Գյուղատնտեսական և կլիմայական ռիսկեր. Գինեգործությունը կախված է եղանակային պայմաններից: Չոր տարիներ, ցրտահարություն կամ հիվանդություններ կարող են էականորեն կրճատել բերքը և ազդել գինու որակի վրա: Կլիմայի փոփոխությունը կարող է փոխել տարածաշրջանի թերուարի հատկությունները, ինչը կարող է ազդել ապրանքանիշի առանձնահատկությունների վրա:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Որպես համեմատաբար նոր ընկերություն՝ «Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ-ն կարող է ունենալ սահմանափակ ֆինանսական բուժերներ՝ շուկայական ցնցումներին դիմակայելու համար: Բարձր կապիտալ ծախսեր՝ նոր այգիների զարգացում, հնեցման պահեստներ, մարքեթինգային արշավներ: Օպերացիոն փորձի պակասը և արտադրության մասշտաբավորման մարտահրավերները կարող են բարդացնել աճի պլանները:

Կարգավորող և իրավական ռիսկեր. Ալկոհոլային արտադրանքի շուկան ենթակա է խիստ հարկային և լիցենզավորման պահանջների: Օրենսդրական փոփոխությունները կամ արտահանման սահմանափակումները կարող են բարձրացնել ծախսերը կամ նվազեցնել հասանելի շուկաները: Նոր մուտք գործած շուկաներում մաքսային դրույքաչափերը և սերտիֆիկացման պահանջները կարող են լրացուցիչ բեռ դառնալ:

Բրենդի ճանաչելիության և մարքեթինգի ռիսկեր. Եթե մարքեթինգային ռազմավարությունը ձախողվի կամ դիստրիբյուտորների հետ համագործակցությունը չհաջողի, բրենդի զարգացումը կարող է դանդաղել:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ծրագրային ապահովում («Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ)

Շուկայական և մրցակցային ռիսկեր. SS և ծրագրային ապահովման շուկան Հայաստանում և տարածաշրջանում արագ զարգացող է և բարձր մրցակցային: Միջազգային ընկերությունների մուտքը և աուստրսինգի գլոբալ մրցակցությունը կարող են ճնշում գործադրել եկամտաբերության վրա և սահմանափակել նոր նախագծերի ներգրավումը:

Կարգավորող և իրավական ռիսկեր. Էլեկտրոնային կառավարման և պետական պատվերների ոլորտում գործունեությունը ենթակա է իրավական ու կարգավորող պահանջների: Օրենսդրության փոփոխությունները կամ պետական մրցույթների պայմանների խստացումը կարող են սահմանափակել ընկերության նախագծային հնարավորությունները:

Տեխնոլոգիական ռիսկեր. Ծրագրային ապահովման ոլորտում տեխնոլոգիաները արագ փոփոխվում են: Թարմացման տեմպերին համընթաց չմնալը կարող է նվազեցնել առաջարկվող լուծումների մրցունակությունը:

Մարդկային ռեսուրսներ. Բարձր որակավորում ունեցող ծրագրավորողների և SS մասնագետների սահմանափակ հասանելիությունը Հայաստանում կարող է դժվարացնել նոր նախագծերի իրագործումն ու ընկերության մասշտաբավորումը: Տաղանդների արտահոսքը և մրցակցային վարձատրության ճնշումը կարող են բարձրացնել ծախսերը:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Պետական և մասնավոր ոլորտի պատվերների ցիկլիկ բնույթը կարող է բերել դրամային հոսքերի անկայունության: Խոշոր նախագծերից ֆինանսական կախվածությունը կարող է էական բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության եկամտաբերության վրա, պայմանավորված այդ նախագծի չիրագործմամբ կամ կասեցմամբ կամ դադարմամբ:

Էլեկտրոնային առևտուր («Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ)

Շուկայի և պահանջարկի տատանումներ. Էլեկտրոնային առևտրի շուկան Հայաստանում դեռևս ձևավորման փուլում է և զգայուն է սպառողական վարքագծի փոփոխությունների նկատմամբ: Տնտեսական անկումները կամ բնակչության վճարունակության նվազումը կարող են սահմանափակել առցանց գնումների ծավալը:

Մրցակցային միջավայր. Ընկերությունը գործում է բարձր մրցակցային շուկայում՝ տեղական խաղացողների և միջազգային հարթակների (օր.՝ Glovo, Yandex Eats) առկայության պայմաններում: Մրցակիցների գնային քաղաքականությունը կամ տեխնոլոգիական նորարարությունները կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության շուկայական դիրքի վրա:

Լոգիստիկ և օպերացիոն ռիսկեր. Առցանց առևտրի հաջողությունը մեծապես կախված է լոգիստիկ ենթակառուցվածքների արդյունավետությունից: Համագործակցող գործընկերների կողմից առաքումների ուշացումները, «վերջին մղունի» ծառայությունների խափանումները կարող են վնասել հաճախորդների վստահությանը: Բացի այդ, առաքումների բարձր ինքնարժեքը Հայաստանի շուկայում կարող է սահմանափակել Ընկերության շահութաբերությունը:

Տեխնոլոգիական և կիբեռանվտանգության ռիսկեր. Հարթակի անխափան աշխատանքը կախված է կայքի և հավելվածների տեխնիկական հուսալիությունից: Կիբեռհարձակումները (ներառյալ՝ տվյալների արտահոսքը) կամ համակարգերի խափանումները կարող են առաջացնել ֆինանսական կորուստներ և հեղինակության վնաս:

Կախվածություն գործընկերներից. Ընկերության բիզնես մոդելը հիմնված է գործընկեր-մատակարարների և առաքիչների լայն ցանցի վրա: Գործընկերների հետ առևտրային և/կամ իրավական խնդիրները կամ ապրանքների հասանելիության խափանումները կարող են սահմանափակել առաջարկների բազմազանությունը:

Կարգավորող և հարկային միջավայր. Էլեկտրոնային առևտուրը ենթակա է առևտրային, հարկային և սպառողների պաշտպանության իրավակարգավորումներին: Օրենսդրական փոփոխությունները կամ վերահսկողության խստացումը կարող են բարձրացնել գործառնական ծախսերը:

Լոգիստիկա և բեռնափոխադրումներ («Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ)

Տարածաշրջանային և աշխարհաքաղաքական ռիսկեր. Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը ստեղծում է տարանցիկ հնարավորություններ, սակայն տարածաշրջանային անկայունությունը, սահմանների փակ կամ սահմանափակ վիճակը և

արտաքին քաղաքական զարգացումները կարող են կտրուկ ազդել բեռնափոխադրումների ծավալների և երթուղիների կանխատեսելիության վրա:

Մատակարարման շղթայի և ենթակառուցվածքների ռիսկեր. Միջազգային բեռնափոխադրումների արդյունավետությունը կախված է մաքսային ընթացակարգերից, ճանապարհային և օդային ենթակառուցվածքների վիճակից: Մատակարարման շղթայի խափանումները, մաքսային ձգձգումները կամ սահմանային սահմանափակումները կարող են ավելացնել ժամանակը և ծախսերը:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Լոգիստիկ բիզնեսը կապիտալատար է. պահեստային կենտրոնների ստեղծումը, ավտոպարկի ընդլայնումը, սմարթ լոգիստիկայի ցանցի գործարկումը և թվային պորտալի զարգացումը պահանջում են զգալի ներդրումներ: Այս ծախսերի ուշ վերադարձը կարող է բացասաբար ազդել ընկերության շահութաբերության վրա:

Մրցակցային միջավայր. Տեղական և միջազգային լոգիստիկ օպերատորները (օր.՝ DHL, FedEx, Globbing) արդեն գործում են Հայաստանի շուկայում: Մրցակիցների ծառայությունները, ցանցի ծավալները և միջազգային փորձը կարող են սահմանափակել ընկերության շուկայական ընդլայնման հնարավորությունները:

Կարգավորող և իրավական ռիսկեր. Լոգիստիկ ծառայությունները ենթակա են մաքսային, փոստային և միջազգային առևտրի խիստ իրավակարգավորումներին: Օրենսդրական փոփոխությունները կամ լիցենզավորման գործընթացների խստացումը կարող են առաջացնել լրացուցիչ ծախսեր և ժամանակային կորուստներ:

Տեխնոլոգիական և թվային ռիսկեր. Թվային լոգիստիկ պորտալի անխափան աշխատանքը և ավտոմատացված համակարգերի արդյունավետությունը կենսական նշանակություն ունեն: ՏՏ խափանումները կամ կիբեռնահարձակումները կարող են խաթարել գործառնական գործընթացները և նվազեցնել հաճախորդների վստահությունը:

Աշխատուժի հասանելիություն. Բարձր որակավորում ունեցող լոգիստիկ մասնագետների և լիցենզավորված վարորդների պակասը կարող է սահմանափակել ընկերության հնարավորությունները մասշտաբային նախագծերի իրականացման և ծառայությունների որակի ապահովման հարցում:

Պրեմիում սպառողական ապրանքների ներմուծում («Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ)

Շուկայի և պահանջարկի տատանումներ. Պրեմիում ալկոհոլային խմիչքների պահանջարկը մեծապես կախված է սպառողների եկամուտների մակարդակից և զբոսաշրջային հոսքերից: Տնտեսական անկումները կամ վճարունակության նվազումը կարող են սահմանափակել սպառման ծավալը: Չբոսաշրջային հոսքերի կրճատումը, հատկապես պրեմիում սեգմենտում, կարող է նվազեցնել պահանջարկը HoReCa հատվածում (հյուրանոցներ, ռեստորաններ, բարեր):

Մրցակցային միջավայր. Հայաստանի պրեմիում ալկոհոլային խմիչքների շուկան ձևավորված է մի շարք տեղական և միջազգային խաղացողների կողմից, որոնք ներկայացնում են համաշխարհային առաջատար բրենդերի լայն պորտֆել և օգտագործում են խոշոր մարքեթինգային ռեսուրսներ: Նման ընկերությունների երկարամյա

ներկայությունը և ամուր շուկայական դիրքերը բարձրացնում են մրցակցային ճնշումը՝ հատկապես արեմիում սեգմենտում:

Կարգավորող և հարկային ռիսկեր. Ալկոհոլային խմիչքների շուկան ենթակա է խիստ կարգավորող քաղաքականության. ակցիզային հարկերի բարձրացումը, ներմուծման մաքսատուրքերի փոփոխությունները կամ գովազդի սահմանափակումները կարող են էականորեն բարձրացնել ծախսերը և սահմանափակել շուկայի հասանելիությունը:

Մատակարարման շղթայի և արժույթային ռիսկեր. Քանի որ Շնկերության ապրանքների զգալի մասը ներմուծվում է, արժույթային տատանումները և միջազգային լոգիստիկ խնդիրները կարող են ազդել ներմուծվող ապրանքների գնային քաղաքականության և շահութաբերության վրա: Մատակարարող երկրներում քաղաքական կամ տնտեսական անկայունությունը, ինչպես նաև առաքումների ձգձգումները կարող են խաթարել շուկայի մատակարարումները:

Ֆինանսական և օպերացիոն ռիսկեր. Պրեմիում բրենդների շուկան պահանջում է զգալի մարքեթինգային ներդրումներ և բրենդի զարգացման ծախսեր: Ներդրումների ուշ վերադարձը կամ սպառման անկայունությունը կարող են ճնշել շահութաբերությունը: Բացի այդ, դիստրիբյուցիոն ցանցի ընդլայնումը կապիտալատար է և կարող է մեծացնել օպերացիոն ծախսերի և կառավարման բարդությունների ռիսկը:

Սոցիալական և իրավական միջավայր. Ալկոհոլի սպառման նկատմամբ հանրային առողջապահական քաղաքականության հնարավոր խստացումները (օրինակ՝ գովազդի արգելքներ, վաճառքի ժամային սահմանափակումներ) կարող են էականորեն կրճատել հասանելի շուկաները:

3.3 Տեղեկատվություն թողարկողի մասին

3.3.1 Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

3.3.1.1 Թողարկողի անվանումը և կազմակերպատիրավական ձևը

Լրիվ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝	«Թիմ Հոլդինգ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
Ռուսերեն՝	Закрытое акционерное общество “Тим Холдинг”
Անգլերեն՝	“Team Holding” Closed Jointed Stock Company

Կրճատ ֆիրմային անվանում

Հայերեն՝	«Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ
Ռուսերեն՝	ЗАО “Тим Холдинг”
Անգլերեն՝	“Team Holding” CJSC

3.3.1.2 Գրանցված ապրանքանիշերը

	Ապրանքանիշի անվանումը	Գրանցման համարը	Գրանցման ամսաթիվը
1	TC TEAM CONSTRUCT	43252	10.10.2025
2	TEAM CONSTRUCT	43253	10.10.2025
3	TEAM PAY™ PAYMENT SYSTEM BY TEAM	33970	30.12.2021
4	TEAM PAY™ PAYMENT SYSTEM BY TEAM	35014	10.06.2022
5	TEAM PAY™ PAYMENT SYSTEM BY TEAM	35015	10.06.2022
6	TEAM PAY™ PAYMENT SYSTEM BY TEAM	35016	10.06.2022
7	BUY AM	40547	10.10.2024
8	BUY AM	40548	10.10.2024
9	NORTHERN TERROIR QUALITY WINESS SINCE 2017	40321	09.09.2024
10	SՈՒԴ TYC TUS	29478	13.09.2019
11	ZOE	36439	13.01.2023
12	SՈՒԴ TUS	42341	24.06.2025
13	GRAND HOTEL YEREVAN LUXURY HOTEL	43254	10.10.2025
14	GRAND HOTEL YEREVAN LUXURY HOTEL	43255	10.10.2025
15	GRAND HOTEL YEREVAN	20114	09.07.2013

16	Team Solutions TM	35905	13.10.2022
17	Team Systems TM	36667	27.02.2023
18	teamLogistics TM	39666	29.05.2024

3.3.1.3 Թողարկողի պետական գրանցումը, գործունեության վայրը և կապի միջոցները

Պետական գրանցման վայր՝ Հայաստան, ԵՐԵՎԱՆ, 0014, ՔԱՆԱՔԵՌ-ՉԵՅԹՈՒՆ, ԱՉԱՏՈՒԹՅԱՆ Պ., 24/1

Պետական գրանցման համար/ամսաթիվ՝ 264.120.1209904 / 22.12.2021թ.

Գործունեության վայր՝ Հայաստանի Հանրապետություն

Գործունեության սկիզբ՝ 22.12.2021թ.

Կապի միջոցներ

Հեռ.՝ +374-10-400-400

Էլ. փոստ՝ info@teamgroup.am

Կայք՝ www.teamgroup.am

Հասցե՝ Հայաստան, ԵՐԵՎԱՆ, 0014, ՔԱՆԱՔԵՌ-ՉԵՅԹՈՒՆ, ԱՉԱՏՈՒԹՅԱՆ Պ., 24/1

Հոլդինգի պետական գրանցման վայրը և համարը, գրանցման ամսաթիվը և փաստացի գործունեություն ծավալելու վայրը, թողարկողի հիմնադրման երկիրը և այլ տվյալները հասանելի են ՀՀ կառավարության Էլեկտրոնային ռեգիստրի շտեմարանում՝ www.e-register.am:

3.3.1.4 Նշանակալի դեպքերը

Թողարկողի գնահատմամբ վերջին շրջանում Հոլդինգի իրացվելիության վրա բացասաբար ազդող նշանակալի դեպքեր տեղի չեն ունեցել:

Միևնույն ժամանակ, Հոլդինգն իրականացրել է մի շարք ներդրումներ՝ ընդարձակելով գործունեության ոլորտները, ինչը դրական ազդեցություն է ունեցել վերջինիս իրացվելիության վրա: Նշված ներդրումների մանրամասն նկարագիրը տրված է Ազդագրի 3.3.2 բաժնում:

3.3.2 Ներդրումները

3.3.2.1 Կատարված ներդրումները

Թողարկողը ընկերությունների հետ միասին ներկայացնում է ԹԻՄ ընկերությունների խմբի երկու մեծ ճյուղավորումներից մեկը: Խմբի մյուս ճյուղը ներառում է «ԹԻՄ» ՓԲԸ-ն, որը հանդիսանում է «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ բաժնետոմսերի 82.48%-ի սեփականատերը:

Թողարկողի պատմությունը սկիզբ է առնում **2021 թվականին**, երբ եղբայրներ Յայկ և Ալեքսանդր Եսայանները, ունենալով հարուստ փորձ տնտեսական գործունեության մի շարք ոլորտներում, մասնավորապես՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, Էլեկտրոնային հեռահաղորդակցության ոլորտներում, հիմնադրում են «ԹԻՄ Յոլդինգ» ՓԲԸ-ն: Շուտով այն վերածվեց բազմաճյուղ հոլդինգի՝ նպատակ ունենալով համադրել փորձը տարբեր բիզնես ուղղություններում և ձևավորել նոր կորպորատիվ Էկոհամակարգ:

2021-2022 թվականներին Յոլդինգի գործունեությունը դիվերսիֆիկացվեց: Հիմնադրվեցին մի շարք նոր ընկերություններ, որոնք նպաստեցին Յոլդինգի զարգացմանը տարբեր ուղղություններով.

- **«ԹԻՄ Իսթեյթ» ՓԲԸ-ն** – անշարժ գույքի զարգացում և շինարարական նախագծերի իրականացում,

- **«ԹԻՄ Լոգիսթիքս» ՓԲԸ-ն** – ինտեգրված լոգիստիկ ծառայություններ և բաշխման համակարգեր,

- **«ԹԻ ԷՄ Դաբլյու» ՓԲԸ-ն, «Միքս Ֆուդ» ՓԲԸ-ն, «Ֆրեշ Մարկետ» ՓԲԸ-ն** – սննդի բաշխում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր և FMCG ոլորտ:

- **2022 թվականին** Յոլդինգը նշանակալի ներդրում կատարեց զբոսաշրջության (հյուրընկալության) ոլորտում՝ ձեռք բերելով «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ-ն (պատմական և խորհրդանշական **Հոթել «Երևան»**): Այս քայլը ոչ միայն հարստացրեց ընկերության պորտֆելը, այլև ապահովեց ներգրավվածություն Յայաստանի զբոսաշրջության ծառայությունների աճող շուկայում:

2023 թվականին մեկնարկեց նոր՝ ռազմավարական ուղղություն՝ Էներգետիկան: Ձեռք բերվեց մասնակցություն «Մեգա Էներջի» ՍՊ ընկերությունում, որը շահագործում է արևային կայաններ և փոքր հիդրոէլեկտրակայան: Այս ներդրումը ցույց տվեց Յոլդինգի հանձնառությունը դեպի կայուն զարգացում և վերականգնվող Էներգետիկայի խթանում՝ համահունչ ազգային Էներգետիկ քաղաքականությանը:

2024 թվականի դրությամբ Յոլդինգի կազմում արդեն գործում էին ավելի քան տասն ընկերություններ տարբեր ոլորտներում: Նրանց թվում էին.

- **«Սերվիսհաբ» ՓԲԸ**, որը մատուցում էր հաճախորդների սպասարկման և հաշվապահական ծառայություններ՝ արտապատվիրակման (աութսորսինգ) միջոցով,

- **«Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ**, որը հանդիսանում էր ժամանակակից Էլեկտրոնային առևտրի հարթակ,

- **«Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ**, որը գործունեություն էր ծավալում գյուղատնտեսական և արտադրական ոլորտներում,

- ինչպես նաև միջազգային ներկայություն՝ **Team Telecom Europe Holdings LTD**,

ինչը Հոլդինգին հնարավորություն տվեց դուրս գալ Հայաստանի սահմաններից և հաստատել դիրքեր Եվրոպական շուկայում:

2025 թվականին իրականացվեցին նոր և ռազմավարական ձեռքբերումներ, որոնք մեծապես ընդլայնեցին ընկերության հնարավորությունները տեխնոլոգիական և ֆինանսական ոլորտներում:

- **«Թիմ Փեյ» ՓԲԸ** – նորարարական ֆինտեք և վճարային լուծումներ,
- **«Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ** – ծրագրային ապահովման և համակարգային լուծումների մշակում,
- **«Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ** – ինժեներական և SS ծառայությունների մատուցում :

Այսպիսով, ընդամենը հինգ տարվա ընթացքում Հոլդինգը վերածվեց բազմաճյուղ հզոր կառույցի: Այսօր Հոլդինգի պորտֆելն ընդգրկում է SS և ինժեներական լուծումներ, ֆինանսական տեխնոլոգիաներ, Էներգետիկա, շինարարություն և անշարժ գույք, լոգիստիկա, մանրածախ առևտուր, հյուրընկալություն և զբոսաշրջություն և հեռահաղորդակցություն (Ինլանդիայի և Վրաստանի դուստր/կախյալ ընկերությունների միջոցով):

Հոլդինգը ձևավորել է լայն կորպորատիվ Էկոհամակարգ՝ միավորելով հարյուրավոր մասնագետների փորձն ու ստեղծարարությունը՝ նպաստելով ոչ միայն սեփական աճին, այլև Հայաստանի տնտեսության և տարածաշրջանային շուկայի զարգացմանը:

3.3.2.2 Ընթացիկ և ապագա ներդրումներ

Հոլդինգի գործունեության կարևոր հատկանիշներից է ինչպես նորարարական նախագծերի համադրումը բարձր աճի ներուժ ունեցող ոլորտներում, ինչպիսիք են՝ այլընտրանքային Էներգետիկան, հեռահաղորդակցությունը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ու թվային ոլորտը, այնպես նաև արդեն ձևավորված բիզնես մոդելները (օրինակ՝ հյուրանոցային բիզնեսը և գինու արտադրությունը), որոնք Հոլդինգի կանխատեսմամբ կարող են ապահովել ընկերության եկամուտների և շահույթի զգալի աճ առաջիկա տարիներին:

Դրան միտված՝ Հոլդինգը մշակել է առաջիկա տարիների զարգացման ծրագիր, որն իհարկե իրենից ենթադրում է մի շարք ոլորտներում կապիտալ ներդրումներ: Չարգացման ծրագրի մեջ առանցքային դերակատարություն ունի Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցների օգտագործումը՝ ստորև նշված ուղղություններով, ժամանակացույցով և ժամկետներով: Ընդ որում, Պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները օգտագործվելու են բացառապես ներկայացված ներդրումային ծրագրին համապատասխան:

Ներդրման ուղղություն	Գումար (մլն ՀՀ դրամ)	Ժամկետ
«Թիմ Լոգիսթիքս» ՓԲԸ	3588	2026թ.

«Մեգա Էներջի» ՍՊԸ	5350	2026թ.
«Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ և «Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ	200	2026թ.
«Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ	1000	2026թ.
«Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ	1000	2026թ.
Հոլդինգի վարկերի վերաֆինանսավորում	2700	2026թ.

Հոլդինգը նախատեսում է ընկերություններում ներդրվող գումարը տրամադրել վերջիններիս որպես փոխառություն՝

Ստորև ներկայացվում է Ներդրումային ճրագրի հիմնավորումը:

Ներդրումներ Հայաստանի արևային Էներգետիկ համակարգում՝ կարևորելով վերականգնվող Էներգիայի արտադրության և երկարաժամկետ Էներգետիկ անվտանգության խնդիրները: Նոր՝ 22 ՄՎտ հզորությամբ և տարեկան 34 մլն ԿՎտժ արտադրողականությամբ արևային կայանի կառուցում և գործարկում («Մեգա Էներջի» ՍՊԸ, 5.35 մլրդ ՀՀ դրամ):

Էներգիան այսօր միայն Էլեկտրականություն չէ. այն կայունության, անվտանգության և ապագայի նկատմամբ պատասխանատվության խնդիր է: Կատարելով ներդրումներ վերականգնվող Էներգիայի ոլորտում՝ Հոլդինգը ապահովում է շահավետ բիզնես ուղղություն, միևնույն ժամանակ նպաստելով Հայաստանի Էներգետիկ անվտանգությանը և կայուն զարգացմանը:

Հոլդինգը՝ «Մեգա Էներջի» ՍՊԸ-ի միջոցով արդեն ապացուցել է, որ կարող է գաղափարը վերածել իրականության: Ընկերությունը Գեղարքունիքի մարզում հաջողությամբ կառուցել և շահագործման է հանձնել արևային Էլեկտրակայան՝ տարեկան 16 մլն ԿՎտժ ԷլեկտրաԷներգիա արտադրելու կարողությամբ, իրականացնելով 7.5 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք ներդրում: Ծրագիրն իրականացվել է նախատեսված ժամկետներում և բարձր որակով՝ ապացուցելով ընկերության ֆինանսական կարգապահությունն ու տեխնիկական հմտությունը:

Նման հզորության կայանը, իր արտադրած մաքուր Էներգիայով, կարող է ամբողջությամբ ապահովել մինչև տաս հազար բնակչություն ունեցող քաղաքի տարեկան միջին սպառումը: Կառուցման ընթացքում ներգրավվել են Հոլդինգի և Ընկերությունների հարյուրավոր մասնագետներ, ինժեներներ և տեխնիկներ: Սա վկայում է, որ խումբը ունի անհրաժեշտ ամբողջ ներուժը՝ մարդկային կապիտալ, ինժեներական փորձառություն և նախագծի կառավարման հմտություններ, որպեսզի իրականացնի խոշորածավալ բարդ ծրագրեր՝ ժամանակին և բարձր որակով:

Նոր կայանի գործարկումը ոչ միայն կավելացնի վերականգնվող էներգիայի արտադրողականությունը, այլև կունենա ավելի լայն առաքելություն:

Այսպիսով՝ ներդրում կատարելով այս ծրագրում, Յոլդինգն անմիջականորեն աջակցում է Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի զարգացմանը՝ խթանելով կանաչ տեխնոլոգիաների ռազմավարական առաջխաղացումը:

«Մեզա էներջի» ՍՊԸ-ի արևային էլեկտրակայանների ծրագրերը կառուցված են երկարաժամկետ դրական ազդեցություն և եկամուտ ապահովելու սկզբունքով: Ծրագիրը հիմնված է իրական ակտիվների վրա՝ հստակ հզորություններով, չափելի արտադրողականությամբ և արդեն իսկ ապացուցված հաջողությամբ:

Հայաստանի էլեկտրաէներգիայի պահանջարկը շարունակաբար աճում է, և վերականգնվող արտադրությունը խրախուսվում է թե՛ ազգային էներգետիկ ռազմավարություններով, թե՛ համաշխարհային միտումներով: Սա ներդրման համար ստեղծում է վստահելի միջավայր:

Յոլդինգը՝ «Մեզա էներջի» ՍՊԸ-ի միջոցով, իր նպաստն է բերում Հայաստանի անցմանը դեպի մաքուր էներգիա: Յուրաքանչյուր տեղադրված մեգավատ արևային հզորություն տեսանելի և երկարաժամկետ ներդրում է ավելի կանաչ տնտեսության, մաքուր շրջակա միջավայրի և ավելի ուժեղ էներգետիկ անկախության ուղղությամբ:

Ներդրումներ կատարելով այս ծրագրում՝ Յոլդինգը համադրում է շահութաբերությունը և պատասխանատվությունը՝ միաժամանակ ապահովելով նշանակալի ազդեցություն և կայուն եկամուտ: Յոլդինգը այս ներդրման շնորհիվ Ընկերությանը առաջ է տանում դեպի աճի իր տեսլականը՝ ապահովելով շահույթի աճ և դրական հետք թողնելով տնտեսության կայուն զարգացման մեջ:

□ Ներդրումներ Հայաստանի և տարածաշրջանի համար ժամանակակից, տեխնոլոգիապես զարգացած լոգիստիկ հարթակի ստեղծման համար

Յոլդինգի դուստր՝ «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ն ձգտում է իր զարգացման պլաններն իրականացնելու միջոցով դառնալ տարածաշրջանային բեռնափոխադրումների շղթայի առանցքային օպերատոր: Ընկերությունը պլանավորում է ներդրումներ կատարել մի շարք ռազմավարական նախաձեռնություններում, ինչպիսիք են՝ պահեստային կենտրոնների ձևավորում և սպասարկում, ժամանակակից, տեխնոլոգիապես զարգացած թվային լոգիստիկ հարթակի գործարկում՝ աճող տարանցիկ հոսքերը արդյունավետ սպասարկելու և Հայաստանի դիրքը տարածաշրջանային առևտրում ամրապնդելու նպատակով: Ընկերությունը զարգացնում է 4PL մոդելի վրա հիմնված լուծումներ՝ ուղղված բեռնափոխադրումների, պահեստային ենթակառուցվածքների, մաքսային ծառայությունների և վերջին մղոնի առաքման շղթայի համակարգված կառավարմանը:

Յոլդինգի և մյուս Ընկերությունների հետ սերտ համագործակցությունը «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ին տալիս է հնարավորություն կառուցել ինտեգրված լուծումներ, որոնք կբարձրացնեն համակարգերի արդյունավետությունը և կխթանեն հայկական լոգիստիկ Էկոհամակարգի զարգացումը:

Յոլդինգը նախատեսում է 3,588 մլն ՀՀ դրամ ներդրում իրականացնել «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ի այս ռազմավարական նախաձեռնության մեջ, որն իրենից

ներկայացնում է լիարժեք ինտեգրված, տեխնոլոգիաներով հագեցած լոգիստիկ հարթակ, որը Նորովի կհամակարգի ապրանքների հոսքը Հայաստանի ներսում և նրա սահմաններից դուրս:

Առցանց գնումների լայն տարածումը և բիզնեսների ընդլայնումը միջազգային շուկաներում, վստահելի լոգիստիկան դարձրել են ընկերությունների աճի ողնաշարը: «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ն ճիշտ դիրքավորում ունի այս հնարավորությունը օգտագործելու համար՝ առաջարկելով անընդհատ և միասնական ծառայությունների շղթա՝ սկսած մատակարարումից մինչև պատվերի կատարում:

Դիրքավորելով իրեն որպես 4PL խաղացող՝ «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ն նպատակ ունի դառնալ վստահելի գործընկեր տեղական բիզնեսների և միջազգային բրենդների համար, որոնք կարիք ունեն հուսալի և մասշտաբավորվող լուծումների՝ հայկական շուկային և տարածաշրջանին ծառայելու համար:

Առաջին զարգացման փուլը կենտրոնացած է աճի հիմնական հենքի ստեղծման վրա.

- Տրանսպորտային ցանցեր – տեղական և միջազգային երթուղիների ընդլայնում՝ ապրանքների արագ և հուսալի շարժ ապահովելու համար:

- Պահեստային հանգույց – ժամանակակից, մասշտաբավորվող պահեստային համալիրի ստեղծում՝ առաջադեմ պահեստային կառավարման համակարգերով՝ իրական ժամանակում պաշարների հաշվառման և արդյունավետության ապահովմամբ:

- Թվային պորտալ – համապարփակ առցանց հարթակի գործարկում, որը հաճախորդներին տալիս է իրական ժամանակի վերահսկողություն, թափանցիկություն և լիարժեք վերահսկում իրենց բեռների նկատմամբ:

Այս ներդրումները նախատեսված են երկարաժամկետ մասշտաբավորման հիմք դնելու և «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ին վստահելի գործընկեր դարձնելու համար:

Հաճախորդների հուսալի փորձառությանը միտված՝ սկսած միջազգային մատակարարումից մինչև վերջնական սպառողի դուռը, այս լայնածավալ նախագծի իրականացման նպատակով Ընկերությունը նախատեսում է իրականացնել կապիտալ ներդրումներ, ներառյալ.

- Պահեստային ստելլաժային համակարգեր (43,000 պահեստային տեղ),
- Ծենքային աշխատանքներ (23,000 մ² պահեստային տարածք). հատակ, բեռնաթափման հարթակներ, էլեկտրականություն և լուսավորություն,
- Հրդեհային անվտանգության համակարգեր,
- Սառեցման և ջերմաստիճանային գոտիներ,
- Նյութերի վերամշակման սարքավորումներ. բարձրացուցիչներ, պալետային սայլակներ
- SS համակարգեր և ավտոմատացում. WMS ծրագրային ապահովում,

- Մասնագիտական ծառայություններ՝ նախագծման և ճարտարագիտական ծառայություններ, նախագծի կառավարում և վերահսկողություն:

«Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ի երկարաժամկետ նպատակը տարածաշրջանի համար ժամանակակից լոգիստիկայի ողնաշարի ստեղծումն է՝ թվայնացված կառավարմամբ, օպերացիոն արդյունավետությամբ և պահանջարկին արագ արձագանքելու ունակությամբ: Սա Հայաստանի դիրքը ձևավորում է ոչ միայն որպես սպառողական շուկա, այլև որպես լոգիստիկ հանգույց, որը կապում է բիզնեսները, առևտրային ուղիները և սպառողներին սահմաններից այն կողմ:

□ **Ներդրումներ հյուրընկալության ոլորտում՝** հավասարակշռելով պատմական ժառանգության պահպանումը և ֆինանսական աճի նոր հնարավորությունների ստեղծումը. պատմական շենքում շքեղ հյուրանոցի վերանորոգում («Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ, գործում է «Grand Hotel Yerevan» ապրանքանիշի ներքո, 1 մլրդ ՀՀ դրամ):

1920-ական թթ.-ից որպես հյուրանոց գործող «Երևան հյուրանոց»-ը, Երևանի ամենահայտնի հյուրանոցներից է, քաղաքի հյուրընկալության կարևորագույն խորհրդանիշներից մեկը: Այն շուրջ մեկ դար մարմնավորում է հայկական հյուրընկալության լավագույն ավանդույթները՝ միաժամանակ մնալով ժամանակակից և մրցունակ միջազգային շուկայում:

Այսօր հյուրանոցը շարունակում է գործել որպես պրեմիում դասի հաստատություն՝ առաջարկելով 103 համար, հանրային տարածքներ, ռեստորան, սպա կենտրոն և լողավազան: «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ նաև հանդիսանում է Small Luxury Hotels of the World ցանցի անդամ, ինչը բարձրացնում է նրա ճանաչելիությունն ու վստահությունը միջազգային շուկայում:

Հոլդինգը նախատեսում է կատարել ներդրում՝ «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ-ի կապիտալ վերանորոգման նպատակով: Ներդրումը հիմնականում անհրաժեշտ է հյուրերի համար նախատեսված տարածքների բարելավման, տեխնիկական համակարգերի թարմացման և հավելյալ ծառայությունների զարգացման համար: Նախատեսվում է վերանորոգել և արդիականացնել սենյակների ինտերիերը՝ պահելով դասական ոճը, ավելացնելով նոր ժամանակակից հարմարություններ ու տեխնոլոգիական լուծումներ, որոնք կբարձրացնեն հյուրանոցի հարմարավետությունը: Սպա կենտրոնը և լողավազանի գոտին նույնպես կանցնեն վերանորոգման փուլ, որպեսզի պահպանեն միջազգային մակարդակի սպասարկման չափանիշները և առաջարկեն ավելի գրավիչ պայմաններ հանգստի և առողջության պահպանման համար: Ռեստորանը, որը ծառայում է որպես հյուրանոցի մշակութային միջավայրի կարևոր մաս, նույնպես կթարմացվի՝ ընդլայնելով սենդի ու միջոցառումների կազմակերպման հնարավորությունները և զարգացնելով հասույթի հավելյալ աղբյուրներ:

Վերանորոգման արդյունքում ակնկալվող ձեռքբերումները կլինեն զբոսաշրջիկների ներգրավման մակարդակի բարձրացումը, հյուրանոցի միջազգային դիրքի ուժեղացումը, եկամուտների ավելացումը ոչ միայն սենյակների վարձակալությունից, այլև ռեստորանի և միջոցառումների ծառայություններից:

Հայաստանում զբոսաշրջությունը կայուն աճ է գրանցում: Մայրաքաղաքի սրտում գտնվող «Երևանի հյուրանոց» ԲԲԸ-ը արդեն իսկ ունի ուժեղ բրենդային ճանաչում, միևնույն ժամանակ Ընկերությունը գիտակցում է, որ մրցակցային շուկայում անհրաժեշտ է շարունակական արդիականացում: Միջազգային այցելուների մշտապես աճող սպասումները պահանջում են ավելի բարձրակարգ հարմարություններ և նորարարական լուծումներ, պրեմիում սեգմենտում դիրքի ամրապնդման համար անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել ներդրումներ:

Հոլդինգն այս ներդրումային ծրագիրը պլանավորելիս գնահատում է, որ այն ունի մի քանի առանձնահատուկ առավելություններ, ինչպիսիք են՝

- ակնհայտ ակտիվ վրա հիմնված ներդրում՝ պատմամշակութային նշանակություն ունեցող գործառնական հյուրանոց,
- վստահելի շուկայի պահանջարկ՝ աճող զբոսաշրջություն և բիզնես ուղևորություններ,
- վերադարձի կայուն աղբյուրներ՝ եկամուտների բազմազան հոսքերից,
- շուկայում ճանաչված բրենդի ուժ՝ միջազգային և տեղական հարթակներում:

□ **Ներդրումներ բազմաֆունկցիոնալ շենքերի և ենթակառուցվածքների կառուցման ոլորտում.** («Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ, 1 մլրդ դրամ)

«Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ-ն Հոլդինգի շինարարական և անշարժ գույքի ուղղությունն է, որը մատուցում է «նախագծումից մինչև իրականացում» ամբողջական լուծումներ: Ընկերությունը կառուցում և զարգացնում է բազմաֆունկցիոնալ շենքեր ու ենթակառուցվածքներ՝ բնակելի համալիրներ ու առանձնատներ, գրասենյակային և հասարակական տարածքներ, ինչպես նաև սպորտային և կրթական նշանակության օբյեկտներ: Սեփական տեխնիկայի պարկը, ինտեգրված նախագծման և շինարարական ծառայությունները ապահովում են որակ, արդյունավետություն և ժամկետների պահպանում, և արդեն իսկ հաջողությամբ իրագործած 50-ից ավելի նախագծերը Ընկերությանը տալիս են վստահելի գործընկերոջ համբավ ու հեղինակություն:

Գործունեության ընդլայնման և շարունակական աճի նպատակով՝ Հոլդինգը պլանավորում է իրականացնել կապիտալ ներդրում՝ շինարարական տեխնիկայի և գործիքների ձեռքբերման համար, հետևյալ հիմնական ուղղություններով.

- Հողաշարժ և հիմնադրույթների աշխատանքներ. էքսկավատորներ և բեռնիչներ՝ տարբեր հզորությունների և բոլոր շինարարական հիմքերի համար:
- Բեռնափոխադրում և նյութերի մանիպուլյացիա. աշտարակային կռունկներ, հեռակառավարվող բեռնամբարձիչներ, բեռնամբարձիչներ բարձրահարկ աշխատանքների համար (աղյուսների, պողպատի/երկաթի բարձրացման աշխատանքների համար)
- Բետոն և քարագործություն. բետոնախառնիչներ, պոմպեր և կտրող մեքենաներ՝ սալերի, սյուների և պատերի համար:

- Ներքին հարդարման և ավարտական գործիքներ. աղեղնաշարեր, սվաղի գործիքներ, կերամիկական սալիկի կտրիչներ, ներկարարական սարքավորումներ՝ վերանորոգման աշխատանքների համար:

- Տրանսպորտ և տեղաշարժ շինհրապարակում. հարթ բեռնատարներ, փիքափ մեքենաներ և կցասայլեր՝ գործիքներն ու նյութերը շինհրապարակների միջև տեղափոխելու համար:

- Թեթև սարքավորումներ, անվտանգություն և պահեստավորում. խտացուցիչներ, ապամոնտաժման գործիքներ, անվտանգ պահեստային կոնտեյներներ, շինհրապարակի ցանկապատում, անհատական պաշտպանիչ միջոցներ, էլեկտրական գեներատորներ:

Ներդրումները հնարավորություն են տալու ապահովել.

- o միաժամանակյա մի քանի շինհրապարակների սպասարկում (ծավալների աճ երևանում և մարզերում), սեփական աշխատանքային արտադրողականության բարձրացում

- o օպերացիոն արդյունավետության բարձրացում՝ եկամտային հոսքերի բազմազանության միջոցով

- o ենթակապալառուներից կախվածության կրճատում և միավոր ծախսերի նվազեցում, մարժանների կայունացում

- o որակի և աշխատանքի անվտանգության ստանդարտների պահպանում,

- o ժամանակացույցերի հուսալի կառավարում (տեխնիկական ընդմիջումներից խուսափում):

Այս ներդրումային ուղղությունները միասին ձևավորում են հավասարակշռված բիզնես կառուցվածք, որտեղ յուրաքանչյուր ոլորտի զարգացումը լրացնում է մյուսին: Այդ կերպ Յուլիինգն ապահովում է ոչ միայն սեփական աճն ու շահութաբերությունը, այլև ստեղծում է ամուր հիմքեր երկրի տնտեսության և հասարակության երկարաժամկետ զարգացման համար:

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1 Հիմնական գործունեությունը

3.4.1.1. Գործունեության նկարագիրը

«Թիմ Յուլիինգ» ՓԲԸ-ն, հիմնադրված 2021 թվականին Հայկ և Ալեքսանդր Եսայանների կողմից, ձևավորվել է որպես դուստր և այլ ընկերություններում ներդրումներ կատարող «հոլդինգային» ընկերություն, որը միավորում է դուստր ընկերություններ տարբեր ոլորտներում և ստեղծում բազմաճյուղ կորպորատիվ Էկոհամակարգ: Յուլիինգի դերը կապիտալի նպատակային բաշխումը, ռազմավարական առաջնորդությունը և կառավարման լավագույն փորձերի ներդրումն է, ինչը թույլ է տալիս համադրել եկամուտների կայուն հոսքերը և երկարաժամկետ աճի ներուժը:

Այսօր Յուլիինգի գործունեությունը ընդգրկում է Հայաստանի տնտեսության մի շարք

առանցքային ուղղություններ.

- **SS և համակարգային ինտեգրացիա** – «Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ-ն և «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ-ն ներկայացնում են Հոլդինգի տեխնոլոգիական թևը: Առաջինն առանձնանում է որպես Հայաստանի առաջատար համակարգային ինտեգրատոր, որն իրագործել է ավելի քան հազար խոշոր նախագիծ՝ ապահովելով «խելացի» շենքերի և տեխնոլոգիական ենթակառուցվածքների զարգացում: «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ-ն մասնագիտանում է ծրագրային ապահովման մշակման և պետական ու մասնավոր կառույցների թվային փոխակերպման մեջ՝ արդեն իսկ ամրապնդելով դիրքերը միջազգային շուկաներում:

- **Ֆինթեք և վճարային լուծումներ** – «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ-ն, ստանալով ԿԲ լիցենզիա և էլեկտրոնային փողի թողարկման թույլտվություն, կարճ ժամանակում դարձել է վստահելի խաղացող Հայաստանի ֆինանսական տեխնոլոգիաների շուկայում: Այն ապահովում է թվային դրամապանակի և վճարային լուծումների լայն գործիքակազմ՝ խթանելով ոչ կանխիկ գործարքների տարածումը:

- **Էներգետիկա** – «Մեգա Էներջի» ՍՊԸ-ը Հոլդինգի Էներգետիկ ուղղությունն է, որը զարգացնում է վերականգնվող էներգիայի կայաններ: Այդ ընկերության պորտֆելում արդեն գործում են հիդրոէլեկտրակայան և արևային կայաններ, ինչպես նաև նախատեսվում է կառուցել նոր՝ 22 ՄՎտ հզորությամբ կայան: Այս ակտիվները տարեկան կապահովեն շուրջ 57 մլն կՎտժ մաքուր էներգիա՝ նպաստելով Հայաստանի Էներգետիկ անվտանգության և կայուն զարգացման ռազմավարությանը:

- **Լոգիստիկա և առևտրային հոսքեր** – «Թիմ Լոգիսթիքս» ՓԲԸ-ն համարվում է Հոլդինգի ամենաամբիցիոզ ծրագրերից մեկը: Այն զարգացնում է 4PL մոդելի վրա հիմնված լուծումներ, որոնք ներառում են բեռնափոխադրումներ, պահեստային ենթակառուցվածքներ, մաքսային ծառայություններ և վերջին մղունի առաքում: Նպատակն է ստեղծել թվայնացված և տեխնոլոգիապես զարգացած լոգիստիկ հարթակ, որը Հայաստանը կդարձնի տարածաշրջանային առևտրի առանցքային հանգույց:

- **Էլեկտրոնային առևտուր** – «Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ-ն Հայաստանի առաջին օնլայն մոլն է, որն ունի շուրջ 600 գործընկեր ավելի քան 20 000 ապրանքատեսականիով: Այն ձգտում է դառնալ Հոլդինգի Էկոհամակարգի մուտքային կետը՝ համադրելով առցանց առևտուրը, վճարային լուծումները և լոգիստիկ ենթակառուցվածքները:

- **Հյուրընկալություն և զբոսաշրջություն** – «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ (ակտիվը գործում է որպես հյուրանոց դեռևս 1920-ական թթ.-ից), Հոլդինգի ամենախորհրդանշական ակտիվներից է: Այն ոչ միայն շարունակում է պահպանել իր պատմական ժառանգությունը, այլև հանդես է գալիս որպես արեմիում հյուրանոց՝ միջազգային «Small Luxury Hotels of the World» ցանցի անդամ: Այս ուղղությունը ունի զարգացման մեծ ներուժ՝ կապված զբոսաշրջային հոսքերի աճի հետ և ապահովում է կայուն եկամուտներ:

- **Շինարարություն և անշարժ գույք** – («Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ) պատասխանատու է բնակելի համալիրների, վիլլաների, գրասենյակային և հասարակական շենքերի կառուցման և վերանորոգման համար: Իր ավելի քան 50 հաջողված նախագծերով այն

ձևավորել է վստահելի գործընկերոջ հեղինակություն և ապահովում է հոլդինգի ակտիվների երկարաժամկետ արժեքը:

● **Գինեգործություն և սպառողական ապրանքներ** – «Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ-ն հայկական գինեգործության նոր սերնդի ներկայացուցիչ է, որը միավորում է Տավուշի տերուարի ավանդույթներն ու ժամանակակից տեխնոլոգիաները: Բարձրորակ գինիները՝ TUS և Zoé, արդեն ճանաչում են գտել ներքին և արտաքին շուկաներում: Բացի դրանից, «Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ-ն առանձնանում է որպես պրեմիում դասի ալկոհոլային խմիչքների դիստրիբուցիայի առաջատար՝ զարգացնելով նաև բարային մշակույթը Հայաստանում:

Այս բազմաշերտ կառուցվածքը թույլ է տալիս Հոլդինգին ապահովել եկամուտների բազմազան աղբյուրներ, նվազեցնել շուկայական տատանումների ազդեցությունը և ձևավորել երկարաժամկետ արժեքի ամուր հիմք: Հոլդինգի գործունեությունը միաժամանակ համահունչ է Հայաստանի տնտեսության առաջնահերթություններին՝ նպաստելով թվային ենթակառուցվածքների, էներգետիկ անվտանգության, լոգիստիկ կապերի, զբոսաշրջության և գյուղատնտեսության զարգացումներին:

Այսպիսով, Հոլդինգը հանդես է գալիս որպես առաջատար ներդրումային խումբ, որի բիզնես մոդելը կառուցված է ոչ միայն ֆինանսական արդյունքների, այլև ազգային ու տարածաշրջանային զարգացման վրա զգալի ազդեցություն թողնելու սկզբունքի շուրջ:

Իրենց բնականոն գործունեության նպատակով Ընկերությունները ստացել են հետևյալ հիմնական լիցենզիաները.

Ընկերություն	Թույլատվություն/Լիցենզիա	Համար	Ում կողմից	Տրված է	Գործում է մինչև
ՄԵԳԱ ԷՆԵՐԶԻ ՍՊԸ	Էլեկտրական (հզորության) լիցենզիա	Էներգիայի արտադրության	LE N 0722	ՀԾԿՀ	17.03.2023 թ. 18.03.2045թ.
	Էլեկտրական մատակարարման լիցենզիա	Էներգիայի արտադրության	LE N 0805	ՀԾԿՀ	26.03.2025 թ. 27.03.2027 թ.
	Էլեկտրական (հզորության) լիցենզիա	Էներգիայի արտադրության	LE N 0544	ՀԾԿՀ	27.05.2014թ. 27.05.2029թ.
ԹԻՄ ԻՍԹԵՅԹ ՓԲԸ	Հիմնարարության լիցենզիա	իրականացման	ԶՊԼ-001594, 1-ին դաս	ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	25.10.2024թ. 25.10.2029թ.
ԹԻՄ ՍԻՍԹԵՄՍ ՓԲԸ	Քաղաքաշինական փաստաթղթերի կազմման լիցենզիա՝ բացառությամբ կոնստրուկտորական եկ ճարտարապետական մասերի		ԶՊԼ-000472, 1-ին դաս	ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	04.09.2024թ. 04.09.2029թ.
			ԶՊԼ-000630,, 2-րդ դաս	ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	10.09.2024թ. 10.09.2029թ.
			ԶՊԼ-000755, 1-ին դաս	ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	12.09.2024թ. 12.09.2029թ.
ԹԻՄ ՓԵՅ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային կազմակերպության լիցենզիա		Թիվ 26	ՀՀ Կենտրոնական բանկ	23.11.2021թ. Անժամկետ

Հոլդինգը ընկերությունների հետ միասին կազմում են Team ընկերությունների խմբի երկու հիմնական ճյուղավորումներից մեկը՝ կիսելով նույն արժեքները, առաքելությունն ու տեսլականը, որոնք ձևավորում են Team ընկերությունների խմբի միասնական ինքնությունն ու ուղղորդում նրա շարունակական զարգացումը:

Հոլդինգի տեսլականը

Հոլդինգի տեսլականը հիմնված է իր հիմնական կարողությունների, փորձի և մասնագիտական ներուժի նպատակային կիրառման վրա՝ տարբեր ոլորտների կայուն աճին և զարգացմանը աջակցելու համար: Հոլդինգը հավատում է, որ իր գիտելիքներն ու նորարարական մոտեցումները կարող են խթանել ազգային և տարածաշրջանային տնտեսության վերափոխումը՝ ձևավորելով արդիական, մրցունակ և կայուն բիզնես միջավայր:

Հոլդինգը ձգտում է կյանքի կոչել համարձակ և հեռատես գաղափարներ, որոնք ձևավորում են ապագան՝ ստեղծելով երկարաժամկետ արժեք թե՛ ընկերությունների գործողության թե՛ այն ոլորտներում, որտեղ ընկերությունը գործում է, և թե՛ լայն տնտեսական էկոհամակարգում:

Իր գործունեության հիմքում Հոլդինգը դնում է նորարարությունը, համագործակցությունը և պատասխանատվությունը՝ նպատակ ունենալով լինել առաջատար ուժ այն փոփոխությունների համար, որոնք նպաստում են երկրի տնտեսական, տեխնոլոգիական և սոցիալական առաջընթացին:

Հոլդինգի արժեքները

Հոլդինգը հավատում է, որ իր իրական հարստությունը մարդիկ են: Հոլդինգի թիմը ձևավորված է բացառիկ մասնագետներից, ովքեր միավորվել են մեկ միասնական նպատակի շուրջ՝ իրենց գիտելիքներով, փորձով և տարբեր մտածողությամբ նպաստելու ընդհանուր տեսլականի իրականացմանը:

Հոլդինգը բարձր է գնահատում համագործակցությունը, փոխվստահությունն ու փոխօգնությունը՝ որպես երկարաժամկետ հաջողության հիմք: Յուրաքանչյուր աշխատակից իր ներդրումն ունի ընդհանուր առաջընթացի գործում՝ բերելով նոր գաղափարներ, նախաձեռնողականություն և պատասխանատու գործելաոճ:

Հենց մարդկանց բազմազան փորձն ու տաղանդներն են ձևավորում Հոլդինգի ուժն ու կարողությունը՝ ապահովելով շարունակական զարգացում, նորարարություն և միասնական ընթացք դեպի ապագա:

Հոլդինգի արժեքներն են.

● Գերազանցություն

Հոլդինգը իր գործունեության բոլոր ուղղություններում հավատարիմ է բարձրագույն չափանիշներին: Հոլդինգը մշտապես ձգտում է կատարելության՝ ապահովելով որակ, արդյունավետություն և շարունակական զարգացում յուրաքանչյուր նախաձեռնության մեջ: Այս մոտեցումը առաջընթացի և երկարաժամկետ հաջողության հիմքն է:

● Բարեվարքություն

Հոլդինգի գործունեության հիմքում ընկած են ազնվությունը, թափանցիկությունը և բարեվարքությունը: Հոլդինգը կարևորում է վստահության կառուցումն ու պահպանումը՝

թե՛ իր գործընկերների, թե՛ հաճախորդների, թե՛ աշխատակիցների հետ հարաբերություններում: Նման բարեվարք գործելաոճը Հոլդինգի ամենաուժեղ արժեհամակարգային հիմքերից է:

• **Նորարարություն**

Հոլդինգը խթանում է նորարարական մտածողությունը՝ մշտապես որոնելով նոր գաղափարներ, տեխնոլոգիաներ և գործելակերպ: Հոլդինգը ձգտում է մշտապես բարելավել գործընթացները և լինել մի քայլ առաջ՝ արձագանքելով փոփոխվող բիզնես միջավայրի պահանջներին: Նորարարությունը Հոլդինգին հնարավորություն է տալիս ստեղծել արժեք և ձևավորել ապագան՝ համընթաց ժամանակի զարգացմանը:

3.4.1.2. Նոր ապրանքներ և ծառայություններ

Հոլդինգի զարգացման տեսլականը և ուղղությունները նկարագրված են Ազդագրի՝ Թողարկողի նոր ներդրումներին վերաբերվող բաժնում: Դրանից դուրս՝ այլ, էական արտադրության և ծառայությունների զարգացում Հոլդինգի կամ ընկերությունների կողմից չի նախատեսվում:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով Հոլդինգի և ընկերությունների կողմից առևտրային ամենատարբեր ոլորտներում ներգրավվածությունը և դրանցից որոշներում՝ շուկայի արագ զարգացման միտումները, Հոլդինգը չի բացառում նոր՝ չնախատեսված ուղղությունների զարգացումը՝ բարենպաստ հնարավորությունների առկայության դեպքում:

3.4.2 Հիմնական շուկաները

3.4.2.1 Հիմնական շուկաների նկարագիրը

Հոլդինգը գործունեություն է ծավալում Հայաստանի տնտեսության մի շարք հիմնական և աճող շուկաներում, որոնք բնութագրվում են դրական զարգացումների միտումներով և կայուն պահանջարկով:

Ծինարարության շուկա - աճող շուկա

Ծինարարության (քաղաքաշինության) ոլորտը շարունակում է մնալ տնտեսության առաջատար շարժիչ ուժերից՝ ապահովելով երկնիշ աճ (2025թ. առաջին կիսամյակում՝ +18.5%): Պահանջարկը պայմանավորված է բնակարանային և ենթակառուցվածքային նախագծերի ակտիվությամբ:

Էներգետիկ շուկա – զարգացող և երկարաժամկետ աճի ներուժ ունեցող շուկա

Էլեկտրաէներգիայի շուկայի ազատականացումը և արևային էներգիայի պետական խթանումը ձևավորում են մրցակցային և ներդրումային գրավիչ միջավայր: Ծուկան դեռևս ձևավորման փուլում է, սակայն ունի կայուն աճի կանխատեսումներ:

Ծառայությունների և տուրիզմի շուկա – աճող շուկա, սեզոնային տատանումներով Զբոսաշրջային հոսքերի ավելացումը (2024թ.՝ շուրջ 2.2 մլն այցելու) խթանում է հյուրանոցային և սպասարկման ծառայությունների պահանջարկը: 2025-ի առաջին կիսամյակում ծառայությունների ոլորտը գրանցել է 9,8% աճ: Ծուկան դինամիկ է, սակայն ենթակա է արտաքին գործոնների ազդեցությանը:

Լոգիստիկ և տրանսպորտային շուկա – զարգացող շուկա

Տարածաշրջանային հաղորդակցությունների ընդլայնման գործընթացները բարձրացնում են Հայաստանի դերը տարանցիկ առևտրում: Լոգիստիկ ծառայությունների պահանջարկը աճող է՝ պայմանավորված բեռնափոխադրումների ծավալների մեծացմամբ:

3.4.2.2 Մրցակցային դիրքը

Հոլդինգն իր գործունեության բնույթից և պորտֆելի կառուցվածքից ելնելով, ըստ էության ուղիղ մրցակիցներ չունի, իսկ շուկայում ամուր դիրքը պահպանում է հետևյալ ուժեղ կողմերի շնորհիվ.

Հոլդինգի մրցունակությունն ու կայունությունը հիմնված են մի շարք առավելությունների վրա, որոնք ապահովում են ամուր և վստահելի հիմք՝ Հոլդինգի երկարաժամկետ ռազմավարության համար՝ նպաստելով ֆինանսական կանխատեսելիությանը, բիզնեսի շարունակական զարգացմանը և շուկայում կայուն դիրքերի պահպանմանը:

Բազմոլորտ ներդրումային պորտֆել. Եկամուտների տարբեր աղբյուրների համադրություն և ցիկլային հավասարակշռություն, ինչը ապահովում է կայունություն և նվազեցնում է շուկայական տատանումների ազդեցությունը:

Հիմքային ակտիվների ամուր բազա. Նշանակալի նյութական և ոչ նյութական ակտիվներ՝ հյուրանոցային գույք, Էներգետիկ հզորություններ, շինարարական պորտֆել և ծրագրային ապահովման ինտելեկտուալ սեփականություն: Այս ակտիվները ծառայում են որպես երկարաժամկետ արժեքի և ներդրումների պաշտպանության հիմք:

Տեխնոլոգիական և նորարարական ներուժ. ՏՏ և ֆինթեք ուղղությունների շնորհիվ Հոլդինգը կարողանում է արագ արձագանքել շուկայի փոփոխություններին և ներդնել առաջադեմ լուծումներ:

Սիներգիա Ընկերությունների միջև. Տեխնոլոգիական, ֆինանսական և լոգիստիկ կարողությունների ինտեգրումը Ընկերությունների մակարդակում ստեղծում է համակարգային սիներգիա: Արդյունքում ձևավորվում է Էկոհամակարգ, որը ոչ միայն ապահովում է օպերացիոն արդյունավետություն, այլև բացում է նոր հնարավորություններ աճի և երկարաժամկետ արժեքի ստեղծման համար:

Կառավարման փորձառություն. Հոլդինգի և Ընկերությունների ղեկավար թիմը ձևավորվել է տնտեսության մի շարք ոլորտներում բազմամյա փորձառություն ունեցող մասնագետներից: Այս փորձառությունը հնարավորություն է տալիս մշակել և իրագործել խոշոր նախագծեր, ապահովել ռիսկերի արդյունավետ կառավարում և առաջնորդել Հոլդինգը և Ընկերությունները՝ կայուն աճի ճանապարհին:

3.5 Թողարկողի կառուցվածքը

3.5.1 Խմբի կառուցվածքը

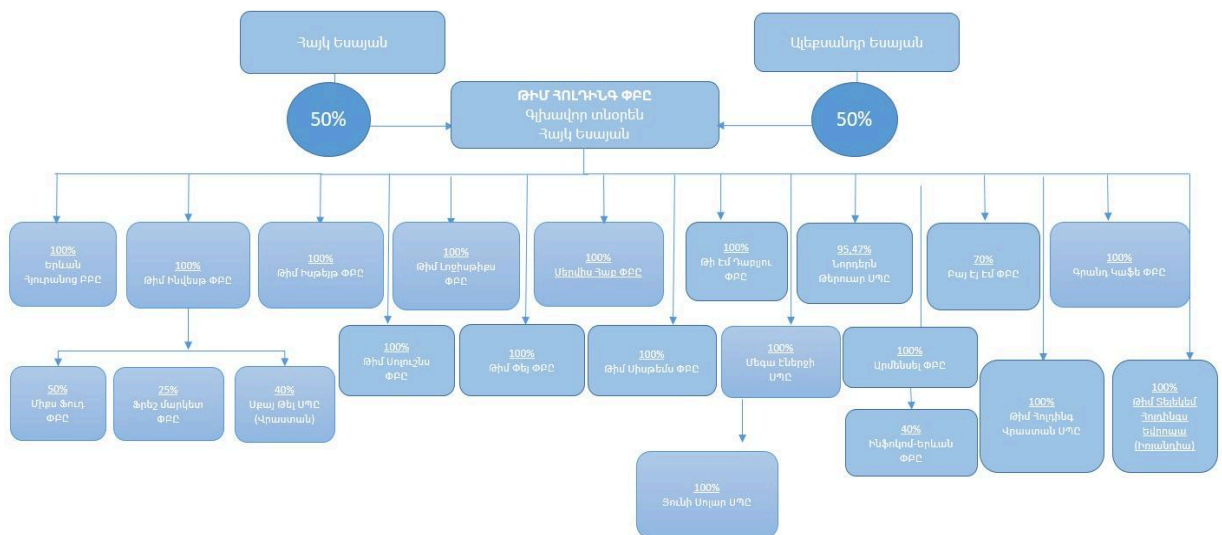
Հոլդինգը ներկայացնում է բարդ և դինամիկ կորպորատիվ կառուցվածք՝ հիմնված համատեղ սեփականության և տարբեր ոլորտների ստրատեգիական ներդրումների վրա: Հոլդինգի կենտրոնական կառավարումն իրականացվում է Հայկ Եսայանի և Ալեքսանդր Եսայանի կողմից, ովքեր յուրաքանչյուրը տիրապետում են Հոլդինգի բաժնետոմսերի

50%-ին: Այս երկփեղկ սեփականության մոդելը ապահովում է հավասարակշռված ռազմավարական որոշումների կայացում բոլոր դուստր ընկերությունների համար:

Հիմնական ստրատեգիական ակտիվները ներառում են «Թիմ Ինվեսթ» ՓԲԸ, «Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ (անշարժ գույք) և «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ (լոգիստիկ ծառայություններ), «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ, որոնցում Հոլդինգն ունի 100% մասնակցություն և ամբողջական վերահսկողություն: Սրանք Հոլդինգի հիմնասյուներն են, որոնք ապահովում են կայուն եկամուտներ և աջակցում ընդհանուր ռազմավարությանը:

Տեխնոլոգիական ենթակառուցվածքի ուղղությունը, որը ներառում է «Սերվիսհաբ» ՓԲԸ-ն, «Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ-ն, «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ-ն և «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ-ն, գործում է սիներգետիկ մոտեցմամբ՝ ապահովելով Հոլդինգի բոլոր դուստր ձեռնարկությունների թվային և SS աջակցությունը: «Թիմ Սիսթեմս»-ը հանդիսանում է առաջատար համակարգային ինտեգրատորներից, մշակում է նորարարական լուծումներ, «Սերվիսհաբ» ՓԲԸ-ն իրականացնում է հաճախորդների սպասարկման և հաշվապահական հաշվառման ծառայությունների մատուցում (outsourcing), «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ-ն մասնագիտացված է պետական կառավարման և մասնավոր հատվածի համար ծրագրային լուծումների մշակման և ներդրման գործում, իսկ «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ-ն կենտրոնանում է վճարային համակարգերի վրա՝ ստեղծելով լայն Էկոհամակարգ:

Ստորև ներկայացված է խմբի սխեմատիկ կառուցվածքը.

3.6 Թողարկողի հիմնական միջոցները

3.6.1. Թողարկողի հիմնական միջոցները

Թողարկողի հիմնական միջոցների մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև աղյուսակով (հազար ՀՀ դրամ).

Շենքեր, կառուցվածքներ և հող	8,026,410

Մեքենաներ և սարքավորումներ	752,978
Տրանսպորտային միջոցներ	355,817
Հեռահաղորդակցության սարքավորումներ	1,184,920
Տնտեսական, արտադրական և այլ գույք	1,214,137
Ֆին.վարձակալությամբ ստացված ՀՄ	2,307,295
Տնկիներ	55,217
Անավարտ շինարարություն, տեղակայման ենթացիկ սարքավորումներ	2,888,291
Ընդամենը	16,785,065

3.6.2. Թողարկողի հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

Թողարկողի կարծիքով Ընկերության հիմնական միջոցների վիճակի գնահատականը բավարար է ընթացիկ գործունեության անխափան իրականացման համար:

Հիմնական միջոցներին վերաբերվող սահմանափակումները ներկայացված են Ազդագրի 3.14 բաժնում:

3.7 Չարգացման վերջին միտումները

2025 թվականը նշանակալից է Հոլդինգի համար՝ վերջինիս կազմում երեք նոր առանցքային Ընկերությունների («Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ, «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ, «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ) ընդգրկմամբ: Նշվածը զգալի ազդեցություն է ունեցել Հոլդինգի վրա, ոչ միայն ռազմավարական տեսանկյունից՝ ամրապնդելով Հոլդինգի դիրքերը, հասանելիություն տրամադրելով նոր տնտեսական ոլորտների, այլ նաև ֆինանսական տեսանկյունից:

Առաջին կիսամյակի արդյունքներով Հոլդինգի հասույթը կրկնակի աճ է ունեցել 2024 թվականի տարեկանի համեմատ: Միևնույն ժամանակ առանց հարկերի և տոկոսագումարների հասույթը գրանցել է 24.7% աճ, իսկ զուտ եկամուտը ավելացել է 7.5%-ով: Չզալիորեն բարձրացել է նաև Հոլդինգի ակտիվների արժեքը՝ գրանցելով 28% ճնշման:

Նույն ժամանակահատվածում Հոլդինգի ընդհանուր պարտքը ավելացվել է 29.3%-ով, և առաջին կիսամյակի արդյունքներով այն կազմում է 27,6 մլրդ դրամ:

3.8 Շահույթի կանխատեսումը

3.8.1 Շահույթի կանխատեսումներ և հիմնական սկզբունքներ

Հոլդինգի գործունեության կարևոր կողմը նորարարական նախագծերի համադրումն է բարձր աճի պոտենցիալ ունեցող ոլորտներում՝ ինչպիսիք են այլընտրանքային էներգետիկան, հեռահաղորդակցությունը, ՏՏ-ն և թվային տեխնոլոգիաները, ինչպես նաև արդեն ձևավորված բիզնես մոդելները (օրինակ՝

հյուրանոցային ոլորտը և գինու արտադրությունը), որոնք ըստ Հոլդինգի կանխատեսումների, կարող են ապահովել էական եկամտի և շահույթի աճ առաջիկա տարիներին:

Հոլդինգը մոդելավորում է եկամտի և շահույթի բավականին դիվերսիֆիկացված կառուցվածք՝ ինչպես աշխարհագրական ներկայության, այնպես էլ բիզնեսի բազմազան ուղղությունների տեսանկյունից:

Բաժնետիրական ներդրումներն ենթակառուցվածքային նախագծերում (ներառյալ «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ, «Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ և Էներգետիկ ընկերությունները) ըստ կանխատեսումների՝ կդառնան Հոլդինգի եկամտի հիմնական շարժիչ ուժերից: Այս ուղղությունների համախառն բաժինը ընդհանուր եկամտի մեջ, ըստ կանխատեսումների, կաճի՝ 2024թ. 23%-ից հասնելով մոտավորապես 27%-ի 2031թ.:

Շինարարական ոլորտը («Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ), ըստ կանխատեսումների, զգալի եկամտի աղբյուր կդառնա Հոլդինգի համար՝ աճելով 11%-ից մինչև 14% ընդհանուր եկամտի մեջ մինչև 2031 թ: 2024–2031 թթ. միջին տարեկան աճը կարող է կազմել մոտ 59%: «Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ-ի եկամտի հիմնական շարժիչը, ամենայն հավանականությամբ, կլինի կոմերցիոն և բնակելի շենքերի կառուցումը և վաճառքը արագացված տեմպերով երևանում և մարզերում:

Հիմնական սկզբունքներից մեկն այն է, որ Հայաստանի անշարժ գույքի շուկան, մասնավորապես պահանջարկը, կմնան կայուն և բարձր մակարդակի վրա: Սակայն Հոլդինգը եկամուտների աճ է նախատեսում նախագծերի քանակի ավելացման հաշվին՝ կանխատեսելով մեկ քառակուսի մետրի գնի կայուն մակարդակ հիմնական (բազային) սցենարում՝ առաջիկա 5 տարում դրանց աճ չակնկալելով:

Էներգետիկ սեգմենտի եկամուտի համար աճի ավելի չափավոր տեմպ է կանխատեսվում՝ չնայած նախնական տարիներին սպասվող արագ աճին, պայմանավորված նոր հզորությունների շահագործման ներդրմամբ:

Եկամուտների աճի կանխատեսման հիմնական սկզբունքն է նոր հզորությունների շահագործման մեկնարկը. կանխատեսվում է, որ Հայաստանի տնտեսության աճի հետ մեկտեղ (միջազգային բանկերի և հաստատությունների կանխատեսումներով՝ 2025-2026 թվականների ընթացքում ՀՆԱ-ի աճը հիմնականում կկազմի 4%-6%) Էներգետիկ հզորությունների նկատմամբ պահանջարկը կմնա բարձր: Սակայն ընկերության բազային սցենարի համաձայն՝ մեկ կիլովատ հզորության գինը առաջին տարիներին կմնա կայուն, և միայն դիտարկվող ժամանակահատվածում երկու անգամ նախատեսվում է սակագների ինդեքսացում՝ +4% չափով (ՀՀ ԿԲ-ի նպատակային գնաճի միջակայքի՝ 3%±1 տ. կետի սահմաններում):

«Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ-ի ուղղությամբ սպասվում է ավելի ակտիվ վաճառքների աճ, որը՝ շինարարական ուղղության հետ միասին, կդառնա Հոլդինգի եկամտի դիվերսիֆիկացիայի կարևոր բաղադրիչ: Մասնավորապես, սպասվում է եկամտի զգալի աճ՝ Նորարարական 4PL պահեստի նախագծի շնորհիվ: Ըստ կանխատեսումների, այս ուղղության եկամտի միջին տարեկան աճը 2024–2031 թթ. կտատանվի 51%-ի շուրջ, մինչդեռ ընդհանուր եկամտում բաժինը կարող է փոքր-ինչ նվազել՝ 2024թ. 11%-ից

հասնելով 10%-ի, եթե Հոլդինգի մյուս ուղղությունները նույնպես աճեն սպասված տեմպերով:

Ելնելով երկրի տնտեսական ակտիվության աճից՝ Հոլդինգը կանխատեսում է ներքին առևտրի աճ (որը 2025 թվականի առաջին ութ ամիսների ընթացքում արդեն աճել է 3.9%-ով՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ): Բացի այդ, բիզնեսի համար առաջարկվող լուծումների յուրահատկությունն ու ամբողջականությունը պետք է նպաստեն շուկայի արագ նվաճմանը, ինչը կապահովի պահեստի զբաղվածության արագ աճ՝ առաջին տարում 5%-ից մինչև վերջին տարիներին 85%:

Տուրիստական և սպառողական ոլորտների շահառու սեգմենտի եկամուտը, որը ներառում է «Երևան հյուրանոց» ԲԲԸ-ն, գինու արտադրությունը և buy.am հարթակը, ըստ կանխատեսումների կկազմի ընդհանուր եկամտի մոտ 8-10%, ապահովելով որոշակի կայունություն: Այս սեգմենտում սպասվում է միջին տարեկան աճ՝ 12-15%, իսկ գինու արտադրության համար՝ մոտ 20% 2024–2030 թթ.: Հյուրանոցային բիզնեսի աճի հիմնական շարժիչը կլինի հյուրանոցի վերանորոգումից հետո հյուրերի քանակի աճը: Նմանապես, ռեստորանի հաճախորդների թվի աճը կաջակցի հյուրանոցի եկամտին:

Գինու և սպառողական ապրանքների սեգմենտներում սպասվում է աստիճանական վաճառքների աճ և շուկայի մասնաբաժնի մեծացում՝ եկամտի հիմնական աճ ապահովելու համար: Գինու բիզնեսի միջին տարեկան աճը կանխատեսվում է մոտ 20%, իսկ սպառողական ապրանքների վաճառքի ուղղությամբ՝ մոտ 12%:

Այս համատեքստում ինչպես ներքին առևտրի աճը, այնպես էլ երկրի տնտեսության սպասվող զարգացումը հանդիսանում են Հոլդինգի կանխատեսումների և աճի պլանավորման հիմնական սկզբունքները: Բացի այդ, Հայաստանում զբոսաշրջության հետագա զարգացումը (տուրիստների քանակը 2025 թվականի առաջին ինը ամիսների ընթացքում աճել է 0.7%-ով՝ նախորդ տարվա համեմատ) նույնպես պետք է նպաստի Հոլդինգի հյուրանոցային և գինեգործական բիզնեսի աճին:

«Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ և «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ նախագծերը, կապված SS/թվային ենթակառուցվածքների հետ, Հոլդինգի եկամտի կանխատեսման իրականացման կարևոր բաղադրիչներից են: Ըստ կանխատեսման՝ դրանք 2026 թ. կկազմեն Հոլդինգի եկամտի ավելի քան 55%, պայմանավորված ՀՀ խոշոր նախագծերի իրականացմամբ: Մինևույն ժամանակ, սա զգալի կախվածություն է ստեղծում այս խոշոր նախագծից՝ բարձրացնելով ֆինանսական ցուցանիշների տատանման հավանականությունը: 2027–2031 թթ. «Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ-ի եկամուտը, ամենայն հավանականությամբ, կկրճատվի, և երկու SS ընկերությունների համատեղ բաժինը ընդհանուր եկամտում կարող է կազմել 30–34%, իսկ համախառն եկամտի միջին տարեկան աճը՝ մոտ 16%, բացառությամբ 2026 թ.-ի բարձր կանխատեսվող ցուցանիշի: «Թիմ Սիսթեմս» ՓԲԸ-ի EBITDA մարժա/ շահութաբերությունը կանխատեսվում է 16–18%, իսկ «Թիմ Սոլյուշնս» ՓԲԸ-ի՝ աստիճանաբար կաճի 20-21%-ից՝ հասնելով մոտ 28%-ի 2031 թ.:

Տեղեկատվական և հեռահաղորդակցության տեխնոլոգիաներ (TMT). Հոլդինգի դրամական հոսքերի դիվերսիֆիկացիայի մեկ այլ կարևոր ուղղություն է աշխարհագրական դիվերսիֆիկացիան: Մասնավորապես՝ Team Telecom Europe Holdings նախագծի շրջանակում (Իռլանդիայում տեղակայված հեռահաղորդակցության բիզնես),

Հոլդինգը կանխատեսում է միջին տարեկան աճ՝ շուրջ 13% և ընդհանուր եկամտի մեջ 27–28% բաժին 2026–2031 թթ.: Եվրոպական դուստր ընկերությունն արդեն սկսել է իր այս ուղղությամբ իրականացնել որոշակի քայլեր: Ընկերությունը նախատեսում է միաժամանակ մուտք գործել ինչպես ֆիքսված (FTTH/FWA), այնպես էլ շարժական լայնաշերտ ինտերնետի շուկա: Նախնական փուլում եկամտի հիմնական աղբյուրը կլինի ֆիքսված ինտերնետը: Ծուկան աճում է ավելի արագ, քան եվրոպական միջինը, ինչը հնարավորություն է ստեղծում նոր խաղացողների մուտքի համար: Բացի այդ, շուկայի սուբսիդավորումը և FTTH ու 5G տեխնոլոգիաների համեմատաբար ցածր ներթափանցման մակարդակը ստեղծում են լրացուցիչ հնարավորություններ SUS (տեխնոլոգիա, մեդիա և հեռահաղորդակցություն) ոլորտի ընկերությունների համար, որոնց շահառուներից մեկը նախատեսում է դառնալ Team Telecom Europe Holdings-ը՝ հիմնվելով իր եկամուտների և շուկայական մասնաբաժնի աճի կանխատեսումների վրա:

Հոլդինգի կողմից ոչ լիովին վերահսկվող, բայց եկամտի աշխարհագրական դիվերսիֆիկացիա ապահովող ընկերություններից է Skytel-ը՝ Վրաստանի առաջատար հեռահաղորդակցական ընկերություններից մեկը, որտեղ Հոլդինգն ունի մոտ 40% մասնակցություն:

3.8.2 Թողարկողի ազդեցությունը

Սրանք Թողարկողի կանխատեսած շահույթի վրա ազդող այն հիմնական գործոններն են, որոնց վրա Թողարկողը **կարող է ուղղակիորեն ազդել**՝ իր ռազմավարական որոշումների և գործառնական գործունեության միջոցով.

1. Ներդրումային որոշումներ և կապիտալի բաշխում.

Թողարկողը վերահսկում է ներդրումների ուղղությունները՝ ընտրելով այն ոլորտները (Էներգետիկա, SS, հեռահաղորդակցություն, լոգիստիկա, շինարարություն), որոնք ունեն բարձր աճի պոտենցիալ: Կապիտալը նպատակային բաշխվում է առավել կայուն կամ արագ զարգացող շուկաներում, այդ թվում ենթակառուցվածքային նախագծերում՝ օրինակ «Թիմ Իսթեյթ» և «Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ ծրագրերում:

2. Բիզնեսի ռազմավարական ուղղություն.

Թողարկողը ձևավորում է բիզնես մոդելների ընտրությունն ու դիվերսիֆիկացիայի քաղաքականությունը՝ համադրելով նորարարական և ավանդական մոտեցումները: Ռազմավարական պլանավորումն ընդգրկում է աշխարհագրական ընդլայնում՝ տարբեր տարածաշրջաններում բիզնեսների զարգացում:

3. Օպերատիվ կառավարում.

Թողարկողը վերահսկում է շինարարական, լոգիստիկ և SS խոշոր նախագծերի իրականացումը՝ ապահովելով դրանց ժամանակին ավարտն ու արդյունավետ շահագործումը: Նման օրինակներ են՝ կոմերցիոն և բնակելի շենքերի կառուցումը, 4PL պահեստի ստեղծումը:

4. Ապրանքային առաջարկի և ծառայությունների բարելավում.

Թողարկողը կարող է ուղղակիորեն ազդել իր ապրանքային և ծառայությունների պորտֆելի ընդլայնման վրա՝ զարգացնելով թվային հարթակներ (օր.՝ buy.am), նոր սպառողական ապրանքներ և բարելավված հյուրանոցային ծառայություններ՝ նպաստելով հաճախորդների բավարարվածությանն ու եկամտի աճին:

5. Մարքեթինգ և հաճախորդների ներգրավում.

Թողարկողը մշակում է հաճախորդների բազայի աճի և շուկայի դիրքավորման ռազմավարություններ՝ տարբեր ոլորտների համար (հեռահաղորդակցություն, գինու արտադրություն, էլեկտրոնային առևտուր): Բրենդի հստակ դիրքավորումը և շուկայավարման գործիքների կիրառումը թույլ են տալիս ամրապնդել մրցակցային դիրքերը և բարձրացնել հաճախորդների հավատարմությունը:

6. Արդյունավետության բարձրացում.

Թողարկողը վերահսկում է ծախսերի օպտիմալացման, շահութաբերության և գործառնական արդյունավետության բարելավման գործընթացները: Այս մոտեցումը հատկապես կիրառվում է SS ոլորտի («Թիմ Սիսթեմս» և «Թիմ Սոլյուշնս») ընկերություններում, որտեղ մասշտաբների էֆեկտը և կառավարման օպտիմալացումը նպաստում են շահույթի կայուն աճին:

7. Եկամտի մոդելավորում և կանխատեսում.

Թողարկողը մշակում է ոլորտային եկամտի աճի մոդելներ՝ սահմանելով միջին տարեկան աճի նպատակային ցուցանիշներ: Բիզնեսի սեզամետավորումը և կանխատեսումների պարբերական վերանայումը թույլ են տալիս ապահովել եկամտի հավասարակշռված կառուցվածք և նվազեցնել ֆինանսական ռիսկերը:

Ի թիվս 3.2 բաժնում նշված ռիսկերի, ստորև Թողարկողի կանխատեսած շահույթի վրա ազդող այն հիմնական գործոններն են, որոնց վրա Թողարկողը **չի կարող ուղղակիորեն ազդել.**

1. Շուկայի փոփոխություն

Թողարկողի գործունեության շուկաներում մակրոտնտեսական միտումներ, որոնք ազդում են սպառողական պահանջարկի, զբոսաշրջության, անշարժ գույքի և այլ ոլորտների եկամտաբերության վրա:

2. Հաճախորդների վարք

Սպառողական նախընտրությունների փոփոխություն՝ հյուրանոցային, գինու և թվային առևտրի, ինչպես նաև այլ ոլորտներում:

3. Տեխնոլոգիական փոփոխություններ

SS ոլորտում արագ փոփոխվող տեխնոլոգիական զարգացումներ, որոնք կարող են հնացնել առկա ներդրումներն ու ենթակառուցվածքները:

4. Արտասահմանյան շուկայի ռիսկեր

Տնտեսական և քաղաքական զարգացումներ հռչակող հայում, Վրաստանում և այլ երկրներում: Բացի դրանից, առկա է նաև տարադրամի փոխարժեքների տատանման ռիսկը՝ ազդեցություն ունենալով արտասահմանյան եկամուտների վրա:

5. Նախագծերի իրագործման ռիսկեր

Խոշոր ենթակառուցվածքային կամ շինարարական նախագծերի ուշացում կամ չեղարկում:

3.9 Թողարկողի կառավարման մարմինները և անդամները

3.9.1 Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են՝ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, Խորհուրդը և Գլխավոր տնօրենը:

Թողարկողի կառավարման բարձրագույն մարմինը Հոլդինգի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է: Հոլդինգը պարտավոր է ամեն տարի գումարել բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողով ոչ ուշ, քան ֆինանսական տարվա ավարտից հետո 6 (վեց) ամսվա ընթացքում: Տարեկան Ընդհանուր ժողովների միջև ընկած ժամանակահատվածը չպետք է գերազանցի 18 ամիսը: Խորհուրդն իրականացնում է Հոլդինգի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և Հոլդինգի կանոնադրությամբ վերապահված են Ընդհանուր ժողովի և Հոլդինգի գործադիր մարմնի իրավասությանը:

Հոլդինգի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է միանձնյա գործադիր մարմինը՝ Գլխավոր տնօրենը: Գլխավոր տնօրենի իրավասությանն են պատկանում Հոլդինգի ընթացիկ գործունեության կառավարման բոլոր հարցերը՝ բացառությամբ Ընդհանուր ժողովի և Խորհրդի իրավասությունն հանդիսացող հարցերի: Խորհրդի կողմից Հոլդինգի Գլխավոր տնօրենին նշանակելուց հետո, Հոլդինգը նրա հետ կնքում է պայմանագիր, որը Հոլդինգի անունից ստորագրում է Խորհրդի նախագահը կամ նրա պարտականությունները կատարող Խորհրդի այլ անդամը:

3.9.2 Կառավարման մարմինների իրավասությունները

3.9.2.1 Ընդհանուր ժողով

Հոլդինգի բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովի իրավասություններն են՝

1. Հոլդինգի կանոնադրության մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, նոր խմբագրությամբ կանոնադրության հաստատումը

2. Հոլդինգի վերակազմակերպումը

3. Հոլդինգի լուծարումը

4. Հոլդինգի լուծարման հանձնաժողովի նշանակումը, ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը

5. Տնօրենների խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Հոլդինգի տնօրենների խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես Հոլդինգի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Նշված հարցերը կարող են քննարկվել նաև Հոլդինգի բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովներում, եթե վերջինս որոշում է կայացրել Հոլդինգի տնօրենների խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին

6. Տնօրենների խորհրդի անդամի և նախագահի աշխատանքի վարձատրության պայմանների որոշումը

7. Հոլդինգի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի, ինչպես նաև խորհրդի նիստերի վարման (գումարման, անցկացման) կարգը սահմանող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը

8. Հոլդինգի վերստուգող հանձնաժողովի անդամների ընտրությունը և նրա (նրանց) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, նրանց վարձատրության և/կամ ծախսերի փոխհատուցման չափերը և պայմանները հաստատելը, Վերստուգող հանձնաժողովի կանոնակարգի հաստատումը

9. հայտարարված բաժնետոմսերի քանակի, անվանական արժեքի, դասի(տեսակի) և այդ բաժնետոմսերով տրամադրվող իրավունքների սահմանումը

10. բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռք բերման, ինչպես նաև Հոլդինգի կողմից ձեռք բերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով Հոլդինգի կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը

11. բաժնետոմսերի համախմբում (կոնսոլիդացիա) և բաժանում

12. Հոլդինգի կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը՝ Օրենքով նախատեսված դեպքերում

13. բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը

14. Հոլդինգի տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների հաշվի, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը: Նշված հարցերը քննարկվում են բացառապես Հոլդինգի բաժնետերերի տարեկան ժողովներում՝ Հոլդինգի խորհրդի ներկայացմամբ: Հոլդինգի ստորաբաժանումների, դուստր և կախյալ ընկերությունների աշխատանքի տարեկան արդյունքների հաստատումը կարող է քննարկվել նաև բաժնետերերի արտահերթ ժողովներում

15. խոշոր գործարքների կնքման մասին որոշման ընդունումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 61-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերում

16. շահագրգռվածության առկայության դեպքում գործարքների կնքման մասին որոշման ընդունումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 64-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում

17. հոլդինգային ընկերությունների, առևտրային կազմակերպությունների այլ միությունների, դուստր և կախյալ ընկերությունների հիմնադրումը և/կամ մասնակցությունը

18. ՍԵՅՖ պայմանագրի կնքման մասին որոշման ընդունումը

19. Փոխարկելի փոխառության պայմանագրի (որով Հոլդինգը հանդիսանում է փոխառու) կնքման մասին որոշման ընդունումը, ինչպես նաև այդպիսի պայմանագրում փոփոխություն կատարելու մասին որոշման ընդունումը

20. Հոլդինգի կանոնադրությամբ և Օրենքով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

3.9.2.2 **Տնօրենների հորիզոնը**

հորիզոնի իրավասություններն են.

1. Հոլդինգի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Հոլդինգի ռազմավարության, հեռանկարային ծրագրերի, միջանկյալ և երկարաժամկետ բիզնես ծրագրերի, տարեկան բիզնես ծրագրի հաստատումը և դրանց կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը

2. Հոլդինգի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, եթե դա պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Հոլդինգի գտնվելու վայրի փոփոխությամբ կամ Հոլդինգի հայտարարված բաժնետոմսերի տեղաբաշխմամբ, ինչպես նաև Հոլդինգի գործադիր մարմնի լիազորությունները ժամանակավորապես իրականացնող պաշտոնատար անձի վերաբերյալ դրույթներ սահմանելով

3. Հոլդինգի գործադիր մարմնի գործունեության վերահսկողությունը, գնահատումը (ներառյալ՝ խրախուսման և պատասխանատվության միջոցների կիրառումը), այդ թվում հորիզոնի որոշումների իրականացման կատարողականի խախտման դեպքերում իրականացվող միջոցառումների սահմանումը

4. Հոլդինգի հայտարարված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի ավելացումը

5. բաժնետերերի տարեկան և արտահերթ ընդհանուր ժողովների գումարումը, բացառությամբ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 74-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված դեպքերի

6. բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի օրակարգի հաստատումը

7. բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարվա, ամսվա, ամսաթվի հաստատումը, ինչպես նաև այն բոլոր հարցերի լուծումը, որոնք կապված են բաժնետերերի ընդհանուր ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են տնօրենների խորհրդի իրավասությանը՝ Օրենքին համապատասխան

8. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 67-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ, 14-րդ, 18-20-րդ, 22-րդ և 23-րդ կետերով նախատեսված հարցերի ներկայացումը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի քննարկմանը

9. բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացմամբ կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով Ընկերության կանոնադրական կապիտալի ավելացումը

10. Հոլդինգի պարտատոմսերի թողարկումն ու տեղաբաշխումը

11. Հոլդինգի գույքի շուկայական արժեքի որոշումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 59-րդ հոդվածով սահմանված կարգով

12. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված դեպքերում Ընկերության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի և արժեթղթերի ձեռք բերումը և հետգնումը

13. Այլ կազմակերպությունների հիմնադրումը և/կամ մասնակցությունը, եթե այդ մասնակցությունը խոշոր գործարք է

14. Հոլդինգի գործադիր մարմնի ձևավորումը (գլխավոր տնօրեն, վարչություն) և նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, ինչպես նաև Ընկերության գործադիր մարմնի լիազորությունները ժամանակավորապես իրականացնող պաշտոնատար անձի նշանակումը

15. Հոլդինգի վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը

16. Հոլդինգի աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը

17. Հոլդինգի աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը

18. Հոլդինգի ղեկավար պաշտոնատար անձանց (բացառությամբ խորհրդի նախագահի և անդամի) աշխատանքի վարձատրության պայմանների որոշումը

19. Հոլդինգի բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստումը և դրանց ներկայացումը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին

20. Ըստ բաժնետոմսերի տեսակների և դասերի միջանկյալ (եռամսյակային, կիսամյակային) շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժինների չափի և դրան վճարման ձևի մասին որոշման ընդունումը

21. Հոլդինգի պահուստային և այլ հիմնադրամների ձևավորման կարգի սահմանումը և հիմնադրամների օգտագործումը

22. Հոլդինգի գործունեության վերաբերյալ գաղտնիք ներկայացնող տեղեկությունների ցանկի սահմանումը

23. Հոլդինգի կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը (բացառությամբ այն փաստաթղթերի, որոնց հաստատումը սույն կանոնադրությամբ վերապահված է Հոլդինգի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի իրավասությանը)

24. Հոլդինգի քաղաքականությունների հաստատումը (ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և շահութաբաժինների քաղաքականությունը)

25. Հոլդինգի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը

26. Հոլդինգի կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի որոշումը, ներառյալ գանգվածային լրատվության համապատասխան միջոցի ընտրությունը, եթե հաղորդումը պետք է իրականացվի նաև հրապարակային հայտարարության ձևով

27. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի IX գլխով նախատեսված շահագրգռվածությամբ գործարքների կնքումը

28. Հոլդինգի կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքի հաստատումը կամ Հայաստանի Հանրապետության կորպորատիվ կանոնագրքին միանալու մասին որոշման ընդունումը

29. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ իր իրավասությանը վերապահված այլ հարցերի լուծումը:

3.9.2.3 Գլխավոր տնօրեն

Հոլդինգի գործադիր մարմնի ղեկավար գլխավոր տնօրենը.

1. կազմակերպում է Հոլդինգի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի և խորհրդի որոշումների կատարումը

2. տնօրինում է Հոլդինգի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում Հոլդինգի անունից՝ կանոնադրությամբ և/կամ Գործադիր մարմնի գործունեության կանոնակարգով սահմանված սահմանափակումներով

3. ներկայացնում է Հոլդինգը ՀՀ-ում և արտասահմանում

4. գործում է Հոլդինգի անունից և առանց լիազորագրի

5. տալիս է լիազորագրեր: ՀՀ դատարաններում և ՀՀ արդարադատության նախարարության դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայությունում, ՀՀ այլ պետական մարմիններում բոլոր դատական գործերի առնչությամբ Հոլդինգի շահերը

ներկայացնելու և Յոլդիկի անուկից հանդես գալու, ինչպես նաև վերոնշյալի համար անհրաժեշտ այլ գործողություններ իրականացնելու հետ կապված լիազորագրեր տրամադրելու իրավասություն ունեն նաև Ընկերության իրավաբանական տնօրենը և/կամ հաճախորդների սպասարկման բաժնի տնօրենը

6. սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային

7. հաստատում է սոցիալական արտոնություններ և երաշխիքներ Յոլդիկի աշխատակիցների համար, աշխատակիցների նկատմամբ իրականացնում է ՀՀ աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված գործատուի իրավունքներն ու պարտականությունները, հաստատում է Յոլդիկի աշխատակիցների ուսուցմանը և որոկավորման բարձրացմանը ուցցված միջոցառումներ և ծրագրեր

8. Բանկերում, այլ վարկային կազմակերպություններում (ինչպես նաև օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված մասնակից կազմակերպություններում) Յոլդիկի հաշվարկային և այլ հաշիվներ է բացում

9. ապահովում է գործող օրենսդրությամբ նախատեսված փաստաթղթերի պահպանությունը

10. Յոլդիկի Խորհրդի հաստատման և ներկայացնում Յոլդիկի աշխատանքային ներքին կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը

11. արձակում է հրամաններ, հաստատում է Յոլդիկի ներքին ակտերը՝ բացառությամբ Տնօրենների Խորհրդի և բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի իրավասությանը պատկանող ներքին փաստաթղթերի, տալիս է Յոլդիկի բոլոր աշխատակիցների կողմից կատարման համար պարտադիր ցուցումներ

12. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Յոլդիկի աշխատակիցներին

13. աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ

14. ստորագրում և իրավասու մարմիններին է ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական, վիճակագրական և հարկային հաշվետվություններ, դիմումներ և այլ անհրաժեշտ փաստաթղթեր

15. իրավասու է տնտեսական ընկերություններում, ընկերակցություններում և այլ կազմակերպություններում Յոլդիկի մասնակցությամբ պայմանավորված Յոլդիկի անունից մասնակցելու նշված կազմակերպությունների կառավարմանը (ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով դրանով՝ մասնակցելու բաժնետերերի, մասնակիցների ընդհանուր ժողովներին, ընդունելու միակ բաժնետիրոջ, միակ մասնակցի գրավոր որոշումներ)

16. Կնքում է Օրենքի VIII.1 գլխում սահմանված Յոլդիկի ակտիվների հաշվեկշիռային արժեքի հիսուն տոկոսը չգերազանցող, Յոլդիկի գույքի ձեռքբերման կամ օտարման հետ կապված այլ գործարքներ

17. հաստատում է Յոլդիկի հաստիքացուցակը, վարչակազմակերպական

կառուցվածքը

18. հաստատում է Հոլդինգի ամենամյա ծախսերի նախահաշիվը (բյուջեն) և դրա կատարողականը

19. իրականացնում է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

3.9.3 Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները

Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում՝

3.9.3.1 Թողարկողի խորհրդի անդամները

Անունը, ազգանունը	Բնակության վայրը	Զբաղեցրած պաշտոնը	Թողարկողի կազմից դուրս գործունեությունը
Հայկ Եսայան	ՀՀ	խորհրդի նախագահ	«ԹԻՄ» ՓԲԸ 50% բաժնետեր, գլխավոր տնօրեն, «ԹԻՄ ՓԵՅ» ՓԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ (Նախագահ), «Կողբ» հիմնադրամ, հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, «Արմենիա» ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ, «Երևան Զյուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամ:
Ալեքսանդր Եսայան	ՀՀ	խորհրդի անդամ	«ԹԻՄ» ՓԲԸ 50% բաժնետեր, «Մանդալ Էյ Այ» ՍՊԸ, գործադիր տնօրեն, «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ծառայությունների համաշխարհային ընկերակցություն» (WITSA), տնօրենների խորհրդի անդամ, «Առաջատար տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միություն», նախագահ «Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարան», հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, «Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախումբ», հոգաբարձուների խորհրդի պատվավոր նախագահ: Ալեքսանդր Եսայանը հանդիսանում է նաև Տեղեկում Արմենիա ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի նախագահ, «Երևան Զյուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամ:
Արամ Բարսեղյան	ՀՀ	խորհրդի անդամ	«ԹԻՄ ՓԵՅ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ, «Բազետ ընդ Դելիսես» ՍՊԸ համասեփականատեր, «Տեղեկում Արմենիա» ԲԲԸ Տնօրենների խորհրդի անդամ, «Երևան Զյուրանոց» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդի անդամ:

			Խորհրդի անդամ:

3.9.3.2 Շահերի բախում

Թողարկողը իր ներքին նորմատիվային փաստաթղթերով փորձում է նվազագույնի հասցնել շահերի բախման հնարավոր և/կամ հավանական ռիսկը: Այդ նպատակով Հոլդինգում մշակվել և ներդրվել են «Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների քաղաքականությունը», «Շահերի բախման քաղաքականությունը», «Կոռուպցիայի և կաշառակերության դեմ պայքարի քաղաքականությունը» և «Վարվելակերպի կանոնակարգը»:

Թողարկողի և Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող անձանց, ինչպես նաև իրական շահառուների միջև շահերի բախում Թողարկողի կարծիքով առկա չէ, այնուամենայնիվ Թողարկողը ներկայացնում է նաև հետևյալ լրացուցիչ մեկնաբանությունները, որպես Թողարկողի գնահատական:

Թողարկողն Ընկերությունների հետ հանդիսանում է մեկ համբի անդամ: Թողարկողի կարծիքով իր սովորական գործունեության ընթացքում համբի անդամ Ընկերությունների հետ ֆինանսատնտեսական հարաբերություններում շահերի բախում առկա չէ:

3.10 Կառավարման մարմինների գործունեությունը

3.10.1 Թողարկողի Վերստուգող հանձնաժողովը

Հոլդինգի կանոնադրության 11.2 կետի համաձայն՝ Հոլդինգի ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկման մարմինն է Վերստուգող հանձնաժողովը:

Վերստուգող հանձնաժողովը.

1) իրականացնում է Հոլդինգի ֆինանսատնտեսական գործունեության տարեկան արդյունքների ստուգումը, ստուգում է Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը սեփական նախաձեռնությամբ, ցանկացած ժամանակ Խորհրդի կամ Ժողովի որոշմամբ, ինչպես նաև Ընկերության՝ քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսի սեփականատեր բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով,

2) Օրենքով սահմանված դեպքում իրավունք ունի պահանջել արտահերթ ժողովի գումարում,

3) Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգումների արդյունքների հիման վրա կազմում է եզրակացություններ:

Անունը, ազգանունը	Բնակության վայրը	Զբաղեցրած պաշտոնը
Վահան Մանուկյան	ՀՀ	Վերստուգող

3.10.2 Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները

Թողարկողը՝ հանդիսանալով բաժնետիրական ընկերություն, իր գործունեության ընթացքում առաջնորդվում է բաժնետիրական ընկերությունների և հաշվետու թողարկողների համար կիրառելի օրենսդրությամբ նախատեսված կորպորատիվ կառավարման պահանջներով:

Հիլդինգում ձևավորված են կորպորատիվ կառավարման երեք մարմիններ՝

1. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով – կառավարման բարձրագույն մարմին:
2. Տնօրենների խորհուրդ - Ընկերության գործունեության ընդհանուր (ռազմավարական) ղեկավարումն իրականացնող մարմին:
3. Գլխավոր տնօրեն – Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնող մարմին:

Հիլդինգն իր ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկումն իրականացնելու համար ընտրել է վերստուգող:

Այս պահին Հիլդինգի կորպորատիվ կառավարումը չի բավարարում ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի 30.07.2024 թվականի N 1955-Ն հրամանով հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքով (այսուհետ՝ Կանոնագիրք) սահմանված պահանջներին (տնօրենների խորհրդին կից հանձնաժողովներ ձևավորված չեն, խորհուրդը չունի անկախ անդամներ):

Բորսայի «Արժեթղթերի ցուցակման և առևտրին թույլատրման կանոններ»-ով սահմանված ժամկետում և պարտքային արժեթղթերը ցուցակած թողարկողների համար պարտադիր լինելու պայմաններում Հիլդինգը կընդունի և կկիրառի Կանոնագիրքը:

3.11 Հսկող անձինք

«Թիմ Հիլդինգ» ՓԲԸ հասարակ բաժնետոմսերի իրական շահառուներն են Հայկ և Ալեքսանդր Եսայանները՝ յուրաքանչյուրը՝ 50-ական տոկոս բաժնետոմսերի բաժնետեր է: Հայկ և Ալեքսանդր Եսայանները որպես «Թիմ Հիլդինգ» ՓԲԸ բաժնետեր ունեն ձայնի միևնույն իրավունքները:

3.11.1 Հսկողության տակ գտնվելու մասին տեղեկատվություն

Հիլդինգը որևէ անձի և/կամ կազմակերպության հսկողության տակ չի գտնվում:

3.12 Տեղեկատվություն թողարկողի ֆինանսական կանխատեսումների և պատմական ֆինանսական տեղեկատվության մասին

3.12.1 Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2023 - 2024 թթ. աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են Հավելված 2-ում:

3.12.2 Միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են Հավելված 3-ում:

ԿԵՐԱՊԱՅՈՒՄ: Նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական արդյունքները չեն երաշխավորում ապագա ցուցանիշների ստացումը/ծեռք բերումը: Թողարկողի կողմից արված կանխատեսումները չպետք է դիտվեն որպես ցուցում, հավաստիացում կամ համարվեն հիմք նման հավաստիացման համար: Թողարկողը չի հավաստիացնում կանխատեսվող ֆինանսական արդյունքների ստացումը, քանի որ ծրագրված ֆինանսական արդյունքների ստացումը կախված է բազմաթիվ գործոններից, որոնք ամբողջությամբ վերահսկելի չեն Թողարկողի կողմից:

Ազդագրում որոշ արտահայտություններ պատմական փաստերի ներկայացումներ չեն, այլ՝ հետագա կանխատեսումների որակումներ: Այդ որակումները ներառում են այնպիսի արտահայտություններ ինչպիսիք են ծրագրեր, նպատակներ, թիրախներ, ռազմավարություններ, հետագա իրադարձություններ կամ ապագա կատարողականի վերաբերյալ ենթադրություններ՝ ընդունելով այն, որ դրանք պատմական փաստերը նկարագրող որակումներ չեն: «Հավատում», «ակնկալում», «կանխատեսում», «մտադրություն», «սպասում», «նախագիծ», «գնահատական», «ցանկություն», «կարող», «պետք» եւ նմանատիպ արտահայտություններն հետագա կանխատեսումների որակումներ են, բայց ներհատուկ ու բացառիկ չեն նման արտահայտությունների որակման համար: Իրենց բնույթով հետագա կանխատեսումների որակումները ներառում են բնորոշ ռիսկեր եւ անորոշություններ, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ կոնկրետ, և կա հավանականություն, որ այդ կանխատեսումները, ենթադրությունները, գնահատականները և այլ որակումները չեն իրականանա կամ ձեռք բերվի:

3.12.3 Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Թողարկողը ներգրավված չէ որևէ դատական և(կամ) արբիտրաժային գործում և (կամ) վարչական իրավական վարույթում, որը կարող է Թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունենալ: Ապագայում նմանատիպ վարույթներ ևս չեն ակնկալվում:

Ընկերություններին, Հոլդինգին և վերջինիս բաժնետերերին առնչվող դատական գործընթացների (առկայության դեպքում) մասին տեղեկությունները արտացոլվում են նաև Դատական տեղեկատվական համակարգում հետևյալ հղմամբ՝ <http://www.datalex.am>:

3.13 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

3.13.1 Կանոնադրական կապիտալը

3.13.1.1 Կանոնադրական կապիտալի մեծությունը

Հոլդինգի կանոնադրական կապիտալն Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրվա

դրությամբ կազմել է 100,000 (հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը հավասարապես բաժանված է Հայկ և Ալեքսանդր Եսայանների միջև:

3.13.1.2 Հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը

Հոլդինգը չունի հայտարարված և չտեղաբաշխված բաժնետոմսեր:

3.13.1.3 Թողարկված բաժնետոմսերի քանակը

Հոլդինգը թողարկել է թվով ընդամենը 100,000 (հարյուր հազար) հատ հասարակ (սովորական) բաժնետոմս: Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են:

Հոլդինգը չունի թողարկված, բայց չվճարված կամ ոչ լրիվ վճարված բաժնետոմսեր:

3.13.1.4 Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը

Հոլդինգի մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 1 (մեկ) ՀՀ դրամ:

3.13.2 Կանոնադրությունը

Ըստ Թողարկողի կանոնադրության 2.3-րդ կետի՝ Հոլդինգը կարող է իրականացնել ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով չարգելված ցանկացած տնտեսական գործունեություն: Ըստ Թողարկողի կանոնադրության 2.2-րդ կետի՝ Հոլդինգի գործունեության հիմնական տեսակներն են այլ ընկերություններում (դուստր, կախյալ) մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) ձեռքբերումը, դուստր և կախյալ ընկերությունների զարգացումը, և դրանցում մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) օտարումը:

3.14 Էական պայմանագրերը

Թողարկողի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրերի Էական պայմանները ներկայացված են ստորև.

Հոլդինգի/Ընկերությունների ակտիվների շուրջ 95%-ը գրավադրված է վարկային պարտավորությունների դիմաց:

Գրավի պայմանագրերի համաձայն՝ գրավադրված գույքը չի կարող օտարվել՝ առանց գրավառուի նախնական համաձայնության: Պայմանագրերով գույքերի օգտագործման սահմանափակումներ նախատեսված չեն:

3.15 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը եվ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Բացի ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և Ազդագրում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններից, Ազդագրի որևէ մասում չի օգտագործվել հաշվապահի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ ցանկացած այլ փորձագետի մասնագիտական կարծիք:

3.16 Այլ տեղեկատվություն

Հոլդինգի կանոնադրության, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, ինչպես նաև աուդիտորական եզրակացությունների էլեկտրոնային տարբերակները կարող են ձեռք բերվել Հոլդինգի պաշտոնական կայքէջից՝ www.teamgroup.am:

ՆԵՐԴՐՈՂԸ, ԾԱՆՈԹԱՆԱԼՈՎ ՍՈՒՅՆ ԱԶԴԱԳՐԻՆ, ՊԵՏՔ Է ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԳՆԱՀԱՏԻ ՏՎՅԱԼ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՍԵՓԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՌԻՍԿԸ՝ ՄԻՆՉԵՎ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Սահմանումներ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Աուդիտ անցած հաշվետվություններ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Միջանկյալ հաշվետվություններ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

ՅԱՎԵԼՎԱԾ 1: Սահմանումներ

Եթե այլ բան չի սահմանված կամ բովանդակությունը կամ համատեքստը այլ բան չի պահանջում, Ազդագրում մեկնաբանումներն ու հասկացությունները հետևյալն են՝

ա) բաժինների անվանումները օգտագործվում են միայն վկայակոչման նպատակով և չեն սահմանափակում կամ ներգործում նրանց նշանակության վրա,

բ) եզակի թվով սահմանված տերմինները (բառերը) արտահայտում են նույնի հոգնակի թիվը ու հակառակը,

գ) որևէ բաժնին, կողմին կամ հավելվածին որևէ հղում համարվում է հղում Ազդագրի տվյալ բաժնին կամ կողմին կամ հավելվածին,

դ) ցանկացած փաստաթղթի (ներառյալ առանց սահմանափակման Ազդագիրը) վկայակոչումը կամ սահմանումը կամ հղումը կհամարվեն վկայակոչում այդ փաստաթղթին, որը ժամանակ առ ժամանակ կարող է լրացվել, վերանայվել կամ փոփոխվել, բացառությամբ այն փոփոխությունների, լրացումների կամ վերանայումների, որոնք կատարվել են օրենսդրության պահանջների խախտմամբ, ընդ որում Ազդագրին հղումը համարվում է վկայակոչում նաև դրա անբաժանելի մասը կազմող փաստաթղթերին (հավելվածներ և այլն),

ե) ցանկացած անձին վկայակոչումը վերաբերում է նաև ժամանակ առ ժամանակ նրան փոխարինող անձին կամ նրա իրավահաջորդին:

«Ազդագիր» կամ «Ծրագրային Ազդագիր»	Պարտատոմսերի սերիաների թողարկման և առաջարկի նպատակով կազմված սույն ծրագրային ազդագիրը, որը համարվում է ծրագրային ազդագիր՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով:
«Ածանցյալ ֆինանսական գործարք»	Տոկոսադրույքների, արժույթների և ապրանքների գների հետ կապված՝ սվոփ, քեփ (cap), քոլլար (collar), ֆյուչերս, ֆորվարդ կամ նմանատիպ այլ պայմանագիր:
«ԱՄՆ դոլար»	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների ազգային արժույթը:
«Բորսա»	Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
«Գրավի իրավունք»	Ցանկացած հիփոթեքային, գրավադրման, գանձման, պատվիրակման, ապահովման իրավունք, սեփականության իրավունքի պահպանում, նախապատվության իրավունք, հավատարմագրային կառավարման իրավունք, հաշվանցման իրավունք, հակընդդեմ հայց կամ բանկի կողմից գրավադրման իրավունք, ապահովում տրամադրող ցանկացած տեսակի արտոնություն կամ առաջնահերթություն, ապահովագրական հատուցում ստացող անձանց, լրացուցիչ ապահովագրված անձանց կամ շահառուների նշանակում կամ որևէ

	ապահովագրության պայմանագրի ներքո ցանկացած նմանատիպ պայմանավորվածություն կամ մեկ պարտատիրոջ որևէ նախապատվության իրավունք մեկ այլ պարտատիրոջ նկատմամբ, որը բխում է որևէ օրենքով, կանոնակարգով, դատավճռով, հրամանով կամ պահանջով սահմանված դրույթներից:
«Դեպոզիտարիա»	«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան հիմնադրված և գործող բաց բաժնետիրական ընկերություն, գրանցման համարը՝ 1:
«Եռակողմ Պայմանագիր»	Ազդագրի 2.3.8 կետով սահմանված՝ ներդրողի, Դեպոզիտարիայի և Հաշվի օպերատորի միջև կնքվող պայմանագիրը:
«Էական փոփոխություն»	«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում և ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում կիրառվող իմաստով ցանկացած Էական փոփոխություն, ինչպիսիք են Ճրագրային Ազդագրում ներառված տեղեկատվության Էական փոփոխությունները կամ նոր Էական փաստերի կամ իրադարձությունների առաջացումը:
«Ընդհանուր ժողով»	«Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը:
«Ընկերություն»	Իրավաբանական անձ, որի նկատմամբ թողարկողն ունի ուղղակի կամ անուղղակի հսկողություն կամ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն տիրապետում է քվեարկող բաժնետոմսերի ավելի քան 50%-ին (հիսուն տոկոսին) կամ ունի նմանատիպ սեփականության իրավունք: Սույն կետի իմաստով «հսկողություն» նշանակում է իրավաբանական անձի կառավարումն ու քաղաքականությունն ուղղորդելու իրավասություն՝ քվեարկող բաժնետոմսերի տիրապետման միջոցով, պայմանագրի ուժով կամ այլ կերպ:
«Թողարկման հաշվեհամար»	Թողարկման նպատակով «Ֆրիդոմ Ֆինանս

	Արմենիա» ՍՊԸ-ի բացած հատուկ հաշվեհամարը՝ որին ներդրողների կողմից վճարվելու են Պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարները:
«Թողարկող» կամ «Հոլդինգ»	«Թիմ Հոլդինգ» ՓԲԸ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան հիմնադրված և գործող փակ բաժնետիրական ընկերություն, գրանցման համարը՝ 264.120.1209904:
«Վավեր հայտ-հանձնարարական»	Ազդագրի 2.4.1.4 կետով սահմանված՝ Տեղաբաշխողի կողմից պատշաճ առաքման և համապատասխան վճարի կատարման հիմքով հաստատված Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը:
«Պարտավորությունների չկատարման դեպք»	2.7.4 ենթակետում («Պարտավորությունների չկատարման դեպքեր») նկարագրված իրադարձություններից որևէ մեկը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Առևտրի անցած հաշվետվություններ

«ԹԻՄ ՀՈԼԴԵՅԻՆԳ»

ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԽՈՒՄԲԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբեր 2023 թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2024

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

08.11.2024թ.

N 032432

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

«Բլոկեր Թիլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

Վ.Գևորգյան

ԱՆԿԱԽ ԱՌԱՂԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Թիմ հոլդինգ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Թիմ հոլդինգ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության (հետայսու՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (հետայսու՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները ու դրամական հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Խմբի 2022թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ենթարկվել աուդիտի: Մեզ չի հանձնարարվել իրականացնել Խմբի 2022թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, այդ իսկ պատճառով մենք կարծիք կամ որևէ այլ հավաստում չենք արտահայտում Խմբի 2022թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մեր եզրակացությունը չի ներառում վերապահում՝ այս հարցի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Խումբը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- o Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- o Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հնկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

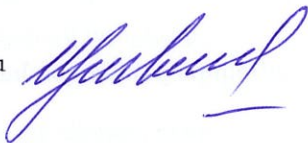
- o Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ Խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- o Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- o Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր

Մ. Պոնամարևա

08.11.2024թ.

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

**ՇԱՀՈՒՑԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2023 թ-ին ավարտված տարվա համար

			<i>(հազար դրամ)</i>
	Ծան.	2023թ.	2022թ. աուդիտ չանցած
Հասույթ	5	2,710,799	425,188
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(1,575,841)	(260,535)
Համախառն շահույթ		1,134,958	164,653
Իրացման ծախսեր	7	(334,957)	(95,688)
Վարչական ծախսեր	8	(446,091)	(98,077)
Այլ եկամուտներ	9	628,243	295,289
Այլ ծախսեր	10	(206,609)	(88,007)
Գործառնական շահույթ		775,544	178,170
Ֆինանսական եկամուտ, զուտ	11	1,047,946	17,409
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	15	284,556	-
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից (վնաս)/շահույթ, զուտ		(479,676)	3,551
Շահույթ մինչև հարկումը		1,628,370	199,130
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում/(ծախս)	12	36,732	(6,666)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո		1,665,102	192,464
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Այլ համապարփակ արդյունք		-	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		1,665,102	192,464
Տարվա շահույթի վերագրումը՝			
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին		1,704,736	207,576
Զվերահսկող բաժնեմաս		(39,634)	(15,112)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԵՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2023թ-ի դրությամբ

(հազար դրամ)

2022թ.

աուդիտ չանցած

Ծան.

2023թ.

Ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

13

11,740,473

987,998

Ոչ նյութական ակտիվներ

14

340,084

200,225

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

15

1,338,552

-

Այլ ներդրումներ

16

609,821

-

Տրված փոխառություններ

17

224,275

21,704

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

18

2,035,785

126,389

Ժամկետային ավանդներ

19

661,674

-

Հետաձգված հարկային ակտիվներ

20

72,920

1,634

Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ

17,023,584

1,337,950

Ընթացիկ ակտիվներ

Պաշարներ

21

581,703

403,345

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

18

1,227,400

219,721

Տրված փոխառություններ

17

1,020,000

45,000

Ժամկետային ավանդներ

19

302,814

-

Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

22

54,909

102,381

Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ

3,186,826

770,447

Ընդամենը ակտիվներ

20,210,410

2,108,397

Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ

23

Սեփական կապիտալ

100

100

Բաժնետիրական կապիտալ

926,514

393,796

Հավելյալ կապիտալ

1,912,312

207,576

Կուտակված շահույթ

2,838,926

601,472

38,824

7,812

2,877,750

609,284

Զվերահսկող բաժնեմաս

Ընդամենը սեփական կապիտալ

Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ

24

14,712,592

978,489

Վարկեր և փոխառություններ

Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ

14,712,592

978,489

Ընթացիկ պարտավորություններ

24

692,547

710

Վարկեր և փոխառություններ

25

1,895,218

512,272

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

32,303

7,642

Շահութահարկի գծով պարտավորություն

2,620,068

520,624

Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ

20,210,410

2,108,397

Ընդամենը սեփական կապիտալ և

պարտավորություններ

Հայկ Եսայան

Գլխավոր տնօրեն

Տաթևիկ Գևորգյան

Հաշվապահական ծառայություններ

մատուցող

«Թիմ» ՓԲ Ընկերություն

Հաշվապահական և խորհրդատվական

Ծառայություններ ղեկավար

08 նոյեմբերի 2024թ.

1-30 ծանոթագրությունները կազմում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2023թ-ին ավարտված տարվա համար

	Բաժնետիրական կապիտալ	Հավելյալ կապիտալ	Կուտակված շահույթ(վնաս)	Ընդամենը	Զվերահսկող բաժնեմաս	(հազար դրամ) Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ. առույիտ չանցած	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ						
Տարվա շահույթ	-	-	207,576	207,576	(19,768)	187,808
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	207,576	207,576	(19,768)	187,808
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	100	-	-	100	-	100
Բաժնետերերից ստացված անտոկոս փոխառության զեղչման ազդեցություն	-	393,796	-	393,796	-	393,796
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	100	393,796	-	393,896	-	393,896
Ներդրումներ դուստր ընկերությունների բաժնետիրական կապիտալի զվերահսկող մասում	-	-	-	-	27,580	27,580
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. առույիտ չանցած	100	393,796	207,576	601,472	7,812	609,284
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	100	393,796	207,576	601,472	7,812	609,284
Համապարփակ եկամուտ						
Տարվա շահույթ	-	-	1,704,736	1,704,736	(39,634)	1,665,102
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	1,704,736	1,704,736	(39,634)	1,665,102
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Բաժնետերերից ստացված անտոկոս փոխառության զեղչման ազդեցություն	-	532,718	-	532,718	-	532,718
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	532,718	-	532,718	-	532,718
Ներդրումներ դուստր ընկերությունների բաժնետիրական կապիտալի զվերահսկող մասում	-	-	-	-	70,646	70,646
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	100	926,514	1,912,312	2,838,926	38,824	2,877,750

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2023թ.-ին ավարտված տարվա համար

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ. աուդիտ չանցած
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	4,304,341	393,538
Այլ մուտքեր	82,053	86,165
Աշխատակիցներին և նրանց անունից դրամական վճարումներ	(663,669)	(157,208)
Վճարված հարկեր և տուրքեր	(648,079)	(189,069)
Վճարումներ մատակարարներին	(1,731,618)	(401,277)
Այլ վճարներ	(42,666)	(17,390)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	1,300,362	(285,241)
Վճարված շահութահարկ	(3,581)	(3,420)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	1,296,781	(288,661)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(3,851,628)	(438,944)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	61,250	-
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	(350,000)	-
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	(1,016,260)	-
Դուստր ընկերության ձեռքբերում՝ առանց ձեռքբերված դրամական միջոցների	(7,720,317)	90,037
Տրամադրված փոխառություններ	(1,366,853)	(72,935)
Ավանդների ներդրում	(964,488)	-
Ստացված տոկոսներ	92,076	964
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(15,116,220)	(420,878)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	17,195,616	869,991
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումներ	(3,452,075)	(56,014)
Վճարված տոկոսներ	(40,604)	(806)
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	70,646	100
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/զուտ դրամական միջոցներ	13,773,583	813,271
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների զուտ աճ	(45,856)	103,732
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(1,616)	(1,351)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	102,381	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	54,909	102,381

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբերի 2023 թ-ին ավարտված տարվա համար

1. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Թիմ հոլդինգ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը («Մայր ընկերություն», դուստր ընկերությունների հետ միասին՝ «Խումբ») ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ 2021թ.-ին: Մայր ընկերության բաժնետերերն են ՀՀ քաղաքացիներ Հայկ Եսայանը և Ալեկսանդր Եսայանը:

Մայր ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են՝ այլ ընկերություններում (դուստր, կախյալ) մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) ձեռքբերումը, դուստր և կախյալ ընկերությունների զարգացումը և դրանց մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) օտարումը:

Մայր ընկերությունն ունի տասներկու դուստր ընկերություններ: Դուստր ընկերությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը առավել մանրամասն բացահայտված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 2.4-ում:

Մայր ընկերության իրավաբանական հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, Ազատության պողոտա 24/1:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Զափման հիմունքներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով:

2.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.3 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 26-ում:

2.4 Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Մասնաբաժին 2023թ.	Մասնաբաժին 2022թ.	Գրանցման երկիր	Գործունեություն
«Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ	95%	90%	ՀՀ	գինեգործություն
«Մեգա Էներջի» ՍՊԸ	100%	100%	ՀՀ	արևային էներգիայի արտադրություն
«Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	քաղաքաշինության բնագավառում շինարարության իրականացում
«Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ	70%	70%	ՀՀ	առցանց առևտրի կազմակերպում
«Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	ալկոհոլային խմիչքների, տոնիկների և կաթի մանրամեծածախ վաճառք
«ԵՐԵՎԱՆ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ» ԲԲԸ	100%	-	ՀՀ	հյուրանոցային ծառայություններ
«Սերվիսհաբ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	հաշվապահական, խորհրդատվական ծառայություններ
«Թիմ Լոջիսթիքս» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	միջազգային բեռնափոխադրումների և պահեստային ծառայությունների տրամադրում
«Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	այլ ընկերություններում մասնակցության ձեռքբերում, դուստր և կախյալ ընկերությունների զարգացում և դրանցում մասնակցության օտարում
«Միքս Ֆուդ» ՓԲԸ	50%	50%	ՀՀ	մանկական կերերի ներմուծում և վաճառք
«Գրանդ Կաֆե» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	գործունեություն չի իրականացնում
«Արմենսելլ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	գործունեություն չի իրականացնում

«Միքս Ֆուդ» ՓԲԸ-ն վերահսկվում է Մայր ընկերության կողմից անուղղակի՝ «Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ դուստր ընկերության միջոցով:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողաբար կիրառվել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Խմբի ֆինանսական վիճակի ներկայացման ժամանակ: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է Խմբի բոլոր ընկերությունների կողմից:

3.1 Համախմբման հիմքերը

Դուստր ընկերություններն այն կազմակերպություններն են, որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից: Վերահսկողությունն առկա է, երբ Խումբը կարող է դեկլարել կազմակերպության գործունեության ֆինանսական և գործառնական քաղաքականությունը՝ նրա գործունեությունից օգուտ ստանալու համար:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերված կամ օտարված դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններն ընդգրկված են Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ սկսած վերահսկողության սահմանման ամսաթվից մինչև վերահսկողության դադարեցման ամսաթիվը: Ներխմբային հաշվեկշիռները և ներխմբային գործարքներից չիրացված եկամուտներն ու ծախսերը դուրս են հանվում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

Անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտումներ են արվում դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններում՝ դրանց քաղաքականությունները Խմբի այլ անդամների կողմից կիրառվող քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու համար:

3.2 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը սովորական գործունեության ընթացքում տրամադրված ապրանքի և ծառայությունների համար ստացվելիք գումարն է և չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հանած գեղչերը և վաճառքի հետ կապված հարկերը: Խմբի կողմից ստացված հասույթի ճանաչումը կատարվում է հետևյալ հիմունքով.

Ապրանքի վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների վաճառքը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում ավարտվել է ծառայությունների մատուցումը ըստ առանձին գործարքի, ինչը գնահատվում է որպես փաստացի մատուցված ծառայության և մատուցվող ամբողջ ծառայության հարաբերակցություն:

3.3 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն ու ծախսերը կազմված են հետևյալից.

- Տոկոսային եկամուտ
- Տոկոսային ծախս
- Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող գուտ օգուտ կամ վնաս

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը անմիջականորեն վերագրելի փոխառության ծախսումները այդ ակտիվի արժեքի մասն են կազմում (կապիտալացվում են):

3.4 Աշխատակիցների վարձատրություն

Աշխատավարձերը և աշխատողների այլ հատուցումները չափվում են չգեղջված հիմունքով և ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, որում համապատասխան ծառայությունը մատուցվել է:

3.5 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ, 1 ռուսական ռուբլին՝ 4.5 ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ, ռուսական ռուբլին՝ 5.59 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Մեփական ուժեքով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության կապիտալացված ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ/ծախս:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, իսկ արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Փոխարինված բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցի առօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժեքով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է՝ հիմնվելով ակտիվի սկզբնական արժեքի վրա՝ հանած դրա գնահատած մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և կառուցվածքներ	-20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	-5-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-5-10 տարի
Տնտեսական, արտադրական և այլ գույք	-3-10 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի:

3.8 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարինման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար ծախսումները:

3.9 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ – Բիզնես մոդելի գնահատում

Խմբի պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և դեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք դեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետների համապատասխանեցմանը համապատասխան պարտավորությունների մարման ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ – Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների

Ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները:

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի գեղչով կամ հավելավճարով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամկետ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարի չափով, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է պայմանագրի անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսները (կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման պայմանի իրական արժեքն էական չէ սկզբնական ճամնաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ – Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ – Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախատեսված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով զուտ շահույթը և վնասը, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական

ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բո-լոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Խումբն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

3.10 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, պայմանագրային ակտիվների, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների, սակայն ոչ՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում էր ՀՀՄՍ 39-ով:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման մոդելի գործողության ոլորտում գտնվող ակտիվների համար սովորաբար ակնկալվում է, որ արժեզրկումից կորուստները կաճեն և կդառնան առավել փոփոխական:

Խումբը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Խումբը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- (i) պարտքային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- (ii) այլ պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը (օրինակ, ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի ընթացքում պարտականությունների չկատարման ռիսկ) էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- (i) հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- (ii) ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Խումբը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 180 օր ուշացումը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Խումբը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Խումբը չի ակնկալում դուրս գրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն այս ակտիվները դիտարկում է արժեզրկման վկայության առանձին և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի ակտիվները գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Արժեզրկման առանձին վկայություն չհայտնաբերելու դեպքում, այս ակտիվները գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով:

Ակտիվները, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով ակտիվները:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է փոխհատուցման ժամկետների և կրած վնասի գումարի նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը և կատարում է ճշգրտում, եթե ընթացիկ տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լիներ նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ պահուստային հաշվում: Եթե Խումբը գտնում է, որ չկա ակտիվը փոխհատուցելու իրատեսական հնարավորություն, համապատասխան գումարները դուրս են գրվում: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը և այդ նվազեցումը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Զեղչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

3.12 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է

ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույքի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Խումբն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Խումբը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.13 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Խումբը պետք է

ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,

(բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

(ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,

(բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի

3.14 Հասույթ

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Խմբի կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրային զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայություններից հասույթը ճանաչվում է, երբ ծառայությունները փաստացի մատուցված են պատվիրատուին:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Վարձակալական եկամուտ

Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը գեղջում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

3.15 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնեմասեր, որոնք հաշվառվում են անվանական արժեքով:

3.16 Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն՝ դրանց հայտարարման ժամանակաշրջանում:

3.17 Համեմատական տվյալներ

Անհրաժեշտության դեպքում համեմատական տվյալները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել:

Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը: Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Պարտավորությունների դասակարգում որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ),
- Վարձակալության գծով պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության դեպքում (ՀՀՄՍ 16-ի Փոփոխություններ),
- Մատակարարների ֆինանսական պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ՝ պայմանագրային պարտավորվածություններով (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ):

5. ՀԱՍՈՒՅԹ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Հյուրանոցային ծառայություններից	1,614,649	-
Գինու վաճառքից	500,311	371,998
Ծառայությունների մատուցումից	146,893	28,083
Ապրանքների վաճառքից	104,361	13,495
Շինարարական աշխատանքներից	246,302	5,100
Բեռնափոխադրումներից	98,283	6,512
	2,710,799	425,188

6. ՎԱՃԱՌՔԻ ԻՆՔՆԱՐԺԵՔ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Հյուրանոցային ծառայության ինքնարժեք	864,407	-
Գինու վաճառքի ինքնարժեք	281,265	226,247
Ծառայությունների մատուցման ինքնարժեք	90,208	17,290
Ապրանքների վաճառքի ինքնարժեք	54,003	9,187
Շինարարական աշխատանքների ինքնարժեք	228,758	4,467
Բեռնափոխադրումների ինքնարժեք	57,200	3,344
	1,575,841	260,535

7. ԻՐԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	158,931	43,664
Կոմիսիոն ծախսեր	71,838	-
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	16,916	4,700
Ֆիրմային անվան օգտագործման ծախսեր	14,255	-
Հիմնական միջոցների նորոգման և սպասարկման ծախսեր	13,804	-
Մաշվածության ծախսեր	18,828	23,044
Բեռնափոխադրման ծախսեր	11,546	16,576
Ապահովագրության ծախսեր	16,674	-
Այլ ծախսեր	12,165	7,704
	334,957	95,688

8. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	225,369	64,081
Առդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	40,746	4,900
Բանկային ծախսեր	69,865	1,296
Ապահովագրական ծախսեր	13,250	-
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	14,050	4,052
Մաշվածության ծախսեր	18,565	9,518
Մոցիալ մշակութային և սննդի ծախսեր	3,550	-
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	13,363	8,544
Ծրագրային սպասարկման ծախսեր	5,358	-
Զփոխհատուցվող հարկեր	25,670	-
Այլ ծախսեր	16,305	5,686
	446,091	98,077

9. ԱՑԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Բացասական գույքիլի	594,100	290,511
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտներ, զուտ	14,038	-
Եկամուտներ վարձակալությունից	11,524	-
Այլ եկամուտ	8,581	4,778
	628,243	295,289

10. ԱՑԼ ԾԱԽՍԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Գույքիլի արժեզրկում	93,432	70,961
Հատկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	18,111	4,474
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման (արժեզրկման) ծախսեր	14,525	-
Արտարժույթի փոխարկման ծախսեր	23,698	3,326
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	33,150	7,242
Այլ ծախսեր	23,693	2,004
	206,609	88,007

11. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ, ԶՈՒՏ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Վարկերից տոկոսային ծախսեր	624,239	45,635
Փոխառություններից տոկոսային ծախսեր	162,655	18,399
Սուբսիդավորվող տոկոսներ	(115,667)	(45,233)
Փոխառություններից տոկոսային եկամուտներ	(85,845)	(383)
Ավանդներից տոկոսային եկամուտներ	(36,653)	-
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտներ	(846)	-
Անտոկոս փոխառության գեղչումից եկամուտ, զուտ	(1,595,829)	(35,827)
Զուտ ֆինանսական (եկամուտ)/ծախս	(1,047,946)	(17,409)

12. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ/(ԾԱԽՍ)

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(32,563)	(7,642)
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում (Ծանոթագրություն`20)	69,295	976
	36,732	(6,666)

13. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	(հազար դրամ)							
	Շենքեր, կառուցվածքներ և հող	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Տնտեսական, արտադրական և այլ գույք	Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ	Տնկիներ	Անավարտ շինարարություն, տեղակայման ենթակա սարքավորումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
01-ը հունվարի 2022թ	-	-	-	-	-	-	-	-
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	24,055	60,708	20,455	21,277	201,277	-	19,305	347,077
Ավելացում	4,910	270,479	122,686	4,240	163,254	5,000	181,101	751,670
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,965	331,187	143,141	25,517	364,531	5,000	200,406	1,098,747
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	15,007,998	37,894	34,794	879,123	-	-	-	15,959,809
Ավելացում	158,940	320,604	93,929	49,401	1,684,910	22,446	1,124,171	3,454,401
Օտարում/Դուրսգրում	-	(423)	(13,000)	-	-	-	(689)	(14,112)
Ներքին շարժ	246,240	25,060	-	1,268	(33,137)	-	(239,431)	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,442,143	714,322	258,864	955,309	2,016,304	27,446	1,084,457	20,498,845
Կուտակված մաշվածություն								
01-ը հունվարի 2022թ	-	-	-	-	-	-	-	-
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	-	4,842	524	9,661	18,408	-	-	33,435
Տարվա հաշվարկ	-	34,646	4,940	6,763	30,965	-	-	77,314
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	39,488	5,464	16,424	49,373	-	-	110,749
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	7,128,669	22,501	26,790	819,832	-	-	-	7,997,792
Տարվա հաշվարկ	425,648	102,637	21,500	25,285	75,321	-	-	650,391
Օտարում/Դուրսգրում	-	(88)	(472)	-	-	-	-	(560)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,554,317	164,538	53,282	861,541	124,694	-	-	8,758,372
Չուտ հաշվեկշռային արժեք								
31 դեկտեմբերի 2022թ	28,965	291,699	137,677	9,093	315,158	5,000	200,406	987,998
31 դեկտեմբերի 2023թ	7,887,826	549,784	205,582	93,768	1,891,610	27,446	1,084,457	11,740,473

Խմբի որոշ հիմնական միջոցներ գրավադրված են:

14. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

(հազար դրամ)

	Համակարգչային ծրագրեր	Հաճախորդների և զանգերի սպասարկման համակարգեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	400	62,373	3,253	66,026
Ավելացում	-	143,785	1,974	145,759
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	400	206,158	5,227	211,785
Ավելացում	619	165,597	4,849	171,065
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,019	371,755	10,076	382,850
Կուտակված ամորտիզացիա				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	206	858	1,048	2,112
Տարվա հաշվարկ	17	9,145	286	9,448
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	223	10,003	1,334	11,560
Տարվա հաշվարկ	58	30,408	740	31,206
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	281	40,411	2,074	42,766
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	177	196,155	3,893	200,225
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	738	331,344	8,002	340,084

15. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԱՍՈՑԻԱՅՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

(հազար դրամ)

	2023թ.	2022թ.
Առևտրային կազմակերպություն		
Ներդրման ինքնարժեք	82,500	-
Հետձեռքբերումային շահույթում ներդրողի բաժնեմաս	3,115	-
Զուտ ներդրում	85,615	-
Առևտրային կազմակերպություն		
Ներդրման ինքնարժեք	971,496	-
Հետձեռքբերումային շահույթում ներդրողի բաժնեմաս	281,441	-
Զուտ ներդրում	1,252,937	-
Ընդամենը ներդրումներ	1,338,552	-

Ֆրեշ Մարկետ ՍՊ ընկերության բաժնեմասսի 25% և Sky Tel LLC կազմակերպության բաժնեմասի 30% սեփականության իրավունքով պատկանում են «Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ դուստր ընկերությանը: Sky Tel LLC կազմակերպությունը գրանցված է Վրաստանի հանրապետությունում:

16. ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

		(հազար դրամ)
	2023թ.	2022թ.
Առևտրային բանկ	350,000	-
Առևտրային կազմակերպություն	259,821	-
	609,821	-

Հաշվետու ժամանակաշրջանում «Թիմ ինվեստ» ՓԲ ընկերությանը ձեռք է բերել թվով 1,166,667 հատ Յունիբանկ ԲԲԸ-ի բաժնետոմսեր:

«Մեգա Էներջի» ՍՊԸ դուստր կազմակերպությանը ունի 100% մասնակցություն ՄեգաԷներջի ՍՊԸ-ՀԷԿ կազմակերպությունում, սակայն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վերահսկողությունը դեռ չի անցել «Մեգա Էներջի» ՍՊԸ-ին:

17. ՏՐՎԱԾ ՓՈԽԱՌՈՅՈՒՆՆԵՐ

		(հազար դրամ)
	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ	224,275	21,704
Ընթացիկ	1,020,000	45,000
	1,244,275	66,704

Տրված փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2023թ.	2022թ.
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2026թ.	անտոկոս	13,790	7,872
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	13,979	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	99,282	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	անտոկոս	6,000	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2024թ.	անտոկոս	20,000	45,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2027թ.	անտոկոս	9,908	8,832
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2026թ.	անտոկոս	41,803	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2024թ.	14.00%	1,000,000	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	14.00%	19,000	5,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	14.00%	20,513	-
				1,244,275	66,704

Անտոկոս փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվել է որպես բոլոր ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեք՝ գեղչված օգտագործելով համանման պարտքային վարկանիշով համանման գործիքների (համանման՝ արժույթի, ժամկետի, տոկոսադրույքի տեսակի և այլ գործոնների տեսանկյունից) համար շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքը (ՀՀ դրամի՝ 12,55% և 12,9%, ԱՄՆ դոլարի՝ 8,31%):

18. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	449,862	145,815
Այլ դեբիտորական պարտքեր	51,300	5,418
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ դեբիտորական պարտքերի գծով	(11,932)	-
	489,230	151,233
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	2,283,310	132,676
Կանխավճարված հարկեր	490,645	62,201
	2,773,955	194,877
	3,263,185	346,110
		(հազար դրամ)
	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ	2,035,785	126,389
Ընթացիկ	1,227,400	219,721
	3,263,185	346,110

28 ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային կորուստների վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները: Արժեզրկման պահուստի գումարը հաշվարկելիս կիրառվել է ՖՀՄՍ 9-ի՝ ակնկալվող կորուստների մոդելը:

Տե՛ս ծանոթագրություն 28՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

19. ԺԱՄԿԵՏԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ոչ ընթացիկ	661,674	-
Ընթացիկ	302,814	-
	964,488	-

Ժամկետային ավանդների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.10%	16,570	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.25%	115,244	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.45%	80,000	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.50%	23,000	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.75%	68,000	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	6.00%	18,429	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	8.5%	146,556	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.35%	97,024	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.50%	289,675	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	10%	109,990	-
				964,488	-

20. ՀԵՏԱԾԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Տարեկան մնացորդ	1,634	-
Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	1,991	658
Տարվա արդյունքում ձանաչված փոխհատուցում	69,295	976
Տարեվերջի մնացորդ	72,920	1,634

2023թ. հետաձգված հարկի գծով կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ.՝ 18%):

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ

2023 (հազար դրամ)	1 հունվարի դրությամբ	Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	Շահույթում կամ վնասում ձանաչված	31 դեկտեմբերի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Կուտակված հարկային վնաս	-	-	63,841	63,841
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	-	2,148	2,148
Չվճարված արձակուրդայինի պահուստի գծով	962	1,991	3,260	6,213
Հիմնական միջոցներ	672	-	46	718
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,634	1,991	69,295	72,920
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,634	1,991	69,295	72,920

21. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Հումք և նյութեր	58,163	58,315
Գինեկնյութ	125,729	122,533
Ապրանքներ պահեստում	345,682	202,248
Անավարտ արտադրություն	25,000	5,310
Կիսապատրաստուքներ	27,129	14,939
	581,703	403,345

22. ՄՆԱՅՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ և ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Բանկային հաշիվներ	1,163	276
Բանկային մնացորդներ՝ դրամով	28,179	92,945
Բանկային մնացորդներ՝ արտարժույթով	19,393	9,160
Դրամական միջոցներ ձանաչարհին	6,174	-
	54,909	102,381

Տե՛ս ծանոթագրություն 28՝ դրամարկղում և բանկերում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

23. ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ**23.1 Բաժնետիրական կապիտալ**

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 100,000 ՀՀ դրամ: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,000 ՀՀ դրամ:

Բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 100,000 հատ սովորական բաժնետոմսերից:

Բաժնետեր	Բաժնետոմսերի չափը (%)	Բաժնետոմսերի չափը (հատ)
Հայկ Եսայան	50	50,000
Ալեկսանդր Եսայան	50	50,000

23.2 Հավելյալ կապիտալ

Բաժնետերերից ստացված անտոկոս և ժամկետային փոխառությունների զեղչման ազդեցությունը սեփական կապիտալում ճանաչվել է որպես հավելյալ կապիտալ:

24. ՎԱՐԿԵՐ և ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	9,797,860	206,400
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,720,926	261,522
Փոխառություններ	3,193,806	510,567
	14,712,592	978,489
Ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	425,547	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	266,863	572
Փոխառություններ	137	138
	692,547	710
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	15,405,139	979,199

Վարկերի ու փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	2026թ.	14.00%	24,300	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	83,706	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	2029թ.	13.00%	206,400	206,400
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2026-2029թթ.	11.5%-15%	296,792	261,522
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	8.50%	6,500,236	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	972,774	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	8.00%	90,874	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	9.00%	1,396,526	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2038թ.	4.75%	269,650	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	9.00%	1,395,099	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	9.00%	340,322	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2026թ.	8.00%	524,547	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	109,268	-

Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2025թ.	6.00%	6,028	5,904
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.50%	15,000	15,000
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2026թ.	9.50%	607,153	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	անտոկոս	41,331	37,336
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	անտոկոս	5,000	5,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	3,234	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	22,045	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	1,154,546	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	անտոկոս	29,135	-
կապակցված կողմերից					
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2029թ.	անտոկոս	10,215	9,016
կապակցված կողմերից					
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	անտոկոս	657,717	154,792
կապակցված կողմերից					
Չապահովված փոխառություն	Եվրո	2028թ.	անտոկոս	100,606	14,975
կապակցված կողմերից					
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2028թ.	անտոկոս	541,940	268,543
կապակցված կողմերից					
Հաշվեգրված տոկոսներ				695	711
				15,405,139	979,199

Անտոկոս փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվել է որպես բոլոր ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեք՝ զեղչված օգտագործելով համանման պարտքային վարկանիշով համանման գործիքների (համանման՝ արժույթի, ժամկետի, տոկոսադրույքի տեսակի և այլ գործոնների տեսանկյունից) համար շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքը (ՀՀ դրամի՝ 12,55%, 12,8% և 12,9%, ԱՄՆ դոլարի և Եվրոյի՝ 8,31%):

Կապակցված կողմերից ստացված անտոկոս և ժամկետային փոխառությունների զեղչման ազդեցությունը սեփական կապիտալում ճանաչվել է որպես հավելյալ կապիտալ:

25. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	479,372	398,621
Ստացված կանխավճարներ	1,258,225	70,109
Վճարվելիք հարկեր և պարտադիր վճարներ	61,287	18,869
Պարտավորություններ աշխատավարձի գծով	61,815	18,784
Չվճարված արձակուրդայինի պահուստ	34,519	5,343
Այլ պարտավորություններ	-	546
	1,895,218	512,272

Տե՛ս ծանոթագրություն 28՝ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

26. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը հաշվարկելու համար Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույքաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով հաճախորդների տարբեր սեգմենտների խմբավորումներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն (օրինակ՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի, արտադրանքի տեսակի, հաճախորդի տեսակի և վարկանիշի, ակրեդիտիվների և պարտքային ապահովագրության այլ տեսակների):

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Խմբի՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Խումբը ստուգել է պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի փորձառությունն ապագան կանխատեսող տեղեկության հետ ճշգրտելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագան կանխատեսող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Խմբի պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը և տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել հաճախորդի՝ ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը: Խմբի առևտրային դեբիտորական պարտքի և պայմանագրային ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 28-ում:

Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Խումբը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է արդյոք առկա են հայտանիշներ, որ ոչ նյութական ակտիվները կարող են արժեզրկված լինել:

Արժեզրկման հայտանիշները ներառում են գործարար ծրագրերի, ակտիվների շահագործման կանխատեսումների, ինչպես նաև այլ գործոնների ազդեցությունը, որոնք կարող են բացասական անդրադարձալ Խմբի գործունեության վրա:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	489,230	151,233
Ժամկետային ավանդներ	964,488	-
Տրված փոխառություններ	1,244,275	66,704
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	54,909	102,381
	2,752,902	320,318

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	15,405,139	979,199
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	575,706	423,294
	15,980,845	1,402,493

28. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈւՂՂՈՑՑՈՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Ղեկավարությունը լիովին պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների ու Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

1) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցներն ու առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտային սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ, Խումբը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար:

Պարտքային ռիսկի ազդեցությունը

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բերված է ստորև.

	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	489,230	151,233
Ժամկետային ավանդներ	964,488	-
Տրված փոխառություններ	1,244,275	66,704
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	47,572	102,105
	2,745,565	320,042

Խումբը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ: Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից և հաճախորդների աշխարհագրական դիրքից:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով նախորդ տարիների ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Խումբը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 365 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Խմբի հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը անկարող կլինի կատարել իր պարտավորությունները: Իրացվելիության ռիսկը առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է մեծացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը: Խումբն ունի այդպիսի կորուստների նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգեր, որոնցից են բավարար դրամային միջոցներ և այլ

բարձր իրացվելիության ընթացիկ ակտիվներ պահելը, ինչպես նաև համապատասխան վարկային միջոցների առկայությունը:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խումբը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2023 (հազար դրամ)	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-15 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	15,405,139	19,661,758	396,991	1,535,121	17,729,646
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,895,218	1,895,218	123,102	1,772,116	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	32,303	32,303	32,303	-	-
	17,332,660	21,589,279	552,396	3,307,237	17,729,646

2) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Խմբի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք ի սկզբանե արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, ռուսական ռուբլով և այլ: Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

31 դեկտեմբեր 2023թ.

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	(հազար դրամ) Ռուբլի
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	55,619	4,914
Տրված փոխառություններ	16,192	-	-
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկդում	16,663	1,330	1,400
	32,855	56,949	6,314
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	11,589,309	1,849,848	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,780	101,790	-
	11,591,089	1,951,638	-
Զուտ ենթարկվածություն	(11,558,234)	(1,894,689)	6,314

31 դեկտեմբեր 2022թ.

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	(հազար դրամ) Բուրլի
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	30,760	-
Տրված փոխառություններ	7,871	-	-
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	8,950	210	-
	<u>16,821</u>	<u>30,970</u>	<u>-</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	275,992	25,204	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,936	93,006	-
	<u>279,928</u>	<u>118,210</u>	<u>-</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(263,107)</u>	<u>(87,240)</u>	<u>-</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը՝ արտարժույթների նկատմամբ դրամի 10% (2022թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժևորումը համապատասխան արտարժույթի նկատմամբ 10%-ով (2022թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն	1,155,823	26,311
Եվրոյի ազդեցություն	189,469	8,724
Բուրլու ազդեցությունը	(631)	-

29. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊԶԵՆԴ

Գործարար միջավայր

Որպես զարգացող շուկայական տնտեսական համակարգ, Հայաստանը շարունակում է անցնել քաղաքական և տնտեսական վերափոխումներ՝ կապված կենտրոնացված պլանավորումից դեպի ազատ շուկա անցման հետ: Հայաստանը չի ավարտել զարգացած ինստիտուցիոնալ համակարգի և ենթակառուցվածքների ձևավորման գործընթացը, որոնք սովորաբար առկա են ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններում:

Նման տնտեսություններում գործող ընկերությունների համար վերը նշվածը առաջացնում է արտաձին գործոնների, ինչպիսիք են հարկային վարչարարությունը, կապիտալի հոսքի վերահսկողությունը, արտարժույթի գործառնությունները, ձևականությունները, արտահանման / ներմուծման սակագները և այլն, շարունակական կամ երբեմն կտրուկ փոփոխությունների բնորոշ ռիսկ, այդ գործոնները կարող են բացասաբար ազդել Խմբի հետագա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում՝ Խմբի կայունությունն ապահովելու համար:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են զարգացած շուկայական տնտեսություններում, Հայաստանում դեռևս այստեղ չեն կիրառվում:

Հարկեր

Հայաստանի հարկային համակարգին բնորոշ են օրենսդրության հաճախակի փոփոխությունները և Հարկային օրենսգրքի սխալ մեկնաբանությունից և գործնականում սխալ կիրառությունից բխող վիճաբանությունները:

Այդ հանգամանքները կարող են Հայաստանում գործող ընկերությունների համար ստեղծել հարկային ռիսկեր, ինչը բնորոշ է աշխարհի ցանկացած այլ զարգացող շուկայական տնտեսություններին: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հիմնվելով կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական դրույթների և դատական որոշումների իրենց մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց գերակայության դեպքում ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է զգալի լինել:

30. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԻՏԱԿԱՆ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են բաժնետերերը և հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ կատարված գործարքներն ու մնացորդները:

Գործարքներ	2023թ.	(հազար դրամ) 2022թ.
<i>Բաժնետերեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	-	100
Փոխառության ստացում	1,472,493	842,979
Փոխառության հետվերադարձ	(195,000)	(6,000)
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	74,854	34,197
<i>Մնացորդներ</i>		
<i>Բաժնետերեր</i>		
Ստացված փոխառություն	2,146,902	827,293

«ԹԻՄ ՀՈԼԴԻՆԳ»

ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԽԱՐԱՐՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբեր 2024 թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2025

Բովանդակություն

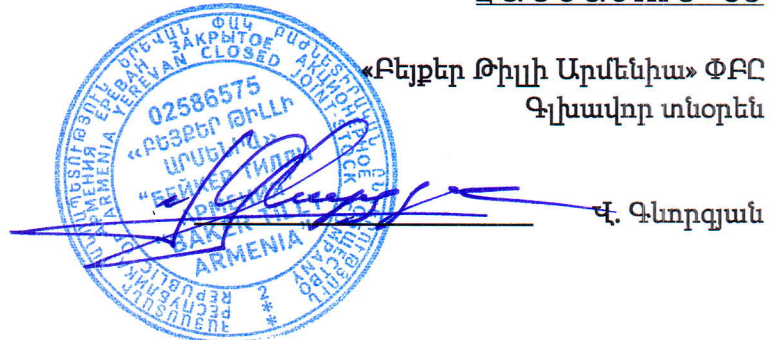
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

07.10.2025թ.

N 032536

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

Վ. Գևորգյան

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Թիմ հոլդինգ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Թիմ հոլդինգ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության (հետագայում՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (հետագայում՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները ու դրամական հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Հանգամանքի շեշտադրում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 5-ին, որտեղ բացահայտված է, որ Խումբը վերաներկայացրել է նախորդ տարվա համեմատական ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ պայմանավորված նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերված էական սխալների ուղղմամբ: Ինչպես բացատրվում է ծանոթագրության մեջ, վերաներկայացումը վերաբերում է հիմնական միջոցների մաշվածության սխալ հաշվարկին և ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման փոխարժեքային տարբերությունների սխալ հաշվարկին և դասակարգմանը: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հարցի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք գերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Խումբը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից գերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- o Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- o Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հնկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

- o Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- o Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ Խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- o Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:
- o Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր

Շ. Թաշիյան

07.10.2025թ.

**ՇԱՀՈՒՑԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2024 թ-ին ավարտված տարվա համար

			<i>(հազար դրամ)</i>
	Ծան.	2024թ.	2023թ. (վերաներկայացված)
Հասույթ	6	4,657,248	2,710,799
Վաճառքի ինքնարժեք	7	(2,960,870)	(1,649,645)
Համախառն շահույթ		1,696,378	1,061,154
Իրացման ծախսեր	8	(620,566)	(334,957)
Վարչական ծախսեր	9	(2,493,669)	(446,091)
Այլ եկամուտներ	10	1,961,671	628,243
Այլ ծախսեր	11	(199,046)	(206,609)
Գործառնական շահույթ		344,768	701,740
Ֆինանսական (ծախս)/եկամուտ, զուտ	12	(510,316)	1,047,946
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	16	447,112	284,556
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից (վնաս)/շահույթ, զուտ		254,424	(517,411)
Շահույթ մինչև հարկումը		535,988	1,516,831
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում/(ծախս)	13	(121,457)	36,732
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո		414,531	1,553,563
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Արտերկրյա ստորաբաժանումների ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերություններ		(38,995)	(5,384)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		375,536	1,548,179
Տարվա շահույթի վերագրումը՝			
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին		421,668	1,593,197
Չվերահսկող բաժնեմաս		(7,137)	(39,634)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վերագրումը՝			
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին		(49,667)	(5,384)
Չվերահսկող բաժնեմաս		10,672	-

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2024թ-ի դրությամբ

			(հազար դրամ) 2023թ. (վերաներկայացված)
	Ծան.	2024թ.	
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	14	16,785,065	11,666,670
Ոչ նյութական ակտիվներ	15	502,161	340,084
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	16	2,456,617	1,295,432
Այլ ներդրումներ	17	364,957	609,821
Տրված փոխառություններ	18	948,515	224,275
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19	37,425	2,035,785
Ժամկետային ավանդներ	20	42,842	661,674
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21	12,603	72,920
Գույքիլ	22	88,000	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		21,238,185	16,906,661
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	23	4,903,066	581,703
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19	5,247,142	1,227,400
Տրված փոխառություններ	18	310,439	1,020,000
Ժամկետային ավանդներ	20	861,507	302,814
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	24	1,787,354	54,909
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		13,109,508	3,186,826
Ընդամենը ակտիվներ		34,347,693	20,093,487
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ	25		
Բաժնետիրական կապիտալ		100	100
Հավելյալ կապիտալ		994,412	926,514
Լրացուցիչ կապիտալ		(5,241)	-
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ		(55,051)	(5,384)
Կուտակված շահույթ		2,222,441	1,800,773
		3,156,661	2,722,003
Զվերահսկող բաժնեմաս		2,254,340	38,824
Ընդամենը սեփական կապիտալ		5,411,001	2,760,827
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	26	15,630,307	14,712,592
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		15,630,307	14,712,592
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	26	5,404,565	692,547
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	27	7,848,285	1,895,218
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		53,535	32,303
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		13,306,385	2,620,068
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		34,347,693	20,093,487

Հայկ Եսայան

Գլխավոր տնօրեն

Տաթևիկ Գևորգյան

Հաշվապահական ծառայություններ մատուցող՝

«Թիմ» ՓԲ Ընկերություն

Հաշվապահական և խորհրդատվական

ծառայություններ ղեկավար

07 հոկտեմբերի 2025թ.

1-32 ծանոթագրությունները կազմում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2024թ-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Բաժնետիրական կապիտալ	Հավելյալ կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	Կուտակված շահույթ(վնաս)	Ընդամենը	Զվերահսկող բաժնեմաս	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	100	393,796	-	-	207,576	601,472	7,812	609,284
Համապարփակ եկամուտ								
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,593,197	1,593,197	(39,634)	1,553,563
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(5,384)	-	(5,384)	-	(5,384)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	-	(5,384)	1,593,197	1,587,813	(39,634)	1,548,179
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ								
Բաժնետերերից ստացված անտոկոս փոխառության գեղչման ազդեցություն	-	532,718	-	-	-	532,718	-	532,718
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	532,718	-	-	-	532,718	-	532,718
Ներդրումներ դուստր ընկերությունների բաժնետիրական կապիտալի չվերահսկող մասում	-	-	-	-	-	-	70,646	70,646
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. (Վերաներկայացված)	100	926,514	-	(5,384)	1,800,773	2,722,003	38,824	2,760,827
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	100	926,514	-	(5,384)	1,800,773	2,722,003	38,824	2,760,827
Համապարփակ եկամուտ								
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	421,668	421,668	(7,137)	414,531
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(49,667)	-	(49,667)	10,672	(38,995)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	-	(49,667)	421,668	372,001	3,535	375,536
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ								
Բաժնետերերից ստացված անտոկոս փոխառության գեղչման ազդեցություն	-	67,898	-	-	-	67,898	-	67,898
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	67,898	-	-	-	67,898	-	67,898
Արտերկրյա դուստր ընկերության գծով	-	-	(5,241)	-	-	(5,241)	2,211,981	2,206,740
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	100	994,412	(5,241)	(55,051)	2,222,441	3,156,661	2,254,340	5,411,001

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2024թ.-ին ավարտված տարվա համար

	2024թ.	2023թ.
<i>(հազար դրամ)</i>		
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	5,302,903	4,304,341
Այլ մուտքեր	13,987	82,053
Աշխատակիցներին և նրանց անունից դրամական վճարումներ	(1,209,675)	(663,669)
Վճարված հարկեր և տուրքեր	(543,981)	(648,079)
Վճարումներ մատակարարներին	(3,768,155)	(1,731,618)
Այլ վճարներ	(99,831)	(42,666)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	(304,752)	1,300,362
Վճարված շահութահարկ	(27,914)	(3,581)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	(332,666)	1,296,781
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,926,408)	(3,851,628)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	-	61,250
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	(14,957)	(350,000)
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	(431,711)	(1,016,260)
Դրամական միջոցների մուտքեր դուստրի նկատմամբ վերահսկողության ձեռքբերման արդյունքում	170,277	-
Դուստր ընկերության ձեռքբերում՝ առանց ձեռքբերված դրամական միջոցների	-	(7,720,317)
Տրամադրված փոխառություններ	(4,335,916)	(1,366,853)
Շահաբաժինների ստացում	27,690	-
Ավանդների հավաքագրում/(ներդրում)	99,257	(964,488)
Ստացված տոկոսներ	125,357	92,076
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(6,286,411)	(15,116,220)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	10,318,221	17,195,616
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումներ	(3,270,757)	(3,452,075)
Վճարված տոկոսներ	(686,012)	(40,604)
Կապիտալի ներգրավում	2,030,409	-
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	-	70,646
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/զուտ դրամական միջոցներ	8,391,861	13,773,583
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների զուտ աճ	1,772,784	(45,856)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	69	(1,616)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	54,909	102,381
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	1,827,762	54,909

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող ավանդների գումարները:

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբերի 2024 թ-ին ավարտված տարվա համար

1. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Թիմ հոլդինգ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը («Մայր ընկերություն», դուստր ընկերությունների հետ միասին՝ «Խումբ») ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ 2021թ.-ին: Մայր ընկերության բաժնետերերն են ՀՀ քաղաքացիներ Հայկ Եսայանը և Ալեկսանդր Եսայանը:

Մայր ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են՝ այլ ընկերություններում (դուստր, կախյալ) մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) ձեռքբերումը, դուստր և կախյալ ընկերությունների զարգացումը և դրանց մասնակցության (բաժնեմասի, բաժնետոմսի, փայի նկատմամբ իրավունքի) օտարումը:

Մայր ընկերությունն ունի տասներկու դուստր ընկերություններ: Դուստր ընկերությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը առավել մանրամասն բացահայտված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 2.4-ում:

Մայր ընկերության իրավաբանական հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, Ազատության պողոտա 24/1:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Զափման հիմունքներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով:

2.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.3 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 26-ում:

2.4 Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Մասնաբաժին 2024թ.	Մասնաբաժին 2023թ.	Գրանցման երկիր	Գործունեություն
«Նորդերն Թերուար» ՍՊԸ	95%	95%	ՀՀ	գինեգործություն
«Մեգա Էներջի» ՍՊԸ	100%	100%	ՀՀ	արևային էներգիայի արտադրություն
«Թիմ Իսթեյթ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	քաղաքաշինության բնագավառում շինարարության իրականացում
«Բայ Էյ Էմ» ՓԲԸ	70%	70%	ՀՀ	առցանց առևտրի կազմակերպում
«Թի Էմ Դաբլյու» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	ալկոհոլային խմիչքների, տոնիկների և կաթի մանրամեծածախ վաճառք
«ԵՐԵՎԱՆ» ՀՅՈՒՄԱՆՐԵՍՈՅՑ ԲԲԸ	100%	100%	ՀՀ	հյուրանոցային ծառայություններ
«Սերվիսհաբ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	հաշվապահական, խորհրդատվական ծառայություններ
«Թիմ Լոգիսթիքս» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	միջազգային բեռնափոխադրումների և պահեստային ծառայությունների տրամադրում
«Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	այլ ընկերություններում մասնակցության ձեռքբերում, դուստր և կախյալ ընկերությունների զարգացում և դրանցում մասնակցության օտարում
«Միքս Ֆուդ» ՓԲԸ	50%	50%	ՀՀ	մանկական կերերի ներմուծում և վաճառք
Մեգաէներջի ՍՊԸ-ՀԷԿ	100%	-		Հոսանքի արտադրություն
Imagine Communications Group Limited	54.3%	-	Իռլանդիայի Հանրապետություն	Հեռահաղորդակցության ծառայություն
«Գրանդ Կաֆե» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	գործունեություն չի իրականացնում
«Արմենսել» ՓԲԸ	100%	100%	ՀՀ	գործունեություն չի իրականացնում

«Միքս Ֆուդ» ՓԲԸ-ն վերահսկվում է Մայր ընկերության կողմից անուղղակի՝ «Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ դուստր ընկերության միջոցով:

Մեգաէներջի ՍՊԸ-ՀԷԿ կազմակերպությունը վերահսկվում է Մայր ընկերության կողմից անուղղակի՝ «Մեգա Էներջի» ՍՊԸ դուստր ընկերության միջոցով:

Imagine Communications Group Limited կազմակերպությունը վերահսկվում է Մայր ընկերության կողմից անուղղակի՝ Team Telecoms Europe Holdings Limited և Team PilotFish Holdings Ltd դուստր ընկերությունների միջոցով:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողաբար կիրառվել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Խմբի ֆինանսական վիճակի ներկայացման ժամանակ: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է Խմբի բոլոր ընկերությունների կողմից:

3.1 Համախմբման հիմքերը

Դուստր ընկերություններն այն կազմակերպություններն են, որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից: Վերահսկողությունն առկա է, երբ Խումբը կարող է դեկլարել կազմակերպության գործունեության ֆինանսական և գործառնական քաղաքականությունը՝ նրա գործունեությունից օգուտ ստանալու համար:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերված կամ օտարված դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններն ընդգրկված են Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ սկսած վերահսկողության սահմանման ամսաթվից մինչև վերահսկողության դադարեցման ամսաթիվը: Ներխմբային հաշվեկշիռները և ներխմբային գործարքներից չիրացված եկամուտներն ու ծախսերը դուրս են հանվում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

Անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտումներ են արվում դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններում՝ դրանց քաղաքականությունները Խմբի այլ անդամների կողմից կիրառվող քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու համար:

3.2 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը սովորական գործունեության ընթացքում տրամադրված ապրանքի և ծառայությունների համար ստացվելիք գումարն է և չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հանած գեղչերը և վաճառքի հետ կապված հարկերը: Խմբի կողմից ստացված հասույթի ճանաչումը կատարվում է հետևյալ հիմունքով.

Ապրանքի վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների վաճառքը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում ավարտվել է ծառայությունների մատուցումը ըստ առանձին գործարքի, ինչը գնահատվում է որպես փաստացի մատուցված ծառայության և մատուցվող ամբողջ ծառայության հարաբերակցություն:

3.3 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն ու ծախսերը կազմված են հետևյալից.

- Տոկոսային եկամուտ
- Տոկոսային ծախս
- Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող զուտ օգուտ կամ վնաս

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը անմիջականորեն վերագրելի փոխառության ծախսումները այդ ակտիվի արժեքի մասն են կազմում (կապիտալացվում են):

3.4 Աշխատակիցների վարձատրություն

Աշխատավարձերը և աշխատողների այլ հատուցումները չափվում են չգեղջված հիմունքով և ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, որում համապատասխան ծառայությունը մատուցվել է:

3.5 Արտարժույթով գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները

վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 396.56 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 413.89 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածներին վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Դուստր և ասոցիացված ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկումն այլ արժույթով

Արտերկրյա դուստր ընկերության ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են եվրոյից դրամի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 եվրոն կազմում էր 413.89 ՀՀ դրամ: Եկամտային և ծախսային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ օգտագործելով ժամանակաշրջանի միջին փոխարժեքը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 1 եվրոյի միջին փոխարժեքը կազմում էր 424.88 ՀՀ դրամ, մինչդեռ սեփական կապիտալի հաշիվները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա պատմական փոխարժեքով: Փոխարժեքային տարբերությունների արդյունքը գրանցվում է անմիջապես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և ներկայացվում սեփական կապիտալում՝ արտարժույթի փոխարկման պահուստում:

Արտերկրյա ասոցիացված կազմակերպության ներդրաման գծով հաշվարկվում է փոխարժեքային տարբերություն՝ վրացական լարիի և ՀՀ դրամի փոխարժեքի հիման վրա: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 վրացական լարին կազմում էր 141.38 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 վրացական լարին կազմում էր 150.68 ՀՀ դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 1 վրացական լարիի միջին փոխարժեքը կազմում էր 144.43 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար վրացական լարիի միջին փոխարժեքը կազմում էր 149.62 ՀՀ դրամ) Փոխարժեքային տարբերությունների արդյունքը գրանցվում է անմիջապես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և ներկայացվում սեփական կապիտալում՝ արտարժույթի փոխարկման պահուստում:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և փոխառության կապիտալացված ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ/ծախս:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, իսկ արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Փոխարինված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է:

Հիմնական միջոցի առօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնվելով ակտիվի սկզբնական արժեքի վրա՝ հանած դրա գնահատված մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և կառուցվածքներ	-50 տարի
Հեռահաղորդակցության սարքավորում	-3-20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	-5-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-5-10 տարի
Տնտեսական, արտադրական և այլ գույք	-3-10 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի:

3.8 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարինման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար ծախսումները:

3.9 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Ղասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ղասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ – Բիզնես մոդելի գնահատում

Խմբի պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության

կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ ղիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետների համապատասխանեցմանը համապատասխան պարտավորությունների մարման ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի ղիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ – Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը ղիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը ղիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,

- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները:

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի գեղչով կամ հավելավճարով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամկետ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարի չափով, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է պայմանագրի անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսները (կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար), ղիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման պայմանի իրական արժեքն էական չէ սկզբնական ճամանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ – Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ – Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախատեսված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով գուտ շահույթը և վնասը, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված

վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ

էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են գուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Խումբն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

3.10 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեգրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, պայմանագրային ակտիվների, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների, սակայն ոչ՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում էր ՀՀՄՍ 39-ով:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեգրկման մոդելի գործողության ոլորտում գտնվող ակտիվների համար սովորաբար ակնկալվում է, որ արժեգրկումից կորուստները կաճեն և կդառնան առավել փոփոխական:

Խումբը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Խումբը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- (i) պարտքային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- (ii) այլ պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը (օրինակ, ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի ընթացքում պարտականությունների չկատարման ռիսկ) էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- (i) հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- (ii) ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Խումբը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 180 օր ուշացումը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Խումբը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Խումբը չի ակնկալում դուրս գրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն այս ակտիվները դիտարկում է արժեզրկման վկայության առանձին և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի ակտիվները գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Արժեզրկման առանձին վկայություն չհայտնաբերելու դեպքում, այս ակտիվները գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով:

Ակտիվները, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով ակտիվները:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է փոխհատուցման ժամկետների և կրած վնասի գումարի նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը և կատարում է ճշգրտում, եթե ընթացիկ տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինե՞ր նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ պահուստային հաշվում: Եթե Խումբը գտնում է, որ չկա ակտիվը փոխհատուցելու իրատեսական հնարավորություն, համապատասխան գումարները դուրս են գրվում: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը և այդ նվազեցումը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Ձեռչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

3.12 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գուղիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Խումբն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված

հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Խումբը մտադիր է զուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.13 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայություններ: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Խումբը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.14 Հասույթ

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Խմբի կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրային զեղչերը և իջեցումների գումարները:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայություններից հասույթը ճանաչվում է, երբ ծառայությունները փաստացի մատուցված են պատվիրատուին:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Վարձակալական եկամուտ

Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը գեղջում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

3.15 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնեմասեր, որոնք հաշվառվում են անվանական արժեքով:

3.16 Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն՝ դրանց հայտարարման ժամանակաշրջանում:

3.17 Համեմատական տվյալներ

Անհրաժեշտության դեպքում համեմատական տվյալները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2024թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

- «Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում» ՖՀՄՍ 17, ներառյալ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՍ 4 փոփոխություններ)
- «Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ» (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՖՀՄՍ 17 փոփոխություն)
- «Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում» (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ և ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2)
- «Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ» (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություն)
- «Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 մոդելային կանոններ» (ՖՀՄՍ ստանդարտի փոփոխություն ՓՄՁ-ների համար)

Բացառությամբ ՀՀՄՍ 1 փոփոխությունների և ստորև ներկայացված ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2-ի՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում», փոփոխությունների, մյուս ստանդարտներ և փոփոխություններ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ և ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում»

ՀՀՄՍ 1 փոփոխությունները և ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2-ը տրամադրում են ուղեցույց և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառելու էականության վերաբերյալ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը բացահայտելիս: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին տրամադրել ավելի օգտակար տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին՝ փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականության բացահայտման պահանջը հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականության բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները կիրառեն էականության հայեցակարգը:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա և ներկայացված են ստորև.

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»
- ՖՀՄՍ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության բացահայտումներ»:

5. Նախորդ ժամանակաշրջանի էական սխալների ուղղում և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում

Խումբը 2024թ. ընթացքում հայտնաբերել է նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի (2023թ.) հետևյալ էական սխալները.

1. Շենքի մաշվածության սխալ հաշվարկ

2023թ. շենքի գծով հաշվարկված մաշվածությունը 73,803 հազ. դրամով պակաս էր ճանաչված:

Արդյունքում, 2023թ. շահույթը գերազանցատվել էր, իսկ շենքերի գծով կուտակված մաշվածությունը և չբաշխված շահույթը՝ համապատասխանաբար թերազանցատվել:

2. Արտերթիվի աստղիացված կազմակերպությունում ներդրման փոխարժեքային տարբերությունների սխալ հաշվարկ և դասակարգում

Ներդրումը կատարվել էր ԱՄՆ դոլարով, մինչդեռ աստղիացված կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը վրացական լարին էր, իսկ խմբի ներկայացման արժույթը՝ ՀՀ դրամը: Համախմբման ժամանակ չեն ապաճանաչվել ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ներդրման փոխարժեքային տարբերությունները. դրանք սխալմամբ ճանաչվել էին ծախս-եկամուտի հաշվետվությունում, և չի հաշվարկվել նոր փոխարժեքային տարբերություն, որը ՀՀՄՍ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները» ստանդարտի պահանջներին համապատասխան պետք է ճանաչվեր այլ համապարփակ արդյունքում և արտացոլվեր կապիտալում:

Այս սխալի հետևանքով.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվել է սխալ, քանի որ համախմբման ժամանակ չեն ապաճանաչվել ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ներդրման փոխարժեքային տարբերությունները և չի հաշվարկվել նոր փոխարժեքային տարբերությունը՝ վրացական լարի և ՀՀ դրամի փոխարժեքի հիման վրա:

Շահույթի կամ վնասի հաշվետվության մեջ շահույթը (կամ վնասը) եղել է խեղաթյուրված՝ արտարժույթային տարբերությունների չափով, քանի որ տվյալ գումարը սխալմամբ ճանաչվել է ծախս-եկամուտի հաշվետվությունում:

Այլ համապարփակ արդյունքի և կապիտալի մեջ չի արտացոլվել այն փոխարժեքային տարբերությունը, որը պետք է դասվեր կապիտալում:

Համեմատական տվյալների շտկում

2023թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները վերաներկայացվել են հետևյալ կերպ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն՝

(հազար դրամ)

	2023	Ուղղում	2023
	Նախորդում ներկայացված		Վերաներկայացված
Հիմնական միջոցներ	11,740,473	(73,803)	11,666,670
Ներդրումներ աստղիացված կազմակերպություններում	1,338,552	(43,120)	1,295,432

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն՝

(հազար դրամ)

	2023	Ուղղում	2023
	Նախորդում ներկայացված		Վերաներկայացված
Վաճառքի ինքնարժեք	(1,575,841)	(73,803)	(1,649,644)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից վնաս, գուտ	(479,676)	(37,735)	(517,411)

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն՝

	2023		(հազար դրամ) 2023
	Նախորդում ներկայացված	Ուղղում	Վերաներկայացված
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	-	(5,384)	(5,384)
Կուտակված շահույթ(վնաս)	1,912,312	(111,539)	1,800,773

6. ՀԱՍՈՒՅԹ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հյուրանոցային ծառայություններից	1,553,753	1,614,649
Հեռահաղորդակցության ծառայություններից	780,341	-
Գինու վաճառքից	534,274	500,311
Ծառայությունների մատուցումից	236,459	146,893
Ապրանքների վաճառքից	476,467	104,361
Շինարարական աշխատանքներից	525,824	246,302
Բեռնափոխադրումներից	535,510	98,283
Հոսանքի վաճառք	14,620	-
	4,657,248	2,710,799

7. ՎԱՃԱՌՔԻ ԻՆՔՆԱՐԺԵՔ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հյուրանոցային ծառայության ինքնարժեք	635,103	938,211
Հեռահաղորդակցության ծառայությունների ինքնարժեք	413,142	-
Գինու վաճառքի ինքնարժեք	291,744	281,265
Ծառայությունների մատուցման ինքնարժեք	162,548	90,208
Ապրանքների վաճառքի ինքնարժեք	454,380	54,003
Շինարարական աշխատանքների ինքնարժեք	491,223	228,758
Բեռնափոխադրումների ինքնարժեք	510,370	57,200
Հոսանքի վաճառքի ինքնարժեք	2,360	-
	2,960,870	1,649,645

8. ԻՐԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	416,647	158,931
Կոմիսիոն ծախսեր	93,858	71,838
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	41,540	16,916
Ֆիրմային անվան օգտագործման ծախսեր	18,201	14,255
Հիմնական միջոցների նորոգման և սպասարկման ծախսեր	2,108	13,804
Մաշվածության ծախսեր	10,701	18,828
Բեռնափոխադրման ծախսեր	8,439	11,546
Ապահովագրության ծախսեր	348	16,674
Այլ ծախսեր	28,724	12,165
	620,566	334,957

9. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	2,060,764	225,369
Առևտրական և խորհրդատվական ծախսեր	95,720	40,746
Բանկային ծախսեր	92,570	69,865
Ապահովագրական ծախսեր	22,146	13,250
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	14,726	14,050
Մաշվածության ծախսեր	11,348	18,565
Սոցիալ մշակութային և սննդի ծախսեր	14,669	3,550
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	17,023	13,363
Ծրագրային սպասարկման ծախսեր	5,255	5,358
Չփոխհատուցվող հարկեր	32,779	25,670
Այլ ծախսեր	126,669	16,305
	2,493,669	446,091

10. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Բացասական գուդվիլ	1,356,132	594,100
Դուստր կազմակերպության օտարումից	304,613	-
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտներ, զուտ	2,862	14,038
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ	7,016	-
Եկամուտներ վարձակալությունից	6,194	11,524
Այլ եկամուտ	284,854	8,581
	1,961,671	628,243

11. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Գուդվիլի արժեզրկում	-	93,432
Հատկացումներ արձակուրդայինի պահուստին	33,881	18,111
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման (արժեզրկման) ծախսեր	244	14,525
Արտարժույթի փոխարկման ծախսեր	21,651	23,698
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	23,838	33,150
Մաշվածության ծախսեր	65,425	-
Այլ ծախսեր	54,007	23,693
	199,046	206,609

12. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍ/(ԵԿԱՄՈՒՏ), ԶՈՒՏ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Վարկերից տոկոսային ծախսեր	(1,278,987)	(624,239)
Փոխառություններից տոկոսային ծախսեր	(216,913)	(162,655)
Անտոկոս փոխառության վաղաժամկետ մարման ծախս	(1,739,860)	-
Սուբսիդավորվող տոկոսներ	405,822	115,667
Փոխառություններից տոկոսային եկամուտներ	116,537	85,845
Ավանդներից տոկոսային եկամուտներ	83,061	36,653
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտներ	-	846
Շահաբաժիններ	27,690	-
Տրամադրված անտոկոս փոխառության պայմանների փոփոխությունից եկամուտ	189,941	-
Անտոկոս փոխառության զեղչումից եկամուտ, զուտ	1,902,393	1,595,829
Զուտ ֆինանսական (ծախս)/եկամուտ	(510,316)	1,047,946

13. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ (ԾԱԽՍ)/ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(61,140)	(32,563)
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում (Ծանոթագրություն`21)	(60,317)	69,295
	(121,457)	36,732

14. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	(հազար դրամ)								
	Շենքեր, կառուցվածքներ և հող	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Հեռահաղորդակց ության սարքավորումներ	Տնտեսական, արտադրական և այլ գույք	Ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցներ	Տնկիներ	Անավարտ շինարարություն, տեղակայման ենթակա սարքավորումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
01-ը հունվարի 2023թ	28,965	331,187	143,141	-	25,517	364,531	5,000	200,406	1,098,747
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	15,007,998	37,894	34,794	-	879,123	-	-	-	15,959,809
Ավելացում	158,940	320,604	93,929	-	49,401	1,684,910	22,446	1,124,171	3,454,401
Օտարում/Դուրսգրում	-	(423)	(13,000)	-	-	-	-	(689)	(14,112)
Ներքին շարժ	246,240	25,060	-	-	1,268	(33,137)	-	(239,431)	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,442,143	714,322	258,864	-	955,309	2,016,304	27,446	1,084,457	20,498,845
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	192,600	10,753	-	27,709,971	1,919,141	-	-	-	29,832,465
Ավելացում	175,281	364,345	259,139	69,115	31,394	633,123	27,771	1,803,857	3,364,025
Օտարում/Դուրսգրում	(350)	(8,512)	(57,767)	-	(1,810)	-	-	(23)	(68,462)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,809,674	1,080,908	460,236	27,779,086	2,904,034	2,649,427	55,217	2,888,291	53,626,873
Գուտակված մաշվածություն									
01-ը հունվարի 2023թ	-	39,488	5,464	-	16,424	49,373	-	-	110,749
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	7,128,669	22,501	26,790	-	819,832	-	-	-	7,997,792
Տարվա հաշվարկ	499,451	102,637	21,500	-	25,285	75,321	-	-	724,194
Օտարում/Դուրսգրում	-	(88)	(472)	-	-	-	-	-	(560)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,628,120	164,538	53,282	-	861,541	124,694	-	-	8,832,175
Ձեռքբերում՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	18,186	837	-	26,561,137	743,929	-	-	-	27,324,089
Տարվա հաշվարկ	137,342	170,988	51,137	33,029	85,042	217,438	-	-	694,976
Օտարում/Դուրսգրում	(384)	(8,433)	-	-	(615)	-	-	-	(9,432)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,783,264	327,930	104,419	26,594,166	1,689,897	342,132	-	-	36,841,808
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
31 դեկտեմբերի 2023թ	7,814,023	549,784	205,582	-	93,768	1,891,610	27,446	1,084,457	11,666,670
31 դեկտեմբերի 2024թ	8,026,410	752,978	355,817	1,184,920	1,214,137	2,307,295	55,217	2,888,291	16,785,065

Խմբի հիմնական միջոցների գերակշռող մասը գրավադրված են:

15. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

(հազար դրամ)

	Համակարգչային ծրագրեր	Հաճախորդների և զանգերի սպասարկման համակարգեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	400	206,158	5,227	211,785
Ավելացում	619	165,597	4,849	171,065
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,019	371,755	10,076	382,850
Ավելացում	18,330	204,321	1,117	223,768
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	-	(8,855)	-	(8,855)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,349	567,221	11,193	597,763
Կուտակված ամորտիզացիա				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	223	10,003	1,334	11,560
Տարվա հաշվարկ	58	30,408	740	31,206
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	281	40,411	2,074	42,766
Տարվա հաշվարկ	425	51,632	1,494	53,551
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	-	(715)	-	(715)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	706	91,328	3,568	95,602
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	738	331,344	8,002	340,084
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,643	475,893	7,625	502,161

16. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԱՍՈՑԻԱՅՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
Առևտրային կազմակերպություն		
Մնացորդը առ 01 հունվար	85,615	-
Ներդրման ինքնարժեք	-	82,500
Լրացուցիչ	7,500	-
Շահույթում ներդրողի բաժնեմաս	338	3,115
Զուտ ներդրում	93,453	85,615
Առևտրային կազմակերպություն		
Մնացորդը առ 01 հունվար	1,209,817	-
Ներդրման ինքնարժեք	-	933,760
Լրացուցիչ ներդրում	768,921	-
Շահույթում ներդրողի բաժնեմաս	446,774	281,441
	(62,348)	(5,384)
Զուտ ներդրում	2,363,164	1,209,817
Ընդամենը ներդրումներ	2,456,617	1,295,432

Ֆրեշ Մարկետ ՍՊ ընկերության բաժնեմասսի 25% և Sky Tel LLC կազմակերպության բաժնեմասի 40% սեփականության իրավունքով պատկանում են «Թիմ ինվեստ» ՓԲԸ դուստր ընկերությանը: Sky Tel LLC կազմակերպությունը գրանցված է Վրաստանի հանրապետությունում:

17. ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Առևտրային բանկ	354,974	350,000
Առևտրային բանկ	9,983	-
Առևտրային կազմակերպություն	-	259,821
	364,957	609,821

Հաշվետու ժամանակաշրջանում «Թիմ ինվեստ» ՓԲ ընկերությունը ձեռք է բերել թվով 15,840 հատ Յունիբանկ ԲԲԸ-ի բաժնետոմսեր (2023թ. 1,166,667 հատ) և 763 հատ Ակբա բանկ ԲԲԸ-ի բաժնետոմսեր:

18. ՏՐՎԱԾ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ոչ ընթացիկ	948,515	224,275
Ընթացիկ	310,439	1,020,000
	1,258,954	1,244,275

Տրված փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2026թ.	անտոկոս	-	13,790
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	-	13,979
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	4%	317,160	99,282
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	անտոկոս	-	6,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2024թ.	անտոկոս	-	20,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2027թ.	անտոկոս	-	9,908
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2026թ.	անտոկոս	-	41,803
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	ցպահանջ	անտոկոս	152,534	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	14%	275,139	1,000,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	14%	20,500	19,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	14%	458,321	20,513
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	անտոկոս	35,000	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	անտոկոս	300	-
				1,258,954	1,244,275

Անտոկոս փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվել է որպես բոլոր ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեք՝ զեղչված՝ օգտագործելով համանման պարտքային վարկանիշով համանման գործիքների (համանման՝ արժույթի, ժամկետի, տոկոսադրույքի տեսակի և այլ գործոնների տեսանկյունից) համար շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքը (ՀՀ դրամի՝ 12,55% և 12,9%, ԱՄՆ դոլարի՝ 8.31%):

19. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	1,875,724	449,862
Այլ դեբիտորական պարտքեր	151,807	51,300
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ դեբիտորական պարտքերի գծով	-	(11,932)
	2,027,531	489,230
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված կանխավճարներ	2,767,440	2,283,310
Կանխավճարված հարկեր	489,596	490,645
	3,257,036	2,773,955
	5,284,567	3,263,185
		(հազար դրամ)
	2024թ.	2023թ.
Ոչ ընթացիկ	37,425	2,035,785
Ընթացիկ	5,247,142	1,227,400
	5,284,567	3,263,185

30 ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային կորուստների վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 30՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

20. ԺԱՄԿԵՏԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ոչ ընթացիկ	42,842	661,674
Ընթացիկ	861,507	302,814
	904,349	964,488

Ժամկետային ավանդների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.10%	-	16,570
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	8.00%	114,274	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2027թ.	8.00%	12,286	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	7.25%	83,992	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2026թ.	7.50%	30,556	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2024թ.	9.25%	-	115,244
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.25%	87,113	-
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.45%	80,000	80,000
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.50%	312,675	23,000
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.75%	68,000	68,000
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	6.00%	18,429	18,429
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	8.5%	-	146,556
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.35%	97,024	97,024

Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.50%	-	289,675
Ժամկետային ավանդ	ՀՀ դրամ	2025թ.	10%	-	109,990
				904,349	964,488

21. ՀԵՏԱԾԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Տարեկազմի մնացորդ	72,920	1,634
Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	-	1,991
Տարվա արդյունքում ձանաչված (ծախս)/փոխհատուցում	(60,317)	69,295
Տարեվերջի մնացորդ	12,603	72,920

2024թ. հետաձգված հարկի գծով կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ.՝ 18%):

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ

2024 (հազար դրամ)	1 հունվարի դրությամբ	Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	Շահույթում կամ վնասում ձանաչված	31 դեկտեմբերի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Կուտակված հարկային վնաս	63,841	(63,841)	-	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	2,148	(2,148)	-	-
Չվճարված արձակուրդայինի պահուստի գծով	6,213	6,099	-	12,312
Հիմնական միջոցներ	718	(427)	-	291
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	72,920	(60,317)	-	12,603
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	72,920	(60,317)	-	12,603

2023 (հազար դրամ)	1 հունվարի դրությամբ	Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման միջոցով	Շահույթում կամ վնասում ձանաչված	31 դեկտեմբերի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Կուտակված հարկային վնաս	-	-	63,841	63,841
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	-	2,148	2,148
Չվճարված արձակուրդայինի պահուստի գծով	962	1,991	3,260	6,213
Հիմնական միջոցներ	672	-	46	718
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,634	1,991	69,295	72,920
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,634	1,991	69,295	72,920

22. ԳՈՒԴՎԻԼ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Փոխանցված հատուցում (դրամական միջոցներ)	259,821	-
Ձեռքբերման օրվա դրությամբ դուստրի ակտիվների իրական արժեք	(171,821)	-
Գուդվիլ	88,000	-

2024թ. հոկտեմբերի 22-ին «Մեգա Էներջի» ՍՊԸ-ն ձեռք է բերել «ՄեգաԷներջի» ՍՊԸ-ի 100% բաժնետոմսերը: Ձեռքբերման նպատակն էր ընդլայնել ընկերության գործունեությունը: Ձեռքբերումը ձանաչվել է որպես բիզնես համակցում և հաշվառվել է ձեռքբերման մեթոդով՝ համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

23. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հումք և նյութեր	179,189	58,163
Գինեկնություն	213,440	125,729
Ապրանքներ պահեստում	756,933	345,682
Անավարտ արտադրություն	178,586	25,000
IP հասցեներ	3,549,107	-
Կիսապատրաստույթներ	25,811	27,129
	4,903,066	581,703

24. ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ և ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Բանկային հաշիվներ	906	1,163
Բանկային մնացորդներ՝ դրամով	134,859	28,179
Բանկային մնացորդներ՝ արտաբյուրով	1,598,988	19,393
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	52,601	6,174
	1,787,354	54,909

Տե՛ս ծանոթագրություն 30՝ դրամարկղում և բանկերում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

25. ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ**25.1 Բաժնետիրական կապիտալ**

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 100,000 ՀՀ դրամ: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,000 ՀՀ դրամ:

Բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 100,000 հատ սովորական բաժնետոմսերից:

Բաժնետեր	Բաժնետոմսերի չափը (%)	Բաժնետոմսերի չափը (հատ)
Հայկ Եսայան	50	50,000
Ալեկսանդր Եսայան	50	50,000

25.2 Հավելյալ կապիտալ

Բաժնետերերից ստացված անտոկոս և ժամկետային փոխառությունների զեղչման ազդեցությունը սեփական կապիտալում ճանաչվել է որպես հավելյալ կապիտալ:

25.3 Լրացուցիչ կապիտալ

Արտերկրյա դուստր կազմակերպության լրացուցիչ կապիտալ:

25.4 Արտաբյուրի փոխարկման պահուստ

Արտաբյուրի փոխարկման պահուստը առաջանում է խմբի արտերկրյա ստորաբաժանումների ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացման արժույթով՝ դրամով վերահաշվարկելու արդյունքում առաջացած փոխարժեքային տարբերություններից: Վերահաշվարկման ընթացքում ակտիվներն ու պարտավորությունները թարգմանվում են հաշվետու տարվա ավարտի օրվա փոխարժեքով, իսկ

եկամուտներն ու ծախսերը՝ հաշվետու տարվա միջին փոխարժեքով: Ստացված փոխարժեքային տարբերությունները չեն արտացոլվում շահույթի կամ վնասի հաշվետվությունում, այլ կուտակվում են կապիտալում՝ որպես արտարժույթի փոխարկման պահուստ:

Այս պահուստը մնում է կապիտալում մինչև այն պահը, երբ համապատասխան արտերկրյա ստորաբաժանումը դադարում է վերահսկվել կամ օտարվում է, և այդ դեպքում կուտակված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի հաշվետվությունում՝ որպես օտարման արդյունքի մաս:

26. ՎԱՐԿԵՐ և ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ոչ ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	10,333,718	9,797,860
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,826,273	1,720,926
Փոխառություններ	3,470,316	3,193,806
	15,630,307	14,712,592
Ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	3,457,515	425,547
Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ	524,669	266,863
Փոխառություններ	1,422,381	137
	5,404,565	692,547
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	21,034,872	15,405,139

Վարկերի ու փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	%	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	2026թ.	14.00%	22,525	24,300
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	2029թ.	13.00%	206,400	206,400
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	59,636	83,706
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2026-2029թթ	11.5%-15%	251,130	296,792
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	7%	26,860	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2029թ.	7%	82,292	-
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	14%-14.5%	467,028	-
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	13%	52,165	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	անտոկոս	45,765	41,331
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	8.50%	5,891,016	6,500,236
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	755,013	972,774
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	14.00%	90,102	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	8.00%	76,848	90,874
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	9.00%	1,314,121	1,396,526
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2038թ.	4.75%	255,997	269,650
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2033թ.	9.00%	1,273,245	1,395,099
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2035թ.	8.55%	1,294,089	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	9.00%	269,882	340,322
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	2025թ.	9.00%	3,172,480	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2026թ.	8.00%	356,913	524,547

Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2027թ.	9.00%	35,906	-
Ֆինանսական վարձակալություն	Եվրո	2028թ.	8.00%	82,398	109,268
Ֆինանսական վարձակալություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	14.00%	90,334	-
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2025թ.	6.00%	5,948	6,028
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2025թ.	2.00%	79,312	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	9.50%	15,000	15,000
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2025թ.	4.00%	396,560	-
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2026թ.	9.50%	594,809	607,153
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	անտոկոս	66,244	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2030թ.	անտոկոս	18,000	5,000
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	-	3,234
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2031թ.	անտոկոս	-	22,045
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2035թ.	անտոկոս	382,028	-
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2032թ.	անտոկոս	36,187	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2036թ.	անտոկոս	302,221	1,154,546
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	անտոկոս	57,000	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2025թ.	անտոկոս	10,066	-
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2029թ.	անտոկոս	34,412	29,135
կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	2032թ.	անտոկոս	48,495	-
Չապահովված փոխառություն	Եվրո	2025թ.	անտոկոս	1,283,059	-
կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	2029թ.	անտոկոս	-	10,215
Չապահովված փոխառություն	ԱՄՆ դոլար	2028թ.	անտոկոս	720,411	657,717
կապակցված կողմերից	Եվրո	2028թ.	անտոկոս	97,251	100,606
Չապահովված փոխառություն	ՀՀ դրամ	2028թ.	անտոկոս	616,726	541,940
կապակցված կողմերից	ՀՀ դրամ	2026թ.	անտոկոս	77,666	-
Չապահովված փոխառություն				21,332	695
Հաշվեգրված տոկոսներ				21,034,872	15,405,139

Անտոկոս փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվել է որպես բոլոր ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեք՝ զեղչված՝ օգտագործելով համանման պարտքային վարկանիշով համանման գործիքների (համանման՝ արժույթի, ժամկետի, տոկոսադրույքի տեսակի և այլ գործոնների տեսանկյունից) համար շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքը (ՀՀ դրամի՝ 12,55%, 12,8% և 12,9%, ԱՄՆ դոլարի և Եվրոյի՝ 8.31%):

Կապակցված կողմերից ստացված անտոկոս և ժամկետային փոխառությունների զեղչման ազդեցությունը սեփական կապիտալում ճանաչվել է որպես հավելյալ կապիտալ:

27. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	4,613,053	479,372
Ստացված կանխավճարներ	1,359,240	1,258,225
Վճարվելիք հարկեր և պարտադիր վճարներ	631,987	61,287
Պարտավորություններ աշխատավարձի գծով	84,860	61,815

Չվճարված արձակուրդայինի պահուստ
Այլ պարտավորություններ

68,400	34,519
1,090,745	-
7,848,285	1,895,218

Տե՛ս ծանոթագրություն 30՝ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

28. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը հաշվարկելու համար Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույքաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով հաճախորդների տարբեր սեգմենտների խմբավորումներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն (օրինակ՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի, արտադրանքի տեսակի, հաճախորդի տեսակի և վարկանիշի, ակրեդիտիվների և պարտքային ապահովագրության այլ տեսակների):

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Խմբի՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Խումբը ստուգել է պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի փորձառությունն ապագան կանխատեսող տեղեկության հետ ճշգրտելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագան կանխատեսող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Խմբի պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը և տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել հաճախորդի՝ ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը:

Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Խումբը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է արդյոք առկա են հայտանիշներ, որ ոչ նյութական ակտիվները կարող են արժեզրկված լինել:

Արժեզրկման հայտանիշները ներառում են գործարար ծրագրերի, ակտիվների շահագործման կանխատեսումների, ինչպես նաև այլ գործոնների ազդեցությունը, որոնք կարող են բացասական անդրադարձնալ Խմբի գործունեության վրա:

29. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	2,027,531	489,230
Ժամկետային ավանդներ	904,349	964,488
Տրված փոխառություններ	1,258,954	1,244,275
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	1,787,354	54,909
	5,978,188	2,752,902

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	21,034,872	15,405,139
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	5,857,058	575,706
	26,891,930	15,980,845

30. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈւՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Ղեկավարությունը լիովին պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների ու Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

1) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցներն ու առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտային սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ, Խումբը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար:

Պարտքային ռիսկի ազդեցությունը

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բերված է ստորև.

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	2,027,531	489,230
Ժամկետային ավանդներ	904,349	964,488
Տրված փոխառություններ	1,258,954	1,244,275
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	1,733,847	47,572
	5,924,681	2,745,565

Խումբը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից և հաճախորդների աշխարհագրական դիրքից:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով նախորդ տարիների ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Խումբը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 365 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Խմբի հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը անկարող կլինի կատարել իր պարտավորությունները: Իրացվելիության ռիսկը առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է մեծացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը: Խումբն ունի այդպիսի կորուստների նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգեր, որոնցից են բավարար դրամային միջոցներ և այլ բարձր իրացվելիության ընթացիկ ակտիվներ պահելը, ինչպես նաև համապատասխան վարկային միջոցների առկայությունը:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խումբը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2024

(հազար դրամ)

	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-6 տարի	6-15 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	21,034,872	26,616,927	1,800,426	5,748,068	14,994,493	4,073,940
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7,848,285	7,848,285	716,847	7,131,438	-	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	53,535	53,535	53,535	-	-	-
	28,936,692	34,518,747	2,570,808	12,879,506	14,994,493	4,073,940

2023

(հազար դրամ)

	Հաշվեկշռային արժեք	Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-15 տարի
Վարկեր և փոխառություններ	15,405,139	19,661,758	396,991	1,535,121	17,729,646
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,895,218	1,895,218	123,102	1,772,116	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	32,303	32,303	32,303	-	-
	17,332,660	21,589,279	552,396	3,307,237	17,729,646

2) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Խմբի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք ի սկզբանե արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով և այլ:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

31 դեկտեմբեր 2024թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	34,407	88,697
Տրված փոխառություններ	-	1,283,059
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	4,399	144,845
	<u>38,806</u>	<u>1,516,601</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	14,519,750	2,816,414
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	454,173	63,177
	<u>14,973,923</u>	<u>2,879,591</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(14,935,117)</u>	<u>(1,362,990)</u>

31 դեկտեմբեր 2023թ.

	ԱՄՆ դոլար	(հազար դրամ) Եվրո
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	55,619
Տրված փոխառություններ	16,192	-
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	16,663	1,330
	<u>32,855</u>	<u>56,949</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	11,589,309	1,849,848
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,780	101,790
	<u>11,591,089</u>	<u>1,951,638</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>(11,558,234)</u>	<u>(1,894,689)</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը՝ արտարժույթների նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժևորումը համապատասխան արտարժույթի նկատմամբ 10%-ով (2023թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն	1,493,512	1,155,823
Եվրոյի ազդեցություն	136,299	189,469

31. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՊԶԵՐ**Գործարար միջավայր**

Որպես զարգացող շուկայական տնտեսական համակարգ, Հայաստանը շարունակում է անցնել քաղաքական և տնտեսական վերափոխումներ՝ կապված կենտրոնացված պլանավորումից դեպի ազատ շուկա անցման հետ: Հայաստանը չի ավարտել զարգացած ինստիտուցիոնալ համակարգի և ենթակառուցվածքների ձևավորման գործընթացը, որոնք սովորաբար առկա են ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններում:

Նման տնտեսություններում գործող ընկերությունների համար վերը նշվածը առաջացնում է արտաձին գործոնների, ինչպիսիք են հարկային վարչարարությունը, կապիտալի հոսքի վերահսկողությունը, արտաբաժնի գործառնությունները, ձևականությունները, արտահանման / ներմուծման սակագները և այլն, շարունակական կամ երբեմն կտրուկ փոփոխությունների բնորոշ ռիսկ, այդ գործոնները կարող են բացասաբար ազդել Խմբի հետագա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում՝ Խմբի կայունությունն ապահովելու համար:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են զարգացած շուկայական տնտեսություններում, Հայաստանում դեռևս այստեղ չեն կիրառվում:

Հարկեր

Հայաստանի հարկային համակարգին բնորոշ են օրենսդրության հաճախակի փոփոխությունները և Հարկային օրենսգրքի սխալ մեկնաբանությունից և գործնականում սխալ կիրառությունից բխող վիճաբանությունները:

Այդ հանգամանքները կարող են Հայաստանում գործող ընկերությունների համար ստեղծել հարկային ռիսկեր, ինչը բնորոշ է աշխարհի ցանկացած այլ զարգացող շուկայական տնտեսություններին: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հիմնվելով կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական դրույթների և դատական որոշումների իրենց մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց գերակայության դեպքում ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է զգալի լինել:

32. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են բաժնետերերը և հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ կատարված գործարքներն ու մնացորդները:

Գործարքներ	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
<i>Բաժնետերեր</i>		
Փոխառության ստացում	1,566,716	1,472,493
Փոխառության հետվերադարձ	(116,191)	(195,000)
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	146,449	74,854

<i>Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		(հազար դրամ)
Ապրանքների վաճառք	19,860	6,791
Աշխատանքների կատարում, ծառայության մատուցում	659,211	227,258
Պաշարների ձեռքբերում	116,748	56,327
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	60,609	166,237
Աշխատանքների և ծառայության ստացում	1,775,936	812,792
Մնացորդներ		(հազար դրամ)
	2024թ.	2023թ.
<i>Բաժնետերեր</i>		
Ստացված փոխառություն	3,553,694	2,146,902
<i>Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ</i>		
Տրված կանխավճար	1,504,494	2,076,179
Տրված փոխառություն	458,321	20,513
Ստացման ենթակա տոկոս	8,039	1,347
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	33,845	21,202
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	362,502	137,753
Ստացված կանխավճար	903,895	151,249

Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (հրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը)

Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = հրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (հրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Կրեդիտորական պարտքերի միջին արժեքը)

ՀԱՎԵԼՎԱՅ 3: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

	Աուդիտ անցած 6/30/2025	Աուդիտ չանցած 12/31/2024
Ակտիվներ		
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
Հիմնական միջոցներ	20,765,695	16,785,065
Ոչ նյութական ակտիվներ	1,214,062	502,161
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	2,410,733	2,456,617
Այլ ներդրումներ	355,422	364,957
Տրված փոխառություններ երկարաժամկետ	1,216,368	948,515
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր ոչ ընթացիկ	601,699	37,425
Ժամկետային ավանդներ ոչ ընթացիկ	100,811	42,842
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	99,849	12,603
Գույքիլ	88,000	88,000
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	26,852,639	21,238,185
Ընթացիկ ակտիվներ		
Պաշարներ	6,162,275	4,903,066
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8,133,678	5,247,142
Տրված փոխառություններ	42,586	310,439
Ժամկետային ավանդներ	1,197,411	861,507
Մնացորդներ դրամադրում և բանկերում	1,010,811	1,787,354
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	16,546,760	13,109,508
Ընդամենը ակտիվներ	43,399,399	34,347,693
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		
Սեփական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	100	100
Հավելյալ կապիտալ	1,094,412	989,171
Արտաբյուջյի փոխարկման պահուստ	-	(55,051)
Կուտակված շահույթ	2,657,277	2,222,441
	3,751,789	3,156,661
Զվերահսկող բաժնեմաս	2,264,791	2,254,340
Ընդամենը սեփական կապիտալ	6,016,580	5,411,001
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	24,532,444	15,630,307
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	24,532,444	15,630,307
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ կարճաժամկետ	2,108,941	5,404,565
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	10,728,236	7,848,285
Պարտավորություններ շահութահարկի գծով	13,199	53,535
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	12,850,376	13,306,385
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	43,399,400	34,347,693
	0	-

	(0.00)	
	-	

	6/30/2025	12/31/2024
Հասույթ	9,283,865	4,657,248
Ինֆնարժեք	(6,587,447)	(2,960,870)
Համախառն շահույթ	2,696,418	1,696,378
Այլ գործառնական եկամուտներ	15,529	1,961,671
Իրացման ծախսեր	(898,531)	(620,566)
Վարչական ծախսեր	(716,076)	(2,493,669)
Ալ գործառնական ծախսեր	(667,556)	(354,557)
Գործառնական շահույթ	429,784	189,257
Ֆինանսական ծախս, գուտ	(489,408)	(354,805)
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	289,439	447,112
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	313,218	254,424
Շահույթ մինչև հարկումը	543,033	535,988
Շահութահարկի գծով ծախս	(97,745.97)	(121,457.00)
Շահույթ/ վնաս տարվա համար	445,287	414,531
Այլ համապարփակ արդյունք	-	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	445,287	414,531
Վերագրումը՝		
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին	434,836	421,668
Զվերահսկող բաժնեմաս	10,451	(7,137)

	Աուդիտ չանցած 30/06/2025թ.	Աուդիտ անցած 2024թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	13,818,203	5,302,903
Այլ մուտքեր	329,937	13,987
Աշխատակիցներին և նրանց անունից դրամական վճարումներ	(2,577,051)	(1,209,675)
Վճարված հարկեր և տուրքեր	(1,310,030)	(543,981)
Վճարումներ մատակարարներին	(8,082,334)	(3,768,155)
Այլ վճարներ	(94,189)	(99,831)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ	2,084,536	(304,752)
Վճարված շահութահարկ		(27,914)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ	2,084,536	(332,666)

Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(5,724,359)	(1,926,408)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	4,436	-
Ներդրումներ չկապակցված կազմակերպություններում	-	(14,957)
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	-	(431,711)
Դրամական միջոցների մուտքեր դուստրի նկատմամբ վերահսկողության ձեռքբերման արդյունքում	-	170,277
Տրամադրված փոխառություններ	-	(4,335,916)
Բաժնեմասերի ձեռքբերում	(406,854)	-
Շահաբաժինների ստացում	269,114	27,690
Ավանդների (ներդրում)/ հավաքագրում	(398,058)	99,257
Ստացված տոկոսներ	52,963	125,357
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(6,202,759)	(6,286,411)
Ֆինանսավարման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	10,575,604	10,318,221
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումներ	(6,739,023)	(3,270,757)
Վճարված տոկոսներ	(533,994)	(686,012)
Կապիտալի ներգրավում	-	2,030,409
Ֆինանսավարման գործունեությունից ստացված/զուտ դրամական միջոցներ	3,302,588	8,391,861
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների զուտ աճ	(815,635)	1,772,784
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(1,316)	69
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	1,827,762	54,909
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	1,010,811	1,827,762

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Չուտ շահույթի մարժա (NPM) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Չուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Չուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարությունն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Չուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) - (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Չուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Չուտ շահույթի մարժա (NPM) = Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ

Կապիտալի համարժեքության գործակից = Սեփական կապիտալ / Ընդհանուր ակտիվներ

Ֆինանսական կախվածության գործակից = Ընդամենը պարտավորություններ / Սեփական կապիտալ

Բացարձակ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընթացիկ իրացվելիության գործակից = (Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ + Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ + Ընթացիկ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ) / Ընթացիկ պարտավորություններ

Ընդհանուր իրացվելիության գործակից = Ընթացիկ ակտիվներ / Ընթացիկ պարտավորություններ

Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից = Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը

Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով = 365 / (Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ / Վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերի միջին արժեքը)

Պաշարների շրջանառելիության գործակից = Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք / Պաշարների միջին արժեքը